

TANJA LAHTI & MARKUS LAINE

PÄÄKAUPUNGIN ASIOISTA PÄÄTTÄMÄSSÄ

Helsingin kaupunginvaltuuston
2009–2012 itsearviointikyselyn tulokset

3

TUTKIMUSKATSAUKSIA 2013

Helsingin kaupunki
Tietokeskus

**TIEDUSTELUT
FÖRFÄGNINGAR
INQUIRIES**

Tanja Lahti, p. – tel. 09 310 78069
etunimi.sukunimi@hel.fi

**JULKAISIJA
UTGIVARE
PUBLISHER**

Helsingin kaupungin tietokeskus
Helsingfors stads faktacentral
City of Helsinki Urban Facts

**OSOITE
ADRESS
ADDRESS**

PL 5500, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18–20 A)
PB 5500, 00099 Helsingfors stad
(Broholmsgatan 18–20 A)
P.O.Box 5500, FI-00099 City of Helsinki
Finland (Siltasaarenkatu 18–20 A)

**PUHELIN
TELEFON
TELEPHONE**

09 310 1612

**INTERNET
WWW.HEL.FI/TIETOKESKUS/**

**TILAUKSET, JAKELU
BESTÄLLNINGAR, DISTRIBUTION
ORDERS, DISTRIBUTION**

p. – tel. 09 310 36293
tietokeskus.tilaukset@hel.fi

**KÄTEISMYynti
DIREKTFÖRSÄLJNING
DIRECT SALES**

Tietokeskuksen kirjasto
Siltasaarenkatu 18–20 A, p. 09 310 36377
Faktacentralens bibliotek
Broholmsgatan 18–20 A, tel. 09 310 36377
City of Helsinki Urban Facts Library
Siltasaarenkatu 18–20 A, tel. +358 09 310 36377
tietokeskus.kirjasto@hel.fi

Helsingin kaupungin tietokeskus
Helsingfors stads faktacentral
City of Helsinki Urban Facts

PÄÄKAUPUNGIN ASIOISTA PÄÄTTÄMÄSSÄ

Helsingin kaupunginvaltuuston
2009–2012 itsearviointikyselyn tulokset

TANJA LAHTI & MARKUS LAINE

TUTKIMUSKATSAUKSIA
FORSKNINGSRAPPORTER
STUDY REPORTS

2013:3

KÄÄNNÖKSET
ÖVERSÄTTNING
TRANSLATIONS
Multiprint Oy / Multidoc

KUVIOT
FIGURER
GRAPHS
Pirjo Lindfors

TAITTO
OMBRYTTNING
GENERAL LAYOUT
Pirjo Lindfors

KANSI
PÄRM
COVER
Tarja Sundström-Alku
Kansikuva | Pärm bild | Cover picture
Helsingin kaupungin aineistopankki / Seppo Laakso

VERKOSSA
ISSN 1796-7236
ISBN 978-952-272-453-3

SISÄLLYS

ESIPUHE	4
FÖRORD.....	5
FOREWORD	6
KYSELYN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	7
KYSELYYN VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT	9
KYSELYN TULOKSET	11
Vaikutusmahdollisuudet	11
Toimintakulttuuri	21
Tiedonsaanti	29
Valtuustotyön tuloksia	32
Terveisiä tulevalle valtuustolle	37
YHTEENVETO.....	42
SAMMANFATTNING	45
CONCLUSION	48
LÄHTEET.....	52
LIITE 1.....	53
LIITE 2.....	62

ESIPUHE

Kuluneella valtuustokaudella 2009–2012 Helsingin kaupunginvaltuustossa käsiteltiin kaupungin sisäisten teemojen lisäksi monia kansainvälisen ja kansallisen tason merkittäviä asioita kuten maailmantalouden taantumien vaikutuksia ja kuntarakenneuudistusta. Kaupunginvaltuustossa pohdintaa aiheuttivat muun muassa palveluverkkotarkastelu, uusien kaupunginosien rakentaminen, lasten ja nuorten hyvinvointi, kaupungin tasa-arvosuunnitelma, kulttuuristrategia sekä maailman designpääkaupunkivuosi 2012. Kuluneella kaudella kaupungissa käsiteltiin myös paljon syrjäytyneisiin nuoriin, maahanmuuttajiin, alueiden erilaistumiseen sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseen liittyviä asioita.

Valtuuston voi nähdä kaupungin tilan ilmapuntarina. Se on eräänlainen peili, jonka toimintaa katsomalla kaupunkilaiset ja kaupungin työntekijät voivat arvioida myös omaa tilannettaan. Käsillä oleva valtuutettujen itsearviointiraportti valtuustokaudesta 2009–2012 kertoo valtuutettujen näkemyksen siitä, miten he kokevat omat vaikutusmahdollisuutensa ja mitä Helsingille kuuluu.

Helsingissä maaliskuussa 2013

Timo Cantell
tutkimuspäällikkö

FÖRORD

KUnder den gångna fullmäktigeperioden 2009–2012 behandlade Helsingfors stadsfullmäktige utöver stadens interna teman även flera betydande frågor på internationell och nationell nivå, såsom den världsekonomiska lågkonjunktorens effekter och kommunstrukturreformen. Bland annat granskningen av servicenätverk, byggande av nya stadsdelar, barn och ungas välmående, stadens jämställdhetsplan, kulturstrategin och världens designhuvudstadsår 2012 var ämnen stadsfullmäktige reflekterade över. Under den gångna perioden behandlades även frågor angående utslagna ungdomar, invandrare, områdenas differentiering samt förbättringar av invånarnas möjligheter att delta och påverka .

Fullmäktige kan ses som en barometer för stadens tillstånd. Den är en slags spegel genom vilken stadens invånare och personalen kan betrakta fullmäktiges verksamhet och bedöma sin egen situation. Självutvärderingsrapporten över fullmäktigeperioden 2009–2012 innehåller fullmäktigeledamöternas uppfattningar om hur de upplever sina påverkningsmöjligheter och hur det står till med Helsingfors stad.

Helsingfors i mars 2013

Timo Cantell
forskningschef

FOREWORD

During the council term 2009–2012, the Helsinki City Council dealt with issues within the capital itself and also discussed many important issues at both national and international level. These issues included, for example, the consequences of the recession of the global economy and the renewal of the municipal structure. In the City Council, speculation was caused by, for example, the examination of the service network, construction of new neighbourhoods, well-being of children and young people, the city's equality plan, cultural strategy and the World Design Capital 2012. During the past term the discussed issues also dealt with the social exclusion of the young people, immigrants, differentiation of areas and improvement of resident participation and influencing processes.

The council is a barometer for the state of the city. It is a sort of a mirror that the residents and employees of the city can use in assessing their own situation. The City Council's self-assessment report for the council term 2009–2012 gives an insight into the council members' view on how they see their own possibilities to influence and how Helsinki is doing.

Helsinki, March 2013

Timo Cantell
Research Director

KYSELYN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Valtuustokauden päättyessä Helsingin kaupunginvaltuutetuille on tavattu lähettää itse-arviointikysely, jolla tiedustellaan valtuutettujen kokemuksia kuluneella valtuustokaudella. Kyselyssä valtuutettuja on pyydetty arvioimaan kokemuksiaan sekä valtuutettuna työskentelystä että kaupunginvaltuuston roolista kunnallispoliittisessa päätöksenteossa. Kyselyjen kautta on saatu arvokasta tietoa muun muassa valtuutettujen ja valtuuston vaikuttamiskokemuksista sekä eri toimintatapojen merkittävydestä päätöksenteossa. Helsingin kaupunki on toteuttanut vastaavanlaisen tutkimuksen vuosina 2000, 2004 ja 2008 (Bäcklund 2001, 2004, 2008).

Valtuustokautta 2009–2012 koskeva kysely lähetettiin Helsingin kaupunginvaltuuston jäsenille toukokuussa 2012. Kysely lähetettiin sähköpostitse kaikille Helsingin kaupunginvaltuuston 85 varsinaiselle jäsenelle ja 25 ensimmäiselle varavaltuutetulle. Kyselyyn tuli vastata sähköisesti Digium-sovelluksen kautta. Lisäksi valtuutetuilla tarjottiin mahdollisuus vastata kyselyyn kahden valtuustokokouksen yhteydessä joko sähköisesti tai paperilomakkeella.

Kyselylomakkeella oli yhteensä 22 varsinaista kysymystä ja seitsemän taustakysymystä. Kyselylomake on liitteenä 1. Useimmat kysymykset olivat monivalintakysymyksiä, joiden jälkeen oli lisäksi mahdollisuus kommentoida kunkin kysymyksen aihetta vapaasti – nämä kommentit on koottu sellaisenaan liitteeseen 2. Kyselylomakkeella oli myös useita varsinaisia avokysymyksiä. Avovastausten määrää lisättiin valtuuston puheenjohtajiston toiveesta. Ne toivat vastauksiin aiempaa enemmän syvyyttä. Avovastausmahdollisuuksia lukuun ottamatta nyt käytetty kyselylomake oli pitkälti sama kuin aiemmin. Sen ideoinnin pohjana on käytetty Suomen Kuntaliiton kyselypohjaa, mutta kysymykset on muokattu Helsingin tilanteeseen sopivaksi. Kyselyssä saatuja tuloksia on mahdollisuuksien mukaan vertailtu aiempiin kyselyihin ja tarkasteltu, onko eri asioiden kokemisessa tapahtunut muutoksia edellisiin valtuustokausiin nähden. Kyselyn tuloksia voidaan myös hyödyntää pohdittaessa valtuustotyöskentelyn kehittämistä.

Valtuuston kokouksissa tapahtuvat asiat ovat vain pieni osa siitä työstä, jota valtuutetut kunnallispolitiikassa tekevät. Vastauksissa näkyy kaupungin valtuustossa toimimisen ohella myös se, missä muissa toimielimissä vastaajat ovat olleet kulloinkin mukana. Etenkin lautakuntien ja kaupunginhallituksen jäsenyydet ovat tärkeitä tekijöitä valtuutetun vaikuttamiskokemuksen rakentumisessa. Raportista ilmenee valtuutettujen oma kokemus ja näkemys heidän ja muiden kaupungin keskeisten toimijoiden vaikutusmahdollisuuksista.

Kattavaa puolueryhmittäistä tarkastelua ei tässä raportissa tehdä, koska se olisi edellyttänyt tarkkaa tietoa eri puolueryhmien konkreettisista käytännöistä ja vastaajan tietosuoja- ja valtuustokauden, sukupuolen ja puolueen vakioimisen jälkeen olisi voinut vaarantua.

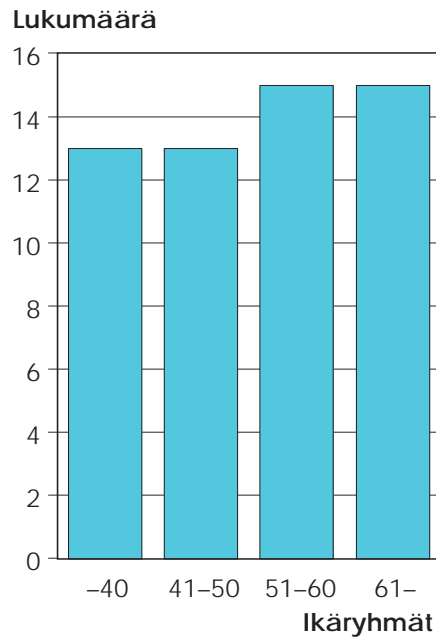
Merkittävimpiä laajempia asioita valtuustokauden 2009–2012 aikana ovat olleet maailmanlaajuinen talouden taantuma, kuntarakennemuutos sekä Helsinki-Vantaan ja kaksiportaista seutuhallintoa koskevat seutuselvitykset. Helsingin seudulla, kuten muillakin suuremmilla kaupunkiseudulla ongelmat ovat erilaisia kuin harvaan asutuilla seuduilla. Täällä kysymys ei ole niinkään kuntien elinkelpoisuudesta, vaan pikemminkin kaupunkiseudun toimivuudesta. Vuonna 2012 kuntien talous oli tiukalla, ja tulevaisuus näyttää epäselvältä. Euroopan velkakriisi ja julkisen talouden vaje eivät ratkea lähitulevaisuudessa. Keskeisiä kaupungin sisäisiä asioita ovat olleet muun muassa palveluverkkotarkastelu, uusien kaupunginosien rakentaminen Jätkäsaareen, Kalasatamaan, Kruunuvuo-

renrantaan, Pasilaan ja Östersundomiin sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009–2012, Helsingin kaupungin tasa-arvosuunnitelma 2009–2011, kulttuuristrategia vuosille 2012–2017 ja maailman designpääkaupunkivuosi 2012. Lisäksi kuluneella kaudella ovat olleet paljon esillä muun muassa syrjäytyneet nuoret, maahanmuuttajat, alueiden erilaistuminen sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen.

KYSELYYN VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT

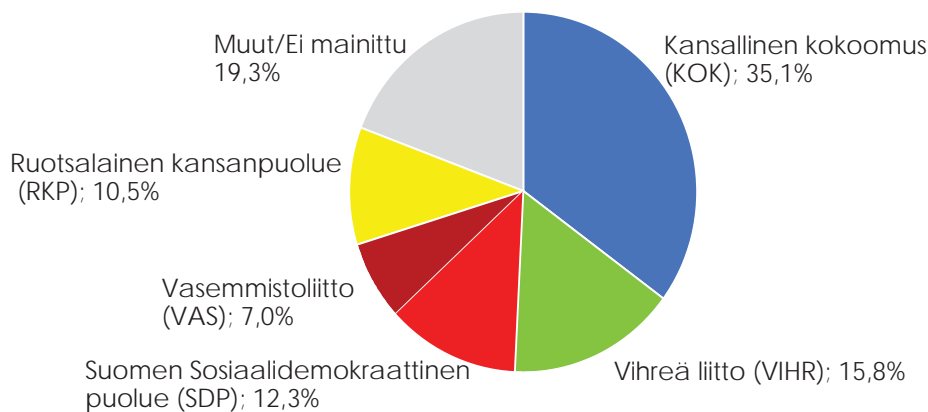
Kyselyyn vastasi syyskuun alkuun mennessä yhteensä 57 valtuutettua, joista 29 oli naisia ja 28 miehiä tasaisesti eri ikäryhmistä (kuvio 1). Vastausprosentiksi tuli noin 52 %, joka on parempi kuin aiemmissa kyselyissä. Valtaosa vastanneista oli varsinaisia valtuutettuja ja joka kolmas vastanneista on toiminut tällä valtuustokaudella kaupunginhallituksen jäsenenä tai varajäsenenä.

Kuvio 1. Kyselyyn vastanneet ikäryhmittäin.

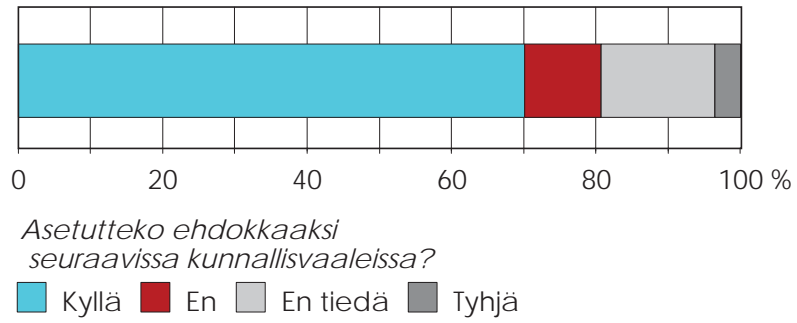
Kyselyyn vastanneiden puoluejakauma vastasi melko hyvin valtuuston puoluejakaumaa (kuvio 2).

Kuvio 2. Kyselyyn vastanneet puolueittain.

Kyselyyn vastanneista noin 70 % aikoi asettua ehdokkaaksi seuraavissa kunnallisvaaleissa, 15 % vastanneista oli kyselyyn vastatessaan vielä epävarma asiasta (kuvio 3).

Kuvio 3. Ehdokkaaksi asettuminen seuraavissa kuntavaaleissa.

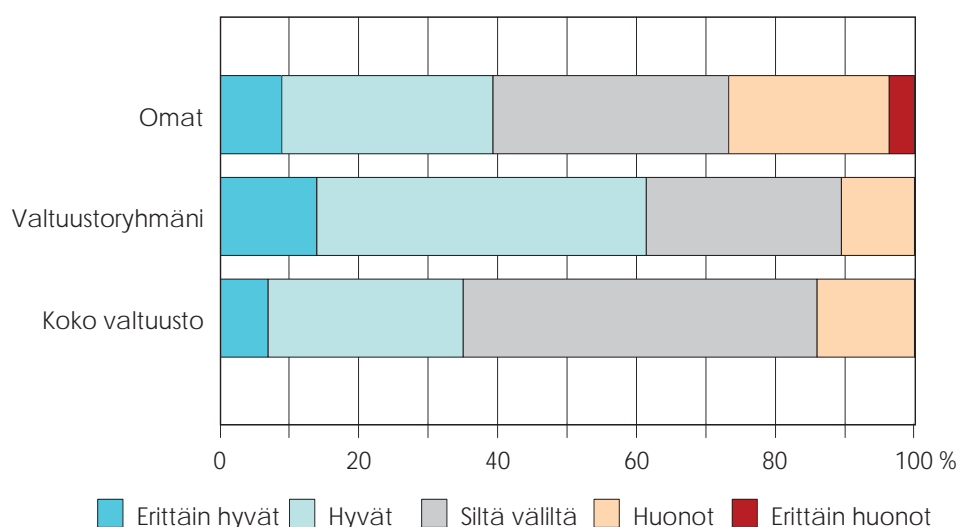
KYSELYN TULOKSET

Vaikutusmahdollisuudet

Valtuutetut vaikuttavat parhaiten valtuustoryhmiensä kautta

Vaikutusmahdollisuuksiensa osalta valtuutetut pitävät oman valtuustoryhmänsä vaikutusmahdollisuuksia kaupungin johtamisessa parempina kuin omia tai koko valtuuston vaikutusmahdollisuuksia (kuvio 4). Yli 60 % vastanneista piti oman valtuustoryhmän vaikutusmahdollisuuksia joko erittäin hyvinä tai hyvinä. Noin joka neljäs vastaaja piti omia vaikutusmahdollisuuksiaan joko huonoina tai erittäin huonoina.

Kuvio 4. Vaikutusmahdollisuudet kaupungin johtamisessa valtuustokaudella 2009-2012.

Kulunutta valtuustokautta koskevista avovastauksissa esille nousseet asiat voidaan luokitella neljään teemaan:

Valmistelu- ja neuvotteluvaihe koettiin tärkeänä ja suurilla ryhmillä nähtiin olevan eniten vaikutusvaltaa. Erään vastaajan mukaan ”*Vaikutusmahdollisuudet ovat suurimmillaan valmistelu- ja neuvotteluvaiheessa, siksi valtuustoryhmän vaikutusmahdollisuudet ovat koko valtuustoa suuremmat. Isojen ryhmien ääni vaikuttaa pieniä ryhmiä enemmän, vaalituloksen mukaisesti.*”

Virkamiesten asema koettiin vahvaksi, mutta samalla **virkamieskoneisto** koettiin muutostarintaiseksi. Eräs vastaaja kommentoi: ”*Minulle on ollut yllätys, että pahin vastus-*

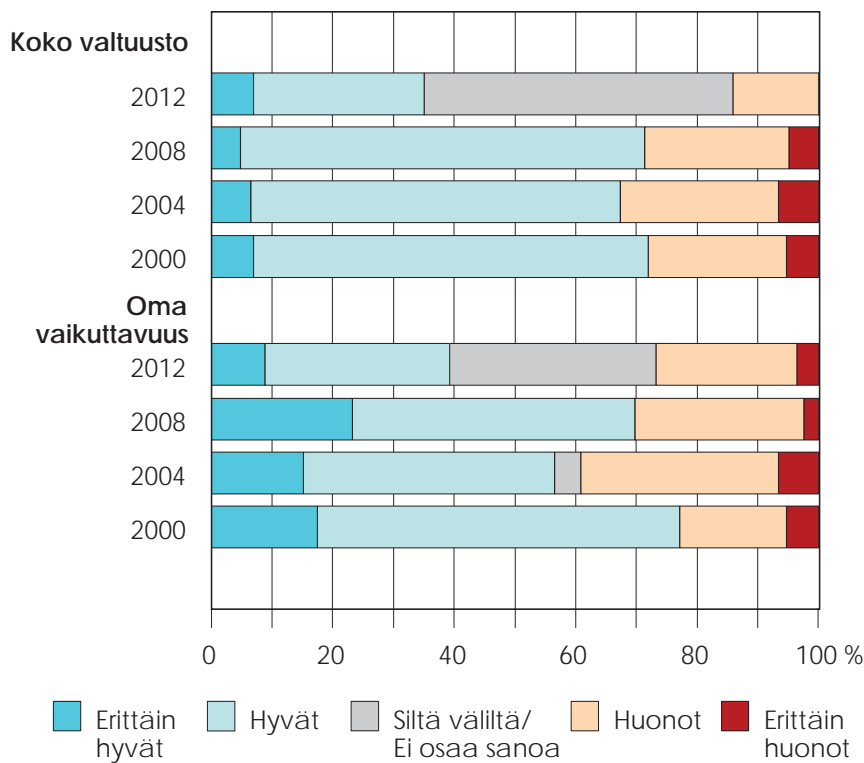
taja kunnallispolitiikassa ei ole toiset puolueet vaan jäykkä ja muutosvastarintainen virkamieskoneisto”.

Omien vaikutusmahdollisuuksien osalta tuotiin esille, että aikaa pitäisi olla enemmän ja että pieniin asioihin voi saada muutosta, mutta vaikutusmahdollisuuksien pitäisi olla paremmat. Eräs vastaaja totesi, että ”Vaikuttaminen ponsilla ja aloitteilla tehotonta. Taustapelaaminen näyttäisi olevan aika yleistä.”

Päätösvaltaa nähtiin siirtyneen muille toimielimille ja eräs vastaaja kommentoi, että ”Päätösvaltaa on siirtynyt liiaksi lautakunnille, johtokunnille ja konsernijaostolle. Pienempien ryhmien vaikutusmahdollisuudet ovat poissa aina, kun po. elimissä ei ole ensimmäistäkään edustajaa.”

Kun tuloksia verrataan kolmen edeltävän valtuustokauden tuloksiin, huomataan että valtuutettujen kokemukset ovat huonontuneet. Yhä harvempi kokee vaikutusmahdollisuutensa hyväksi, toisaalta yllättävän moni antoi arvosanaksi ”siltä väliltä”.

Kuvio 5. Vaikutusmahdollisuudet kaupungin päätöksenteossa eri valtuustokausina
Kuvio korjattu 30.4.2014.

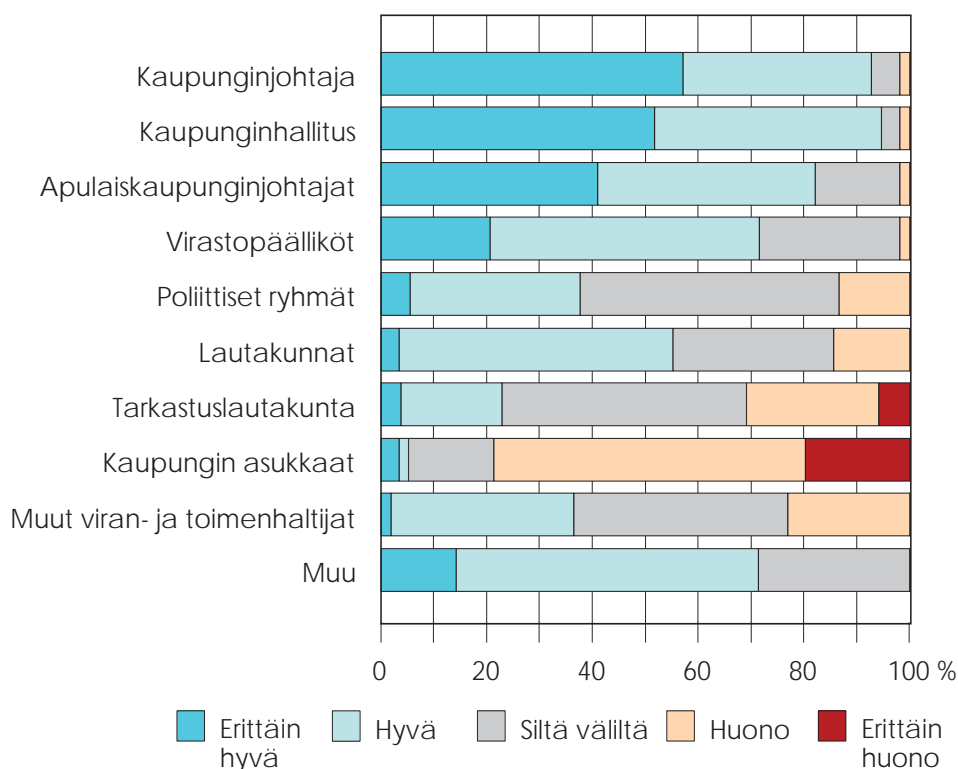
Kaupunginjohtajan ja -hallituksen vaikutusmahdollisuudet parhaimmat

Kaupungin päätöksenteossa valtuutettujen mielestä parhaimmat vaikutusmahdollisuudet ovat kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksella – lähes kaikki valtuutetut kokivat molempien tahojen vaikutusmahdollisuudet joko erittäin hyväksi tai hyväksi (kuvio 6). Näin

on koettu aikaisempinakin valtuustokausina – tosin vaikuttavuus näyttää heikentyneen kaikkien tahojen osalta.

Huonoimmat vaikutusmahdollisuudet ovat valtuutettujen kokemusten mukaan kaupungin asukkailla – lähes 80 % valtuutetuista piti asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia joko huonoina tai erittäin huonoina. Muutama valtuutettu nosti esille muina tahoina muun muassa yritykset ja median, joilla he näkivät olevan hyvät mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin päätöksentekoon.

Kuvio 6. Eri tahojen vaikuttavuus kaupungin päätöksenteossa valtuustokaudella 2009–2012.

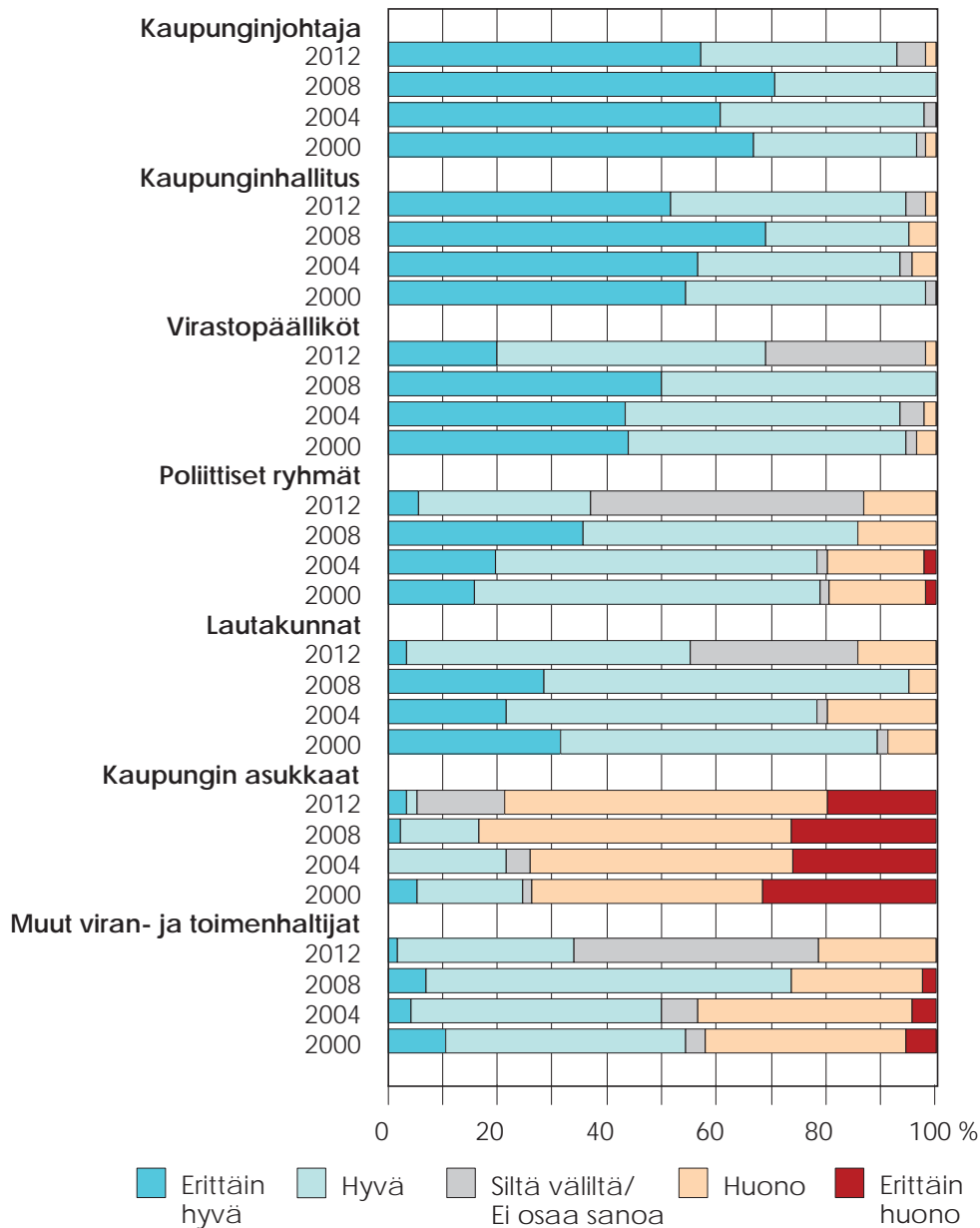

Kulunutta valtuustokautta koskevista avovastauksista tuotiin esille kaupungin virkamiesjohtoisuus – eräs vastaaja kommentoi, että *”Kaupunginjohtajilla on liikaa valtaa suhteessa siihen millaisella epämääräisellä ja epädemokraattisella tavalla heidät valitaan. Kausien pitäisi olla valtuustokausien mittaiset.”*

Lisäksi kommentoitiin valtuustoryhmien vaikutusmahdollisuutta ja eräs vastaaja toteasi, että *”Kokoomuksella on isona ja yksimielisenä ryhmänä hyvät vaikutusmahdollisuudet. Paremmat kuin ryhmä koko edellyttäisi.”*

Valtuutettujen kokemukset edellisiin valtuustokausiin nähden ovat joiltain osin muuttuneet (kuviot 6 ja 7). Valtaosa vastanneista piti virastopäällikköjen, poliittisten ryhmien ja lautakuntien vaikuttavuutta edelleen hyvänä, mutta yhä harvempi kokee niiden vaikuttavuuden erittäin hyväksi. Kaupungin asukkaiden vaikuttavuuden nähdään huonontuneen kausi kaudelta.

Kuvio 7. Eri tahojen vaikuttavuus kaupungin päätöksenteossa eri valtuustokausina

Valtuustoryhmätapaamiset merkittävin työ- ja toimintamuoto

Valtuutetut pitivät kuluneella kaudella merkittävimpinä työ- ja toimintamuotoina oman valtuustoryhmän palavereja, valtuustoryhmien välisiä neuvotteluja ja puheenjohtajien palavereja sekä viranhaltijakuulemisia valtuustoryhmissä (kuvio 8). Lisäksi yli puolet koki kaupungin tuen valtuustoryhmille merkittäväksi tai erittäin merkittäväksi. Sen sijaan ky-

selytunneilla, teemaryhmätyöskentelyillä ja seudulliseen yhteistyöhön liittyvillä tilaisuuksilla ei koettu olevan juurikaan merkitystä.

Valtuutettujen mielipiteitä tarkasteltiin myös sukupuolittain. Naisvastaajat pitivät kaikkia kysymyksessä mainittuja toimintamuotoja tärkeämpinä kuin miesvastaajat. Joiden toimintamuotojen osalta naisten ja miesten mielipiteiden välillä ei ollut suurta eroa, mutta joiden toimintatapojen osalta erot mielipiteissä olivat huomattavia. Esimerkiksi naisista noin 80 % piti merkittävänä esittelijöiden ennakokeskusteluja toimielinten puheenjohtajien kanssa, kun taas miehistä alle puolet piti niitä merkittävinä.

Kuluvaa valtuustokautta koskevissa avovastauksissa nousi esille tilaisuuksien järjestelyt ja toimivuus sekä valtuutettujen koulutustarve.

Tilaisuuksien järjestämispaikkojen osalta eräs vastaaja totesi, että ”*Strategiaseminaarit kaupungin ulkopuolella ovat turhia*”. Lisäksi eräs vastaaja toivoi, että iltakoulut ja seminaarit järjestettäisiin iltaisin tai viikonloppuisin.

Tilaisuuksien toimivuudessa nähtiin parannettavaa. Sekä infotilaisuuksia että kyselytunteja ehdotettiin kehitettävän palvelemaan paremmin jatkovalmistelua. Eräs vastaaja totesi, että ”*Kyselytunteja pitäisi kehittää. Esimerkiksi niin, että esitetään suullisia kysymyksiä kokouksen aikana ja niihin vastataan ilman valmistelua. Nykysysteemi ei oikein toimi.*”

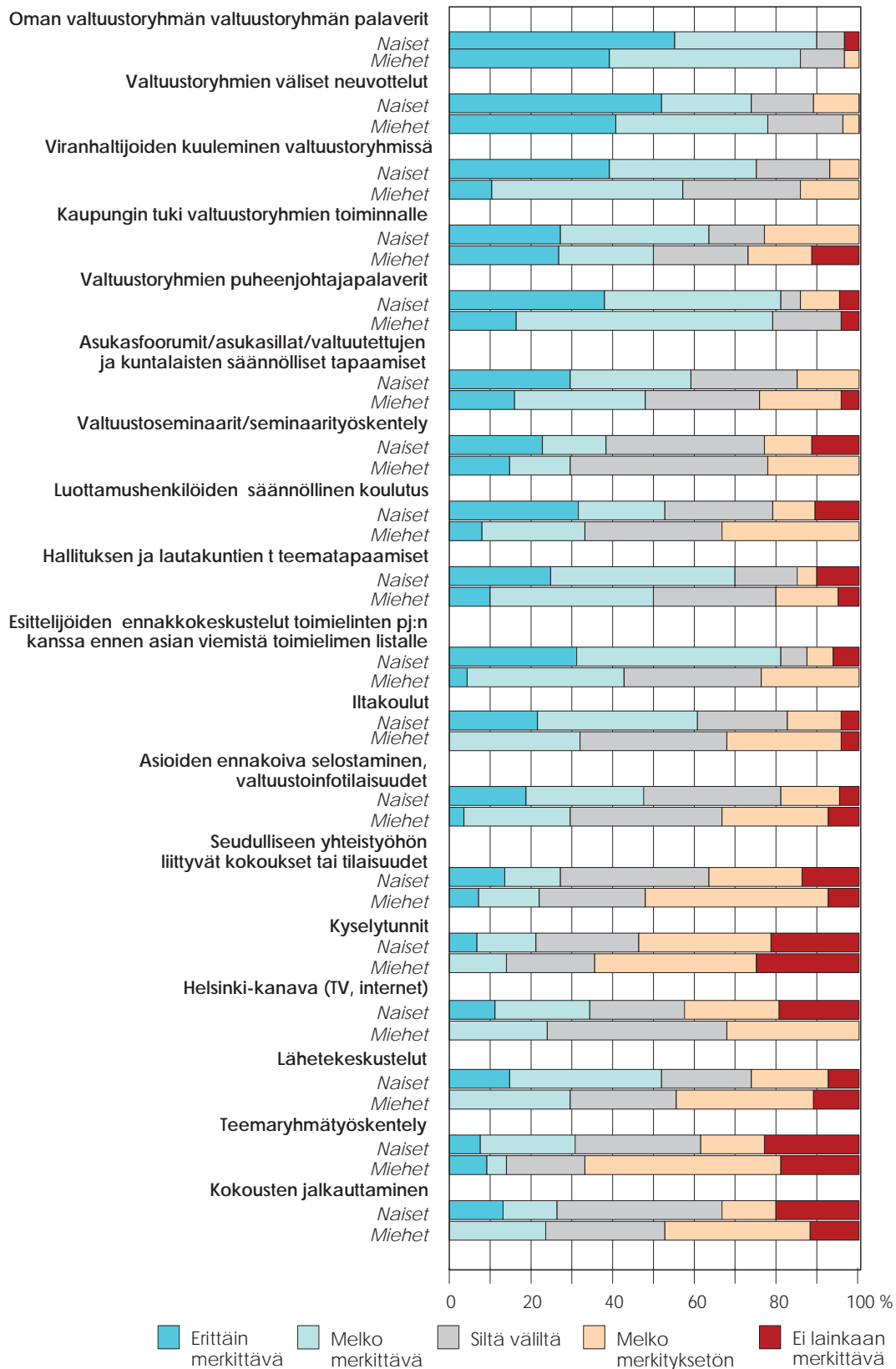
Lisäksi eräs vastaaja nosti esille **koulutuksen** ja esitti, että ”*Uusille valtuutetuille on syytä järjestää koulutusta, muutoin koulutukseen osallistumiseen on huonosti aikaa.*”

Aiempiin valtuustokausiin nähden valtuutettujen kokemuksissa työ- ja toimintamuodoista ei ollut juurikaan muutoksia.

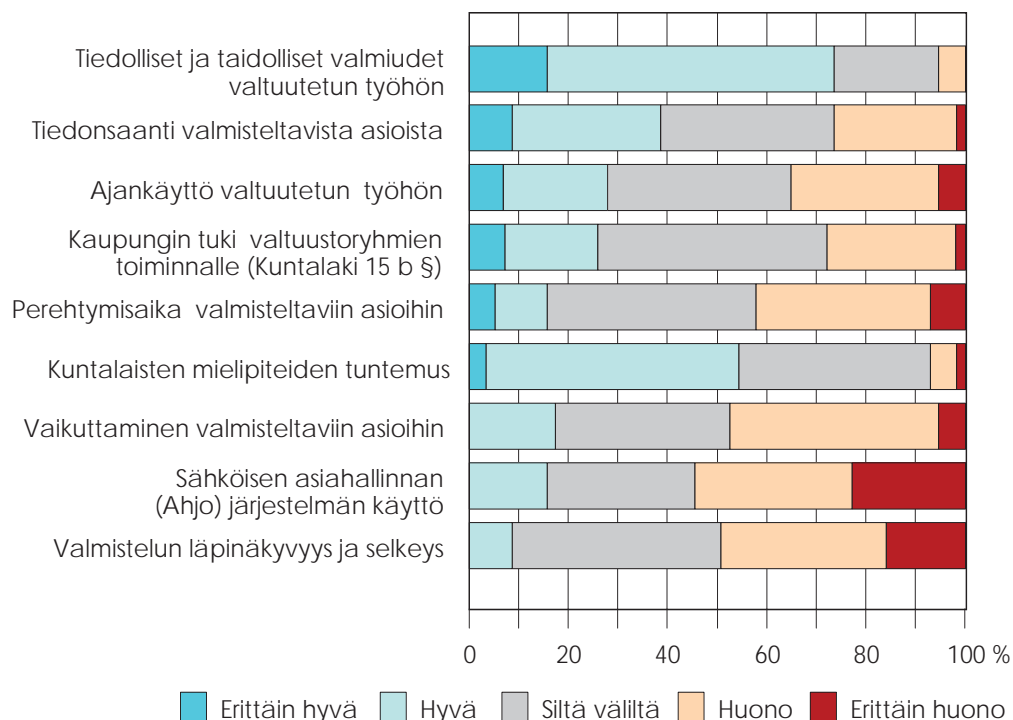
Valtuutetuilla hyvät tiedolliset ja taidolliset valmiudet

Yli 70 % vastanneista piti tiedollisia ja taidollisia valmiuksiaan valtuutetun työhön joko erittäin hyvinä tai hyvinä (kuvio 9). Yli puolet koki myös tuntevansa kuntalaisten mielipiteet hyvin. Sen sijaan noin puolet vastanneista piti joko huonona tai erittäin huonona sähköistä asiahallinnan järjestelmän käyttöä, valmistelun läpinäkyvyyttä ja selkeyttä sekä mahdollisuuttaan vaikuttaa valmisteltaviin asioihin.

Kuvio 8. Työ- ja toimintamuotojen merkittävyys valtuuston päätöksenteossa sukupuolittain valtuustokaudella 2009–2012.

Kuvio 9. Valtuustotyön edellytykset valtuustokaudella 2009–2012.

Avovastauksissa tuotiin esille sähköiseen asiahallintajärjestelmään, tiedon jakamiseen ja ajan puutteeseen liittyviä kommentteja.

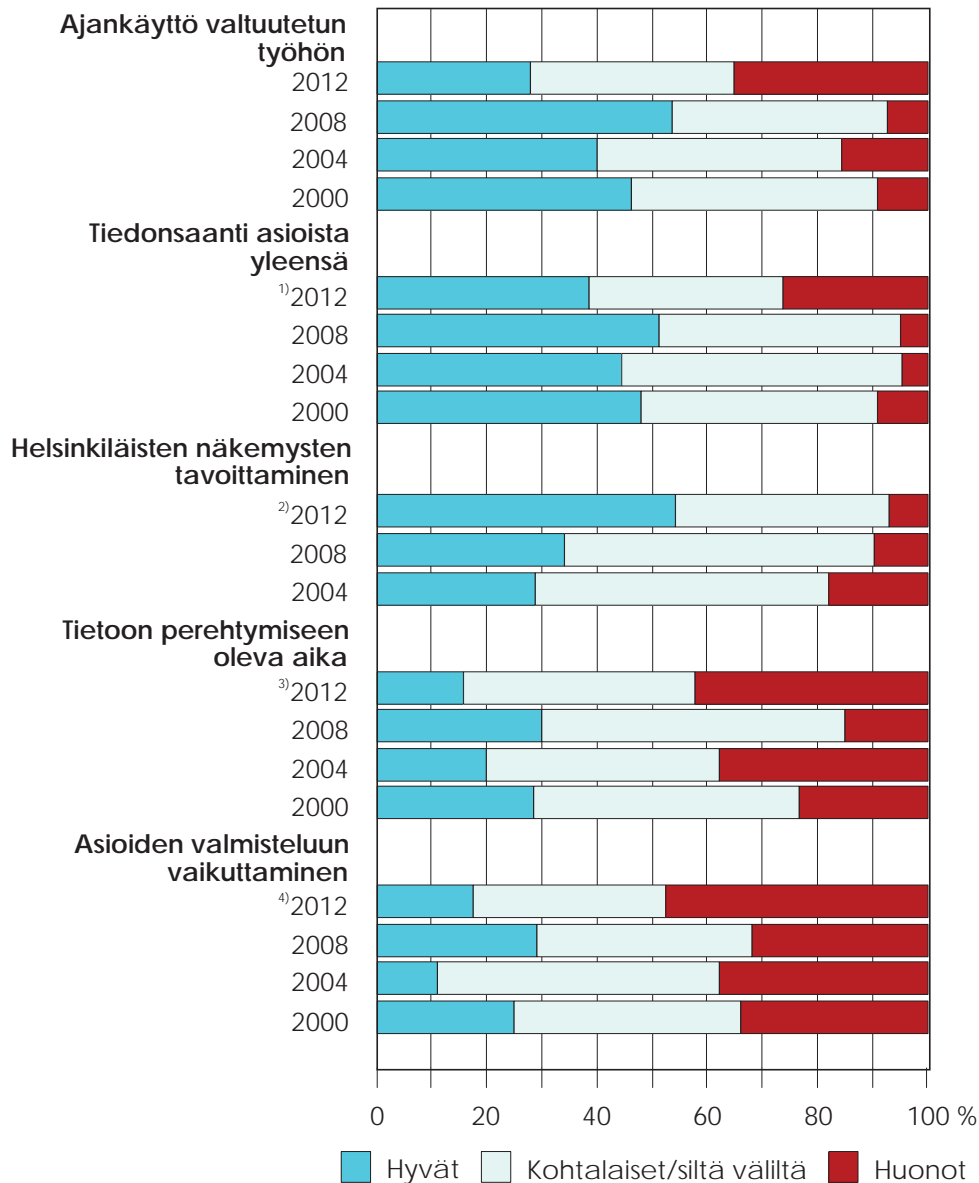
Sähköinen asiahallinnan järjestelmän (Ahjo) käyttövalmiuksia valtuutetuilta löytyy, mutta järjestelmä nähtiin keskeneräisenä ja huonona. Eräs vastaaja kommentoi, että *”Sähköinen järjestelmä on suorastaan onneton, kun käsittelyssä ovat laajat strategiset ohjelmat, talousasiat yms. Järjestelmä ei mahdollista merkintöjä ja sitä on suorastaan mahdotonta selata edes takaisin. Epäilenpä, että suurin osa valtuutetuista ei edes käy läpi asiakirjoja, joita paperisina oli suorastaan helppoa ja mielenkiintoista selata ja lueskella.”*

Tietoa on saatavilla riittävästi, mutta sitä ei jaeta parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi tuotiin esille, että lapsilta ja nuorilta tulisi kysyä enemmän mielipiteitä heitä koskevissa asioissa. Eräs vastaaja totesi, että: *”Tietoa on saatavilla kasapäin, mutta paljon olisi parannettavaa siinä miten tietoa tarjotaan. Esim. esityslistatekstejä oppii kyllä lukemaan, mutta ne ovat usein aivan kohtuuttoman raskaita ja jos ei olisi tiiviisti mukana päätöksenteossa, ei kyllä saisi läheskään aina selvää mitä oikeastaan ollaan päättämässä ja mikä on oleellista.”*

Ajan puute koettiin ongelmana ja eräs vastaaja kommentoi, että *”Kaikkein suurin ongelma on ajan puute. Valtavia asioita tulee eteen viikoittain eikä niihin ehdi perehtyä saati käydä järkeviä poliittisia neuvotteluja muiden ryhmien kanssa. Kaupunginhallitus tulisi muuttaa kokopäiväiseksi työksi ja ryhmille pitää antaa resursseja paneutua asioihin.”*

Edellisiin valtuustokausiin nähden valtuutettujen valtuustotyöskentelyn edellytyksissä on nähtävissä jonkin verran muutoksia (kuvio 10).

Kuvio 10. Valtuustotyön edellytykset eri valtuustokausina.

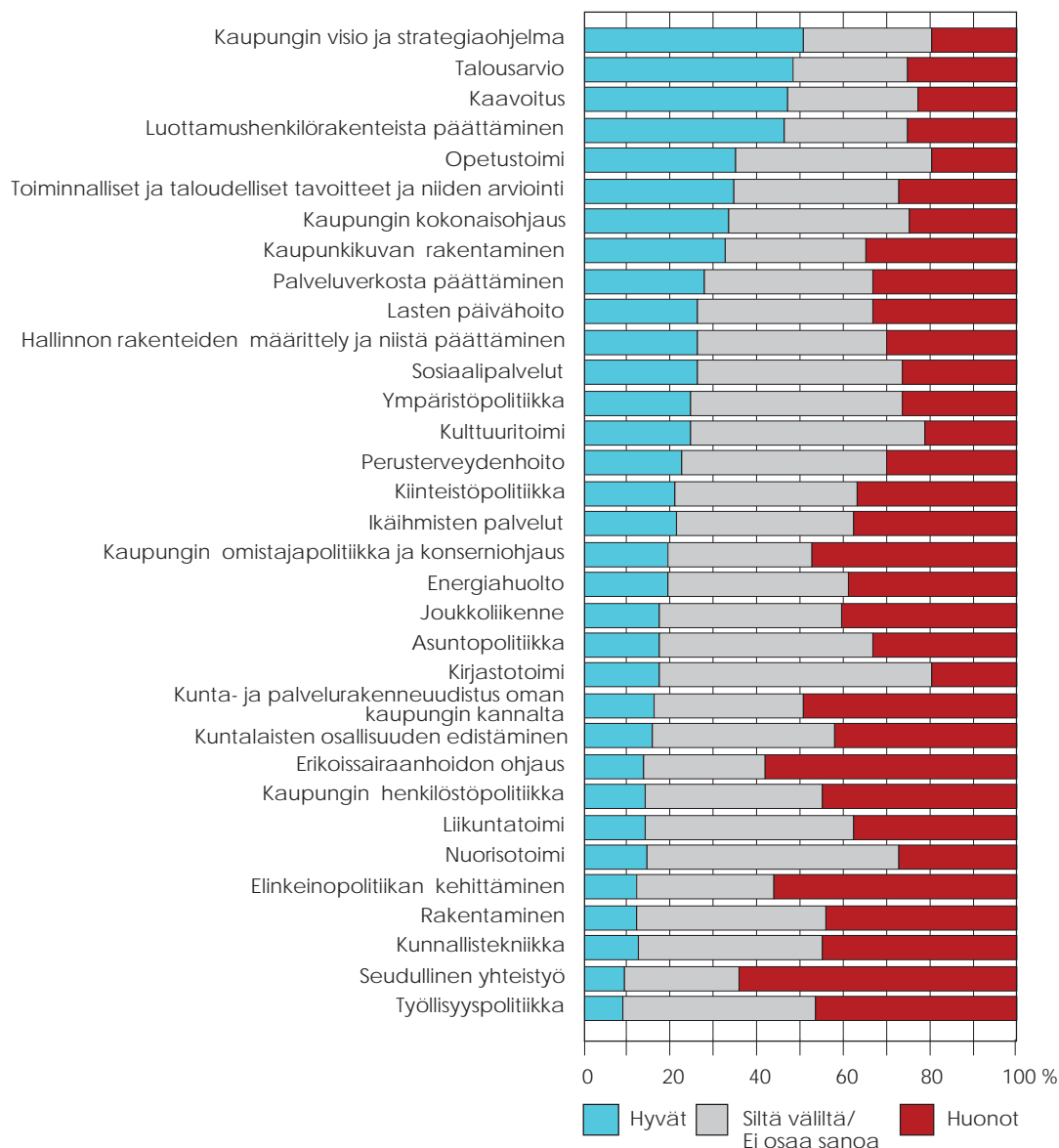
¹⁾Tiedonsaanti valmisteltavista asioista, ²⁾Kuntalaisten mielipiteiden tuntemus, ³⁾Perehtymisaika valmisteltaviin asioihin, ⁴⁾Vaikuttaminen valmisteltaviin asioihin
HUOM. Vuoden 2012 tuloksissa Hyvät sisältävät sekä Erittäin hyvä että Hyvä -vastaukset.

Suurin muutos on tapahtunut ajankäytössä – yhä useampi valtuutettu, noin joka kolmas, kokee, että heidän edellytyksensä käyttää aikaa valtuutetun työhön on huono. Myös perehtymisaika, tiedonsaanti ja vaikuttaminen valmisteilla olevia asioihin koetaan olevan jonkin verran huonommalla tolalla kuin aiemmin. Myös tiedonsaanti koetaan huonommaksi kuin aiempina kausina. Sen sijaan kuntalaisten mielipiteet valtuutetut kokevat tuntevansa aiempiin kausiin nähden selkeästi paremmin – yli puolet vastaajista koki tuntevansa mielipiteet hyvin.

Visioon ja strategiaohjelmaan helpoin vaikuttaa

Valtuutetuilta kysyttiin, miten he kokevat valtuuston vaikutusmahdollisuudet eri tehtäväkokonaisuuksien osalta. Kuviossa 11 on esitetty valtuutettujen vastaukset eri valtuustokausien osalta.

Kuvio 11. Valtuuston vaikutusmahdollisuudet eri tehtäväkokonaisuuksissa valtuustokaudella 2009–2012.

Kuluneella valtuustokaudella valtuuston vaikutusmahdollisuuksia pidettiin hyvinä tai erittäin hyvinä kaupungin vision ja strategiaohjelman, kaavoituksen, talousarvion ja luottamushenkilörakenteiden päättämisen osalta. Tätä mieltä oli noin puolet vastaajista.

Heikoimmat vaikuttamismahdollisuudet kuluneella valtuustokaudella valtuustolla koettiin olevan seudullisessa yhteistyössä, erikoissairaanhoidon ohjauksessa ja elinkeinopolitiikan kehittämisessä – yli puolet piti vaikutusmahdollisuuksia näissä asioissa huonoina tai erittäin huonoina. Lähes puolet piti valtuuston vaikutusmahdollisuuksia huonoina

myös kunta- ja palvelurakenneuudistuksessa, omistajapolitiikassa, työllisyyden hoidossa, henkilöstöpolitiikassa, kunnallistekniikassa, rakentamisessa ja osallisuuden edistämisessä.

Aiempinakin kausina valtuuston vaikutusmahdollisuudet on koettu huonoiksi erityisesti seutuyhteistyössä, erikoissairaanhoidossa ja talouden suunnittelussa. Aiempiin kausiin nähden huonompia arvosanoja kuluvalle kaudella saivat elinkeinopolitiikka, rakentaminen, kunnallistekniikka ja liikuntatoimi.

Joissain tehtäväkokonaisuuksissa valtuuston vaikutusmahdollisuudet koettiin aiempaan kauteen tai aiempiin kausiin nähden selvästi parempina. Tällaisia tehtäväkokonaisuuksia olivat visio- ja strategiatyö, kaavoitus, kaupungin kokonaisohjaus, talousarvio, tavoitteiden asettaminen ja toiminnan arviointi, perusterveydenhuolto, kuntalaisten osallisuuden edistäminen ja kaupungin omistajapolitiikka.

Kuluneella valtuustokaudella monet toimialat kuten lasten päivähoito, opetustoimi, sosiaalipalvelut ja kulttuuritoimi jakoivat nykyisten valtuutettujen mielipiteitä siten, että yksi kolmasosa piti vaikutusmahdollisuuksia hyvänä, kun taas toinen kolmasosa oli päinvastaista mieltä.

Kulunutta valtuustokautta koskevista avovastauksista tuotiin esille muutamia kommentteja talousarvioon, päätösvaltaan ja seudulliseen yhteistyöhön liittyen.

Talousarvio nähtiin olevan valtuuston päätettävissä olevaksi asiaksi, mutta eräs vastaaja kommentoi, että *”Talousarvio on selkeästi valtuuston päätettävissä periaatteessa. Oikeasti kuitenkin päätetään vain muutamasta miljoonasta suhteessa koko budjettiin. Budjetti on massiivinen opus, jota on kuitenkin vaikea tulkita. Budjettineuvotteluihin kerätään virastoilta ymmärrettävää tietoa siitä, mitä mikäkin luku konkreettisesti tarkoittaa. Budjetin voisi kyllä valmiiksi kirjoittaa muotoon, jossa sitä on helppo lukea.”*

Päätösvaltaa on osittain delegoitu muille toimielimille, joten valtuuston vaikuttamismahdollisuuksia ei koettu niin suurena kaikissa asioissa. Eräs vastaaja kommentoi, että *”Niillä aloilla, missä valtuustolla on melko yhtenäiset tavoitteet on valtuustolla vaikutusmahdollisuuksia enemmän. Riitakysymyksissä päätökset tapahtuvat selvästi enemmän virkamiesjohdossa. Siis valtuustolla olisi vaikutusmahdollisuuksia paljon enemmän, jos se uskaltaisi käyttää enemmän enemmistöpäätöksiä kolmen suuren konsensus-politiikan sijasta.”*

Seudullinen yhteistyön osalta eräs vastaaja totesi, että *”Seudullinen yhteistyö on valtava hallintohimmeli, joka pitäisi kokonaan uudistaa. Naurettavinta on eri kuntien yhteiset valtuustojen kokoukset, joissa keskustellaan yhdessä, mutta tehdään päätöksiä erikseen. Ja päätökset täytyy tehdä samassa muodossa kaikissa valtuustoissa.”*

Toimintakulttuuri

Valtuustotyöskentely keskustelua sallivaa mutta sisäpiirimäistä

Valtuutettuja pyydettiin luonnehtimaan valtuuston valmistelu- ja päätöksentekoilmapiiriä nykyisellä valtuustokaudella kymmenen eri ulottuvuuden osalta. Kysymysten tulokset on kuvattu seuraavassa kuviossa (kuvio 12) ja kahdeksan kysymyksen osalta tuloksia on verrattu edellisen kauden tuloksiin.

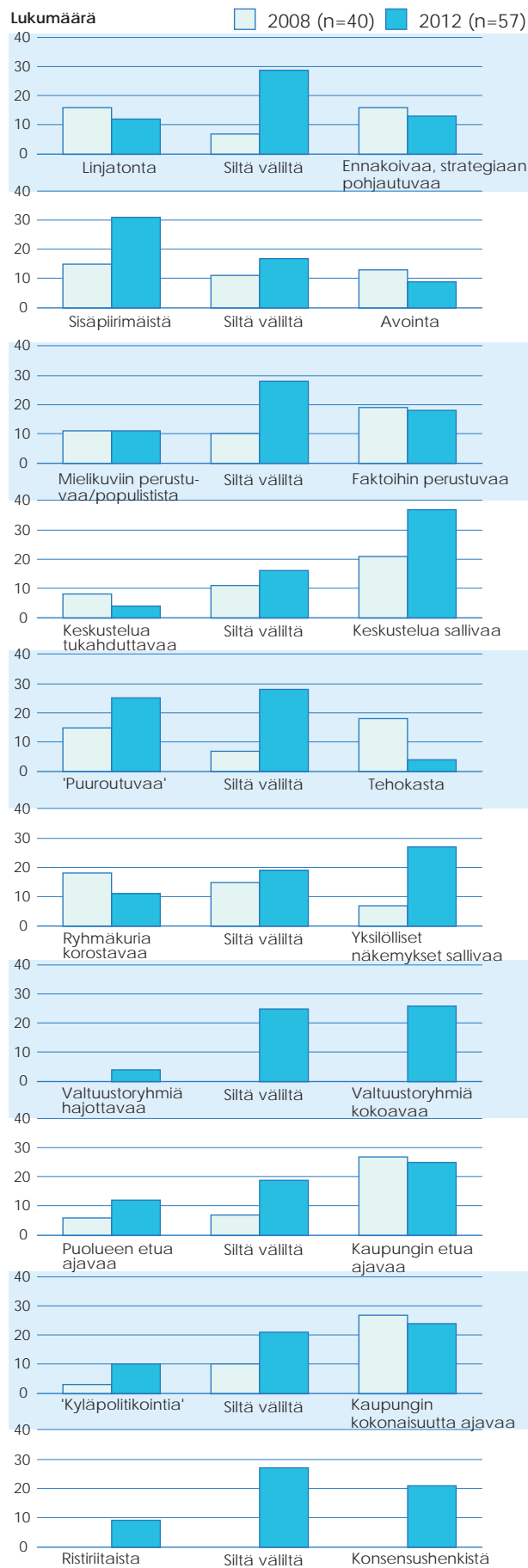
Valtuutetut luonnehtivat valtuustokauden 2009–2012 ilmapiirin olleen monien ulottuvuuksien osalta siltä väliltä. Noin puolet vastaajista luonnehti ilmapiiriä kuitenkin sisäpiirimäiseksi. Edellisellä kaudella valtuutetut olivat kokeneet ilmapiirin avoimemmaksi. Valtaosa vastanneista luonnehti, että valtuustossa oli hyvin mahdollisuuksia keskusteluille ja yksilöllisille näkemyksille – tässä oli tapahtunut edelliseen kauteen nähden selkeä muutos keskustelevampaan kulttuuriin.

Lähes puolet vastanneista koki valtuustotoiminnan kuluneella kaudella puuroutuvaksi – myös tässä oli tapahtunut selkeä muutos edelliseen kauteen nähden – edellisellä valtuustokaudella lähes puolet vastanneista piti valtuuston ilmapiiriä tehokkaana. Puuroutumisen taustalla voi nähdä olevan aiempaa vapaampi keskusteluilmapiiri, joka osaltaan pitkitti valtuuston asioiden käsittelyä.

Edellisellä kaudella ryhmäkuri oli koettu vahvemaksi kuin tällä kaudella. Nyt ryhmäkuri korostui vähemmän ja valtaosa koki ilmapiirin sallivan hyvin valtuutettujen yksilölliset näkemykset.

Noin puolet vastanneista luonnehti valtuuston valmistelu- ja päätöksentekoilmapiirin olleen kuluneella kaudella valtuustoryhmiä kokoavaa. Valtuuston nähtiin myös pitkälti ajaneen kaupungin etua ja kokonaisuutta sekä konsensushenkisenä. Toisaalta joka viides luonnehti valtuuston toiminnan kuluneella kaudella puolueen etua ajavaksi, kyläpolitiikoinniksi tai ristiriitaiseksi.

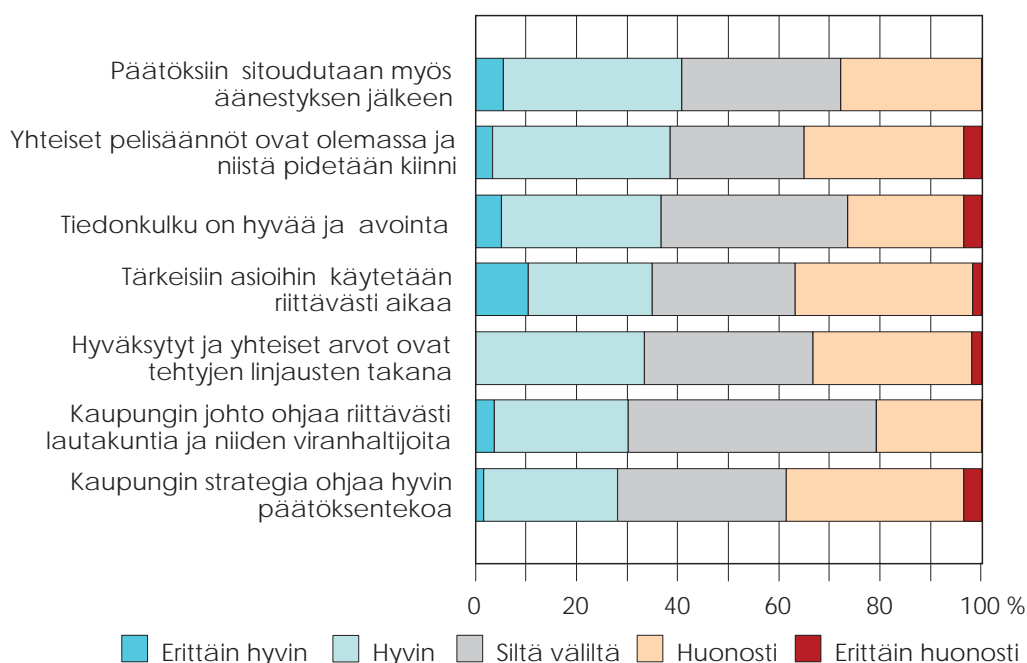
Kuvio 12. Valtuuston valmistelu- ja päätöksentekoilmapiiri eri ulottuvuuksilla eri valtuustokausina.

Valtuuston toimintakulttuuri jakaa mielipiteitä

Valtuutettujen kokemukset valtuuston toimintakulttuuriin liittyvistä asioista olivat sekä hyviä että huonoja (kuvio 13). Noin kolmasosa vastaajista koki, että tärkeisiin asioihin käytetään riittävästi aikaa, kun taas toinen kolmasosa koki täysin päinvastaisesti. Lähes 40 prosenttia vastanneista koki, että kaupungin strategia ohjaa päätöksentekoa huonosti.

Kuvio 13. Kokemukset valtuuston toimintakulttuuriin liittyvistä asioista valtuustokaudella 2009–2012.

Avovastauksissa nousi lisäksi erityisesti esille strategian ja kaupungin johdon ohjaus.

Strategian ohjaavuus nähtiin heikoksi ja kaivattiin tiukempia strategisia linjauksia. Eräs vastaaja totesi, että ”*Enemmän ohjaa kunkin valtuustoryhmän arvot ja tavoitteet. Strategiaa on toteutettu kohtuullisen hyvin, mutta strategia oli ehkä liian laiha, eikä siinä selkeästi päätetty joitakin asioita tärkeiksi ja joitakin pois.*”

Kaupungin johdon ohjaus nähtiin jopa liian vahvana lautakuntien ja viranhaltijoiden osalta. Eräs vastaaja kommentoi, että ”*Kaupunginhallituksen enemmistö ja kaupunginjohdajat yrittävät pitää lautakuntia ja viranhaltijoita tiukassa kurissa. Keskustelua vaihtoehtoista ei harrasteta eikä sallita.*”

Valtuustotyö organisoitava ja fokusoitava paremmin

Valtuutetuilta kysyttiin, miten he parantaisivat konkreettisesti valtuutetun ja valtuuston työskentelyedellytyksiä. Lisäksi pyydettiin mainitsemaan mahdollisia muita työtapoja,

joilla valtuuston työskentelyä voisi parantaa. Toiveet on teemoiteltu kolmen otsikon alle: [työn parempi organisointi ja fokusointi](#), [lisää resursseja](#) ja [tutustumista käytäntöihin](#). Jokaisen teeman alle on listattu kaikki sen piiriin kuuluvat vastaukset.

Suuressa osassa avovastauksisia toivottiin valtuustotyön parempaa organisointia ja fokusointia. Suhteellisen monet toivoivat puheaikoihin ja käytettävien puheenvuorojen määrään rajoituksia, osa toivoi myös lyhyempiä kokouksia. Myös selkeämpiä esityslistoja toivottiin. Yksi vastaaja haluaisi tehdä *”vuosikellon ja loogisen toimintasuunnitelman valtuustolle toimintavuoden alussa - -”*. Toinen vastaaja kiinnitti huomiota siihen, että kyselytunnit ovat turhauttavia ja esitti, että yhdellä kerralla käsiteltäisiin vain yhtä teemaa (vrt. kuvio 10). Eräs valtuutettu toivoi myös parempaa perehdytystä ensimmäisen kauden valtuutetuille, jotta valtuustotyöhön pääsisi nopeammin kiinni: *”Uudet valtuutetut tarvitsisivat ehdottomasti koulutusta valtuuston menettelyistä kuten ponsien ja valtuusto- sekä talousarvioehdotusten laatimisesta. Samoin päätöksenteon käytännöistä ja valmistelusta. Nyt uudella valtuutetulla kuluu puolet ensimmäisestä kaudesta näitä opiskellessa.”*

Osa vastaajista toivoi lisää resursseja valtuustotyöhön, joko palkkaa tai palkattua työvoimaa valtuustoryhmän avuksi. Vastauksissa toivottiin myös uusia ja parempia tietokoneita. Toive lisäresursseista liittyi usein havaintoon valtuustotyön kuormittavuudesta. Eräs vastaaja kommentoi: *”Oman työn ohessa valtuutettuna olemisen menettelee niin kauan kun muuten elämä sujuu ilman murheita, mutta niihän ei aina ole. En tiedä mitään toteuttamiskelpoista ratkaisua siihen, että kovaa työtä tekevä ehtisi ja jaksaisi paneutua valtuustotyöhön riittävästi. Jatkuva vajavainen perehtyminen ja aikapula rassaavat hermoja.”*

Jotkut valtuutetut toivoivat ”työmaakäyntejä”, jalkautumista paikanpäälle, jotta päätettävistä asioista syntyisi selkeämpi kuva. Toisaalta toivottiin enemmän vuorovaikutusta eri toimijoiden kesken: *”Mer samverkan med de olika verken. Besök och ’praktik’ ”*.

Työn parempi organisointi ja fokusointi

- Ryhmissä koottava tieto ja päätökset
- Uppdatering av strategin tematiskt grupperat en gång per år
- Ahjon lisäksi kaikki merkittävät asiakirjat kuten budjetti, tilinpäätös, strategia ym toimitetaan kirjallisesti valtuutetuille viikkoa ennen kokousta, jossa asia käsitellään. Näin asiaan tulisi paneuduttua paremmin. Toivomusponsien määrä pitäisi rajoittaa 1/valtuutettu/ asia
- Kyselytunnit kovin turhauttavia. Niistä voisi luopua tai muuttaa jollain tapaa. Esim teemoittain käytäviin. Puheita tulisi edelleen yrittää rajata lyhyemmiksi. Valmistelussa tulee huomioida paremmin kokouksiin tulevat asiamäärät. Nyt kokoukset ovat kovin erilailla kuormitettuja
- Paremmat esityslistatekstit, jotta menee vähemmän aikaa paperipinojen läpi kahlaamiseen ja enemmän aikaa päätöksentekoon
- Eri palvelujen määriä ja yksikkökustannuksia pitäisi seurata muutaman vuoden aikasarjoina. Investointihankkeista tarvitaan eri rahoituskeinojen ja kustannusten ja tuottojen suunnitelmat aikasarjoina
- Antaisiin valtuustoryhmille oikeuden valita edustajan selvittämään puolestaan jotakin asiaa. Tämän kysymyksen suhteen tällä edustajalla olisi valtuutetun kaltainen oikeus toimia
- Lyhentäisin edelleen puheaikoja – rajaisin yksittäisten valtuutettujen käyttämiä puheenvuoroja samassa asiassa esim. kolmeen – tekisin vuosikellon ja loogisen toimintasuunnitelman valtuustolle toimintavuoden alussa, mitä isoja asioita missäkin kokouksessa - uudistaisin talousarvion valmistelu- ja päätöksentekoprosessia, samoin strate-

gian, asioita pitäisi teemoittain käsitellä, eikä niin, että kaikki asiat maan ja taivaan välillä ovat yhtä lailla keskustelussa - mahdollistaisin suorat kysymykset kyselytunnilla ja eläväisemmän debatin

- *Kortare möten*
- *Aika on väistämättä rajoite. Valtuuston kokoukset liian pitkiä ja niissä käydään monesti epäolennaisista asioista järkyttävän pitkiä keskusteluja*
- *Rajoittamalla voimakkaasti 'vakiopuhujien' puhemääriä. Maksimi puheenvuorojen määrä 3 puhetta/ henkilö/ kokous. Puheiden pituuksia pitäisi vieläkin lyhentää. Esim. ryhmäpuheenvuorot 5 min, valtuutetun puheenvuorot 3 minuuttia ja vastauspuheenvuoro 1 min.*
- *Valtuustolle esim. keskustelut julkisen liikenteen kehittämisestä ja siinä tehtävistä raytkaisuista. Ylipäätään lautakunnissa tehtävät linjaa piirtävät ratkaisut laajaan valtuustokäsittelyyn. Koulujen ruokalistat takaisin lautakuntaan*
- *Paperi takaisin*
- *Ahjo pitäisi saada toimimaan kunnolla! Myös kaupungin tarjoama nettiyhteys toivotoman huono.*
- *Työrauha kokouksissa*
- *Mer diskussion per epost färre talturer*
- *Valtuustosta on valitettavasti tullut esiintymis- ja höpötyspaikka, jossa kerrataan vanhoja kantoja ja pitkitetään tällä tavoin päätöksentekoa; tärkeimmät asiat ovat lähes poikkeuksetta etukäteen sovittuja ja selviä.*
- *Kaupunginjohtajien asukastilaisuuksien muuttaminen niin, että lähtökohtana ovat asukkaiden esittämät asiat ja keskustelemassa/vastaamassa kj lisäksi valtuustoryhmit.*
- *Kaikki oltava läpinäkyvää ja työtä tehtävä yli puoluerajojen seminaareilla*
- *Hajottamalla Helsinki lähipalveluvaltuustojen itsenäisesti hoitamiin alueisiin, jotka saisivat rahoituksen suhteessa tehtäviin ja asukkaiden sosioekonomiseen rakenteeseen. Seudun isot yhteiset asiat hoitaisi vaaleilla valittu seutuvaltuusto.*
- *Valtuuston kokouksissa ei kukaan lähtökohtaisesti puolusta kaupunginhallituksen esityksiä. Se on omituista. Selkeä hallitus-oppositio-asetelma selkeyttäisi tilannetta kaikille osapuolille.*
- *Kaupunginhallituksen asioiden esittely kaikille valtuustoryhmille ennalta, ei vain khryhmille. Asioiden valmistelussa erilaisten vaihtoehtojen selvittäminen ja niiden esittely myös päätösasiakirjoissa. Päätösesitysten sosiaalisten, tasa-arvo- ja ekologisten vaikutusten erittely nykyistä laajemmin ja konkreettisemmin. Päätösesitysten valmistelussa olleiden äänestysten kertominen varsinaisessa päätösesityksessä, ei vain äänestystyhistoriassa.*
- *Uudet valtuutetut tarvitsisivat ehdottomasti koulutusta valtuuston menettelyistä kuten ponsien ja valtuusto- sekä talousarvioehdotusten laatimisesta. Samoin päätöksenteon käytännöistä ja valmistelusta. Nyt uudella valtuutetulla kuluu puolet ensimmäisestä kaudesta näitä opiskellessa.*

Lisää resursseja

- *Isoille ryhmille pitäisi antaa sen verran resursseja, että olisi varaa palkata kokopäiväinen ryhmäsihteeri. Samoin isojen ryhmien puheenjohtajien tulisi pystyä keskittymään kunnallispolitiikkaan.*
- *Oman työn ohessa valtuutettuna oleminen menettelee niin kauan kun muuten elämä sujuu ilman murheita, mutta niihän ei aina ole. En tiedä mitään toteuttamiskelpoista*

ratkaisua siihen, että kovaa työtä tekevä ehtisi ja jaksaisi paneutua valtuustotyöhön riittävästi. Jatkuva vajavainen perehtyminen ja aikapula rassaavat hermoja.

- Valtuutetuille kuukausipalkkaa vastaavat palkkiot.
- Mer betalt för gjort arbete
- Palkka työstä
- Uudet tietokoneet
- Mac-tietokoneet ja tabletit PC-koneiden sijaan.
- iPad-applikaatio kokousmateriaaleille. ks. Eduskunnan pilotti!

Tutustumista käytäntöihin

- Jalkauttaminen suurille alueille, kuten Kalasatama, Sipoon alue etc. Perusteellinen kokonaiskuva ratkaisusta.
- Mer samverkan med de olika verken. Besök och 'praktik'

Viranhaltijavalmistelu avoimemmaksi

Noin 60 % vastaajista koki kuluneella valtuustokaudella, että viranhaltijat ovat helposti tavoitettavissa (kuvio 14). Kolmasosa koki käsittelyaikojen olevan riittäviä, mutta toinen kolmasosa koki ne riittämättömiksi. Yli puolet piti esittelytekstejä hyvin valmisteltuina, mutta joka viides oli eri mieltä. Lähes puolet koki, ettei esittelyteksteistä selviä, mistä tiedot ovat peräisin. Noin puolet vastaajista koki, että kansalaisten mielipiteitä ei kartoiteta riittävästi. Lisäksi vajaa puolet koki asioiden valmistelun olevan liian suljettua.

Edelliseen valtuustokauteen verrattuna tulokset olivat hyvin samanlaisia. Suurin muutos on tapahtunut esittelytekstien lähdetietojen ja asioiden valmistelun avoimuuden osalta – vain 10 % vastanneista koki, että valmistelu on avointa ja läpinäkyvää.

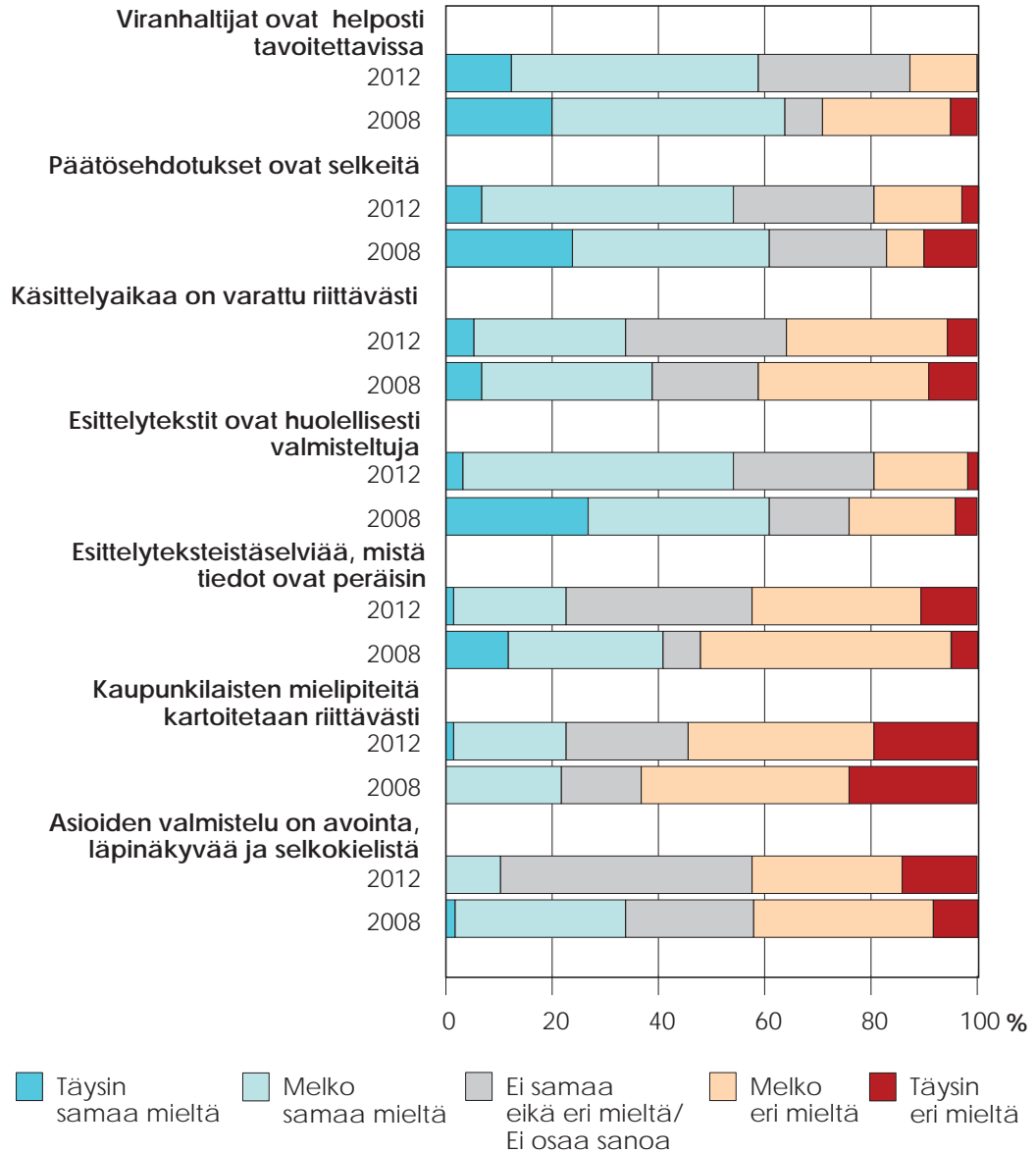
Kulunutta valtuustokautta koskevissa avovastauksissa nousi lisäksi esille asioita kaupunkilaisten mielipiteisiin, esityslistoihin ja valmistelun avoimuuteen liittyen.

Kaupunkilaisten mielipiteitä kartoitetaan, mutta ne tulisi monen vastaajan mielestä ottaa paremmin huomioon. Eräs vastaaja toi esille, että ”Kuntalaisten kanssa ei neuvotella heitä koskevista päätöksistä. Silloinkin kun heitä kutsutaan kommentoimaan tai evästämään päätöksiä, työtapa ei ole neuvotteleva. Sitä paitsi poliittiset päättäjät eivät juuri osallistu kuulemisiin, vaan ne jätetään viranhaltijoiden työksi. Sen seurauksena kuntalaiset eivät pääse keskustelemaan poliittisista vaihtoehtoista ja niiden perusteista päättäjien kanssa.”

Esityslistojen tekstien koettiin olevan vaikeaa kapulakieltä ja liian pitkiä. Eräs vastaaja kommentoi, että: ”Esityslistat ovat kauheaa mongerrusta. Jopa me, jotka tunnemme päätöksenteon, joudumme usein lukemaan esitykset moneen kertaan, jotta saamme selvää, mistä on kyse. Eihän kaupunkilainen voi ymmärtää niistä mitään. Isoja asioita piilotetaan esittelijän perusteluteksteihin. Valtuutetut hukutetaan turhan tekstivyöryn alle.”

Valmistelun avoimuuteen ei oltu täysin tyytyväisiä. Eräs vastaaja kommentoi, että ”Taustatietoja saa lisää viranhaltijoilta, jos on aikaa ja mahdollisuus soitella työaikana.”

Kuvio 14. Viranhaltijavalmistelun laatu eri valtuustokausina

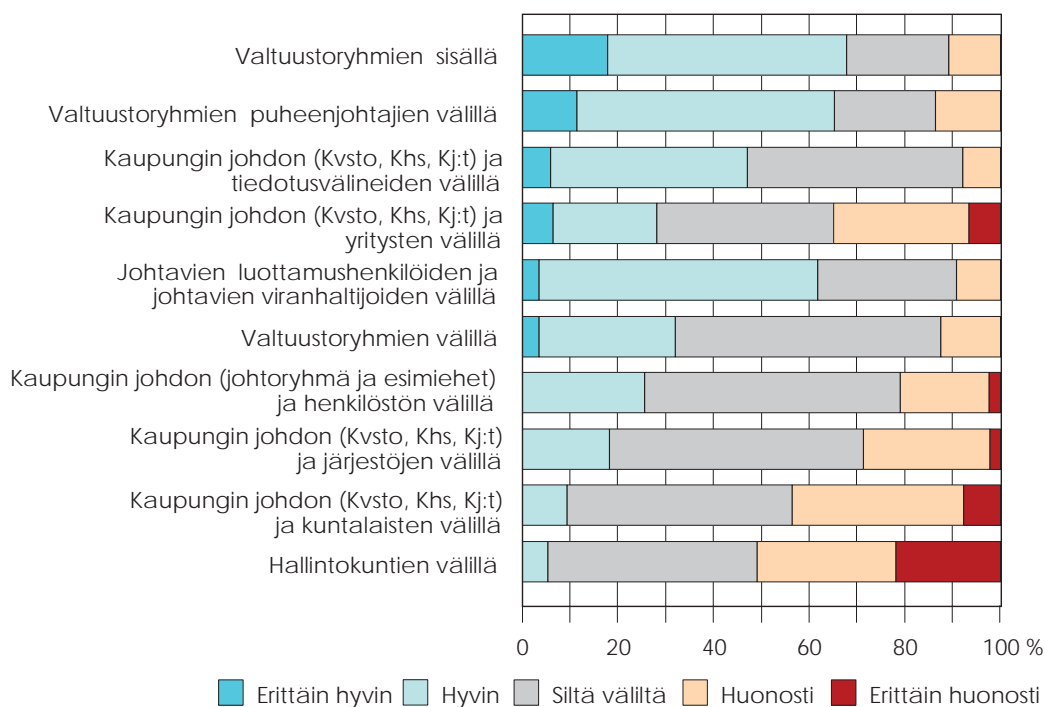

Hallintokuntien välisessä yhteistyössä paljon parannettavaa

Eri osapuolten välistä yhteistyötä arvioitaessa lähes 70 % vastanneista koki valtuustoryhmien sisäisen ja valtuustoryhmien puheenjohtajien välisen yhteistyön joko erittäin hyväksi tai hyväksi (kuvio 15). Myös johtavien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden välisen yhteistyön nähtiin toimivan pääsääntöisesti hyvin.

Sen sijaan noin puolet vastanneista koki hallintokuntien välisen yhteistyön toimivan huonosti – jopa viidennes vastanneista koki yhteistyön toimivan erittäin huonosti. Vastaajien joukossa oli myös epätietoisuutta kaupungin johdon ja henkilöstön sekä kaupungin johdon ja yritysten välisen yhteistyön toimivuudesta, sillä noin joka viides vastasi ”en osaa sanoa”.

Kuvio 15. Yhteistyön toimivuus kaupungin eri asioiden hoidossa eri osapuolten välillä valtuustokaudella 2009–2012.

Avovastauksissa lisäksi kommentoitiin kaupungin ulkoista ja sisäistä yhteistyötä.

Yhteistyö ulkopuolisten tahojen kanssa nähtiin vaihtelevan valtuustoryhmittäin. Eräs vastaaja totesi, että: ”Yhteistyö riippuu valtuustoryhmästä. Kokoomuksella on varmaan yhteistyötä yritysten kanssa ja Vihreillä järjestöjen kanssa. Yhteistyö kuntalaisten kanssa riippuu varmaan asiasta, valtuutetu ovat pääsääntöisesti varmaankin hyvin yhteistyössä asukkaiden kanssa.”

Kaupungin sisällä hallintokuntien rajojen nähtiin haittaavan kehittämistä ja kaupunginhallituksen valta koettiin liian suureksi. Eräs kommentoi, että ”Kaupunginhallituksella on liian suuri vaikutusvalta valtuuston päätöksiin. Vaikuttaa valtuutettuna siltä, että asi-

at päätetään jo valmiiksi hallituksessa. Tämä seikka tekee usein valtuutetun työn turhautuneeksi.”

Tätä kysymystä ei ole aiempina kausina valtuutetuille esitetty, joten vertailua aiempiin kausiin ei ole mahdollista tehdä. Aiemmissa itsearviointikyselyissä valtuutetuilta on sen sijaan tiedusteltu, miten he ovat kokeneet yhteistyön ja tiedonkulun keskimääräisesti sujuneen valtuuston ja eri osapuolten välillä. Aiemmat valtuutetut ovat kokeneet valtuuston yhteistyön parhaiten toimivan seuraavien tahojen kanssa: oma lautakunta, kaupunginhalitus ja kaupunginjohtajat.

Asennetta muutettava ja asukaspalaute otettava huomioon

Valtuutetuilta kysyttiin, miten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voisi parantaa. Vastajat toivat esille erityisesti asenteeseen, asukaskuulemiseen, tiedottamiseen ja toimintamalleihin liittyviä seikkoja.

Asenteissa nähtiin korjaamiseen varaa koko kaupungin tasolla. Erään vastaajan mukaan: *”Välillä virkamiehet ovat todella haluttomia kuulemaan asukkaiden ideoita. Yleensä ei ne korkeimmassa asemassa olevat, vaan sellaiset joilla on vastuullaan vaikka yhden puiston suunnitelmat. Asenteissa on korjattavaa. Erilaisten kioskien perustaminen ja muut pienet asiat ovat välillä käsittämättömän hankalia toteuttaa.”*

Asukkaiden mielipiteet koettiin tärkeäksi ja asukkaiden kuulemista ehdotettiin parannettavan palautekanavalla sekä huomioimalla asukaspalaute paremmin. Eräs vastaaja totesi, että: *”Nettikuulemisesta ei ole mitääni iloa, jos ei se millään lailla vaikuta esim. päätöksentekoon lautakunnissa.”*

Tiedotusta valmistelussa olevista ja ajankohtaisista asioista tulisi parantaa tarjoten tietoa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja läpinäkyvästi. Lisäksi eräs vastaaja esitti, että: *”Tilaisuuksia eri alueille suunnitelluista hankkeista jo ensi vaiheessa, asukasnäkökulma voi olla myös rikkaus ja este muuttua uudistukseksi.”*

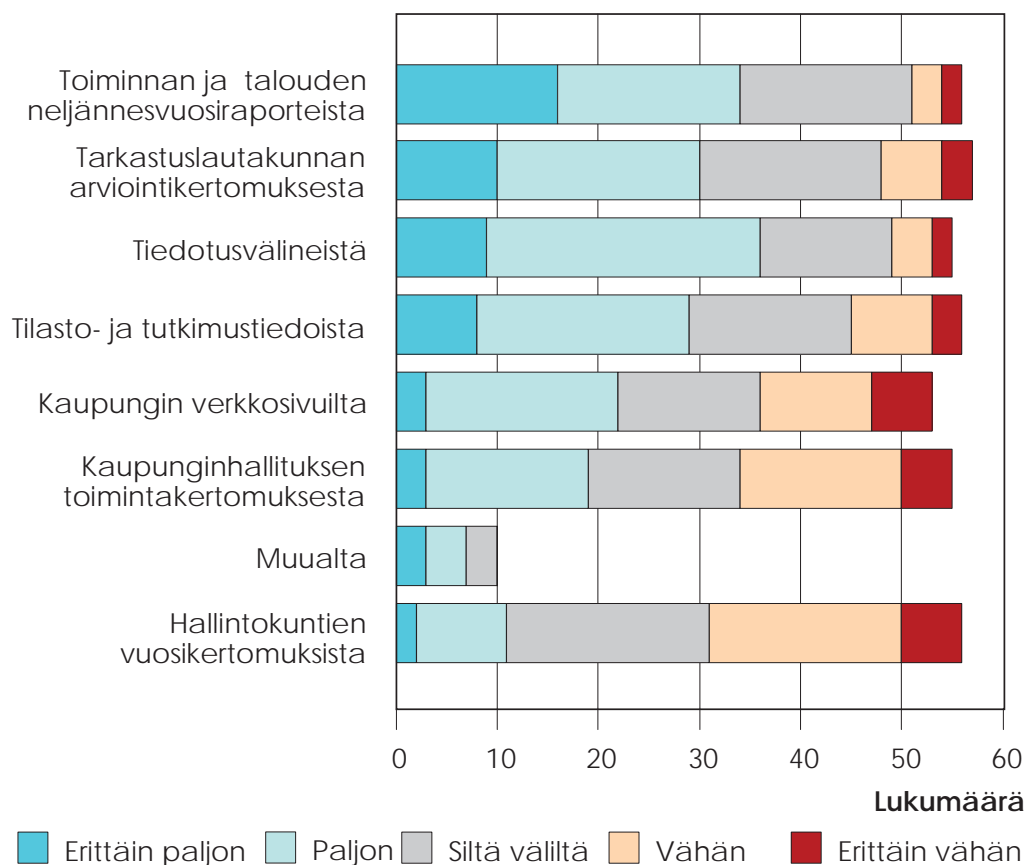
Uusien toimintamallien osalta vastauksissa nousi esille muun muassa osallistuva budjetointi, kaupunginosavaltuustot, seutuvaltuusto, suuri asukasfoorumi ja sosiaalinen media. Eräs vastaaja totesi, että *”Sähköisten vaikutuskanavien yleistyessä uskon käänteisesti fyysisten asukasfoorumeiden tapaisiin päätöksentekijöiden ja kaupunkilaisten läsnäolomiseen perustuviin kohtaamisiin.”*

Tiedonsaanti

Parhaiten tietoa neljännesvuosiraporteista ja tiedotusvälineistä

Yli puolet vastanneista koki saavansa paljon tai erittäin paljon tietoa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta useammasta tietolähteestä (kuvio 16). Parhaimmiksi tietolähteiksi koettiin toiminnan ja talouden neljännesvuosiraportit, tiedotusvälineet, tarkastuslautakunnan arviointikertomus sekä tilasto- ja tutkimustiedot.

Kuvio 16. Tiedonsaanti toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta valtuustokaudella 2009–2012.

Muutammat vastaajat toivat lisäksi esille muina hyvinä tiedonlähteinä Helsingin Sanomat, oman ryhmän ja puolueen sähköpostilistat, asukkaat, valtuustoryhmän kokoukset ja nettikeskustelu, huhupuheet, virkamiehet, asukkaat ja työntekijät sekä tietokeskuksen kirjaset.

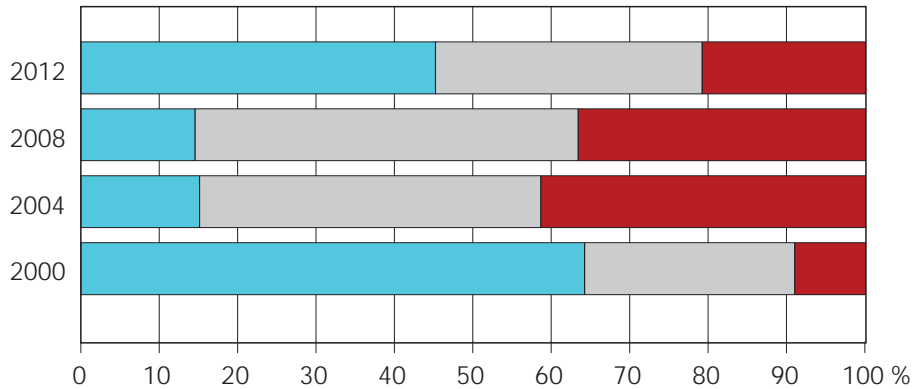
Aiempiin valtuustokausiin nähden valtuutettujen kokemukset eri tietolähteistä ovat pysyneet hyvin samanlaisina.

Tiedonsaanti valtuuston hyväksymien ohjelmien toteutumisesta parantunut

Noin joka toinen vastaaja koki saavansa riittävästi tietoa valtuuston hyväksymien ohjelmien toteutumisesta – joka viides puolestaan koki tiedon määrän riittämättömäksi (kuvio 17). Valtuuston hyväksymiä sektoriohjelmiä kuluneella valtuustokaudella 2009–2012 olivat Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009–2012, Helsingin kaupungin tasa-arvosuunnitelma 2009–2011 ja Helsingin kaupungin kulttuuristrategia 2012–2017.

Kahtena edellisenä valtuustokautena kokemukset olivat paljon huonommat, joten tiedon riittävydessä on nähtävissä selkeästi parannusta, tosin valtuustokaudella 1997–2000 tiedon riittävyys koettiin paremmaksi kuin nykyään.

Kuvio 17. Valtuuston hyväksymien ohjelmien toteutumista koskevan tiedon riittävyys.

Saatteko riittävästi tietoa valtuuston hyväksymien ohjelmien toteutumisesta?

■ Kyllä ■ Vaihtelevasti ■ En

Valtuutettuja pyydettiin lisäksi arvioimaan, mitkä valtuuston hyväksymät ohjelmat ovat toteutuneet hyvin ja mitkä huonosti. Avovastauksia annettiin hyvin vähän, mutta niissä mainittiin kaikki valtuuston hyväksymät ohjelmat sekä erityisesti asumiseen liittyviä asioita. Seuraavaan taulukkoon (taulukko 1) on koottu valtuutettujen antamat vastaukset sellaisenaan:

Taulukko 1. Hyvin ja huonosti toteutuneet ohjelmat.

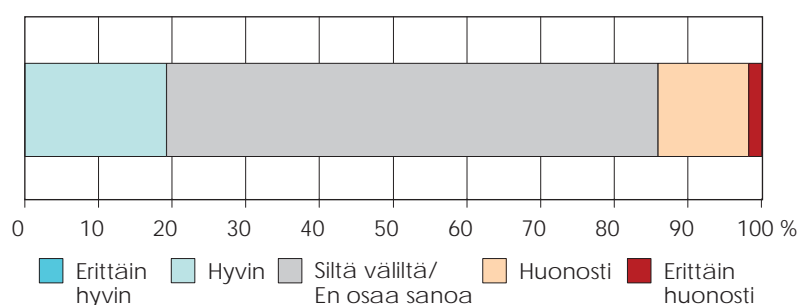
Hyvin toteutuneet ohjelmat	Huonosti toteutuneet ohjelmat
Ovat toteutuneet.	Kaikki. – Seuranta ja mittarit ovat puutteellisia.
Tasa-arvosuunnitelmaa ja Kulttuuristrategiaa voidaan toteuttaa ja edistää, mutta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vaatisi toteutuakseen selkeämpiä panostuksia kaupungin budjetissa. Tiedetään, että päiväkotitiloja ei ole tarpeeksi ja päivähoitoryhmät ovat liian suuria ja kolulupudokkuden ehkäisemiseen tähtäävät toimenpiteiden vaatimat toimet ovat tiedossa, mutta resursseja ja henkilöitä tätä toteuttamaan ei ole riittävästi. Esim. kotiin ilman syytä jääneen nuoren luona käynti on osoittautunut erittäin tehokkaaksi keinoksi, mutta näitä kotonakävijöitä ei ole tarpeeksi eikä malli ole käytössä kaikissa ylä- ja keskiasteen oppilaitoksissa.	Lasten ja nuorten hvs Tasa-arvosuunnitelma – Rahat menevät lakisääteisten tehtävien täyttämiseen, ennaltaehkäiseviin ei riitä aikaa eikä rahaa. Tasa-arvosuunnitelmaa ei osata pitää merkittävänä hallintokunnissa, osaamista puuttuu.
Lasu – Hallintokuntien yhteistyö on tiivistynyt selvästi, vaikka ehkä työ on vasta alussa ja etenkin lasten näkökulmasta tuloksia nähdään vasta 10 v. kuluttua.	*Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009–2012 *Helsingin kaupungin tasa-arvosuunnitelma 2009–2011 *Helsingin kaupungin kulttuuristrategia 2012–2017 – Keskeinen syy on alibudjetoiminen, rahojen ja henkilöstön vajaus.
Asunnottomuuden vähentäminen - Suunnitelmasa on pysytty.	Asuntotuotanto – Rakennushankkeet ovt jääneet pahasti jälkeen tavoitteista.
En tiedä.	MAL – Ei tahtoa toteruttaa.
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.	Asuntotilanne.
Tasa-arvosuunnitelma. – Paljon vartijoita.	Asunto kysymykset – asuntoja tarvitaan paljon lisää ja kukaaneihaluaoottaa tehtävää vastuulleen, virkamiehet väistävät tämän ja maankäyttöä uudelleen arvioitava.
Ei mitkään.	
Perushoito (osittain).	
Useimmat - hyvin valmisteltu.	

Valtuustotyön tuloksia

Strategiaohjelman kokonaistavoitteet toteutuneet vaihtelevasti

Valtaosa vastanneista antoi valtuustokauden strategiaohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumiseksi arvosanaksi ”siltä väliltä” – vain joka viides koki tavoitteiden toteutuneet hyvin (kuvio 18). Tämä linkittyy kokemukseen strategian ohjaavuudesta päätöksenteossa, minkä lähes 40 prosenttia vastanneista koki huonoksi (kuvio 12).

Kuvio 18. Strategiaohjelman kokonaistavoitteiden toteutuminen valtuustokaudella 2009–2012.

Avovastauksissa tuotiin lisäksi esille muutamia kommentteja.

Osa vastaajista piti strategian tavoitteita hyvinä, osa liian laajoina, jopa keskenään ristiriitaisina. Erään vastaajan mukaan: ”Strategia parantunut, mutta priorisointia pitää tehdä enemmän.”

Osa tavoitteista saavutettiin, mutta vastauksissa kiinnitettiin huomiota muun muassa asuntorakentamiseen, terveyserojen kaventamiseen, vanhuksiin, nuorisoon, lapsiin ja asukkaisiin:

- *Asuntorakentamistavoitteiden toteuttamista valtuuston enemmistö näyttää odottavan markkinoilta eikä halua tehdä itse vaikuttavia päätöksiä.*
- *Ma-ohjelma jäänyt muiden varjoon*
- *Tälle valtuustokaudelle asetettu keskeinen tavoite terveyserojen kasvun pysäyttämisestä ja kääntämisestä laskuun ei ole onnistunut. Koska terveyserojen kaventamiseen tarvitaan sosiaalipoliittisia keinoja ei tälläkään alueella olla riittävästi saatu aikaan.*
- *Vanhuksiin ja nuorisoon kohdistuvat tukitoimet ovat edistyneet mielestäni hyvin.*
- *Mm. lasten palveluita koskevat hyvät kirjaukset ja asukkaiden osallistaminen ovat jääneet kuolleksi kirjaimiksi.*

Valtuustossa koettiin sekä onnistumisia että epäonnistumisia

Valtuutettuja pyydettiin arvioimaan, missä tehtävissä tai millä osa-alueilla he katsoivat valtuuston onnistuneen hyvin, tai toisaalta huonosti kuluneella valtuustokaudella. Valtuutettuja pyydettiin mainitsemaan kolme onnistunutta ja epäonnistunutta asiaa.

Onnistumiset on teemoiteltu kuuden otsikon alle: hyvinvointi ja palvelujen järjestäminen, kaavoitus, demokratian edistäminen, strategia ja strategiset valinnat, talous ja muut asiat.

Epäonnistumiset on teemoiteltu kahdeksan otsikon alle: hyvinvointi ja palvelujen järjestäminen, asuntopolitiikka, liikennekysymykset, kaupungin toiminnan uudistaminen, valtuustotyön organisointi, kaupungin tilojen käyttö, kuntauudistus ja talous. Vaikka osa otsikoista on samoja onnistumisissa ja epäonnistumisissa, teemat otsikoiden alla vaihtelevat.

Jotkut valtuutetut nostivat epäonnistuneiden asioiden joukkoon myös asioita, jotka toiset näkivät onnistuneina, kuten hyvinvoinnin ja palveluiden järjestämisen sekä talouden.

Valtuutettujen mielestä valtuusto onnistui seuraavissa asioissa:

Hyvinvointi ja palvelujen järjestäminen

- *Terveydenhoito (osittain)*
- *Nuorten työllistämisen, koulutuksen ym. syrjäytymisen estämiseen liittyvissä asioissa.*
- *Syrjäytymisen ehkäisyyn on havahduttu*

Kaavoitus

- *Kaava-asiat*
- *Moni iso kaava on edennyt*
- *Useissa merkittävissä kaavaratkaisuissa*
- *Uusien asumisauleiden kokonaissuunnittelussa mm. Kalasatama, Jätkäsaari, Knuunvuori jne.*
- *Elämyksellinen kaupunkikulttuuri ja kiinnostava arkkitehtuuri ja niiden taloudellinen merkitys on ymmärretty jossain määrin*
- *Kaavoitus tuottaa voittopuolisesti hyvätasoisia asuntoalueita*
- *Uudet suuret rakentamisalueet on kaavoitettu*
- *Vallilanlaakso päätettiin säilyttää kaupunkipuistona*
- *Monissa kaavaratkaisuissa*

Demokratian edistäminen

- *Demokratiatyöryhmä*
- *Käynnisti demokratiahankkeen*

Strategia ja strategiset valinnat

- *Strategia*
- *Sote fuusion päättämisessä*
- *Kaupunginjohtajien valinnat*
- *Opetustoimen lisäongelmien torjunnassa.*
- *Energiapolitiikan kääntäminen kestäväksi*
- *Guggenheim-hanke torjuttiin*

Talous

- *Talous*
- *Talouden sopeuttamisen aloittaminen*
- *Säästöjen kohtuullistamisessa.*
- *Talous*
- *Talouslinjasta on löydetty yhteisymmärrys*

Muut asiat

- *Joukkoliikenne on puutteistaan huolimatta maailman parhaita.*
- *Henkilöstö*
- *Tulevaisuus*
- *Yhteistyö*
- *Puhumisessa :)*

Valtuutettujen mielestä valtuusto epäonnistui seuraavissa asioissa:

Hyvinvointi ja palvelujen järjestäminen

- *Huonosti voivien kuntalaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen*
- *Lasten päivähoidolle ei edelleenkään ole riittäviä resursseja*
- *Palvelujen tasa-arvo, esim. terveys- ja hyvinvointierojen vähentäminen*
- *Terveyspalvelujen kehittämisessä*
- *Vanhustenhuolto*
- *Romanikerjäläisten asian hoitamisessa*

Asuntopolitiikka

- *Vuokra-asuntorakentaminen*
- *Vuokra-asuntotuotannossa*
- *Asuntojen lisäys*
- *Asunto asiat*
- *Rakentaminen ei ole onnistunut toivotusti*
- *Pienituloisten asumisen turvaaminen ja asumisen hinnan kohtuullisuus*

Liikennekysymykset

- *Liikenne*
- *Liikenneinvestoinnit riittämättömät*
- *Ilmainen linja-auto nuorille ja vanhuksille*
- *Joukkoliikenteen edistäminen*
- *Henkilöautoliikenteen rajoittaminen, mikä vähentäisi myös palvelujen keskittymistä ja etääntymistä asukkaista*

Kaupungin toiminnan uudistaminen

- *Vähent. byrokratiaa*
- *Organisaatiomuutokset liian hitaat*
- *Osittain linjattomuutta*
- *Organisaatiomuutosten seuranta*
- *Apulaiskaupunginjohtajien valinta*
- *Insinöörimäinen ajattelu saa valtaa, dominoi muita arvoja. menee kokonaistaloudellisen ajattelun edelle*
- *Elämyksellinen kaupunkikulttuuri on menestyksen avain, ei vielä ymmärretty tätä*
- *Asukaslähtöinen ajattelu ja osallistaminen ovat surkealla tolalla*

Valtuustotyön organisointi

- *Liikaa puhetta*
- *Liian pitkät kokoukset*
- *Tyhjää puhetta*

Kaupungin tilojen käyttö

- *Tilojen yhteiskäyttö ja varausjärjestelmä*
- *Opetustoimen tilakulut syövät edelleen opetuksen resursseja*

Kuntauudistus

- *Kuntien yhdistäminen*
- *Helsinki Vantaa yhdistyminen*

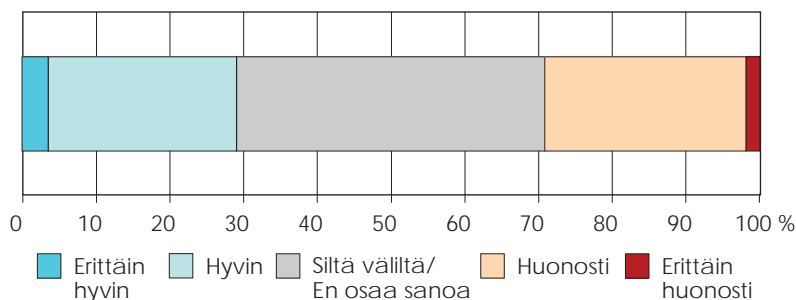
Talous

- *Alibudjetoinnin lopettamisessa*
- *Talouden tasapainottamisessa*
- *Työasiat*
- *Elinkeinopolitiikan linjauksissa*
- *Kilpailukyvyyn kehittämisessä*
- *Työttömyyden radikaali vähentäminen*

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista huolehdittu vaihtelevasti

Valtuutetut kokevat valtuuston huolehtineen asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista eri tavoin: kolmannes kokee asian hoituneen hyvin, mutta toinen kolmannes huonosti (kuvio 19).

Kuvio 19. Miten valtuusto on huolehtinut asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista (Kuntalaki 27§)?

Avovastauksissa tuotiin esille erityisesti demokratiaryhmä ja asukaskuuleminen.

Demokratiaryhmä nähtiin hyvänä asiana ja eräs kommentoi, että: *”Demokratia-ryhmän perustaminen oli konkreettinen osoitus, että asialle yritetään tehdä jotain. Kuinka hyvin onnistutaan itse asiassa jää nähtäväksi.”*

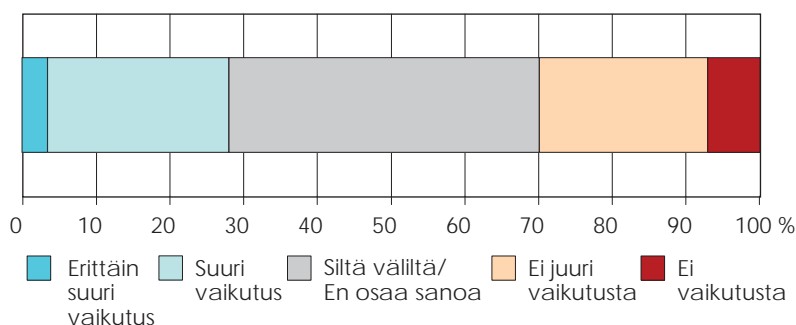
Asukkaiden kuulemisen osalta todettiin, että asukkaita kyllä kuullaan muttei kuunnella. Eräs totesi, että: *”Asukkaiden kuuleminen melko näennäistä, sillä vaikka sitä tehdäänkin, sen vaikutus päätöksentekoon on vähäistä.”* Lisäksi eräs vastaaja toivoi lisää alueellisia tapaamisia tai kaupunkikävelyjä.

Vuorovaikutustapoja ja -välineitä on kehitetty ja tiedottaminen on sitä kautta lisääntynyt. Eräs vastaaja kommentoi, että *”Haasteina ovat vuorovaikutustapojen ja -välineiden kehittäminen niin, että ne tulevat kaupunkilaisille tutuiksi ja toisaalta kaupunkilaisten motivaation maksimoiminen ja luottamuksen herättäminen osallisuuden merkityksestä suuren kaupungin hitaassa päätöksentekokoneistossa. Tällä hetkellä vaikuttaminen tapahtuu edelleen painavimmin edustuksellisesti.”*

Demokratiaryhmä hyvä avaus demokratiakeskustelussa

Kolmannes vastaajista arvioi kaupunginhallituksen asettaman demokratiaryhmän toiminnan vaikuttavan suuresti kaupungin demokratian tilaan tulevaisuudessa (kuvio 20). Toisaalta toinen kolmannes arvioi, ettei ryhmän toiminnalla ole juurikaan vaikutusta. Loput vastanneista arvioivat vaikutuksen olevan siltä väliltä tai eivät osanneet sanoa.

Kuvio 20. Demokratiaryhmän toiminnan vaikuttavuus kaupungin demokratian tilaan tulevaisuudessa

Avovastauksissa oli sekä toiveikkaita että varautuneita kommentteja. Toiveikkaiden mielestä demokratiaryhmä teki hyvää työtä ja työryhmän pohdinnat ovat lisänneet asian tärkeyden yleistä tiedostamista. Eräs vastaaja totesi, että *"Hyvä alku, mutta loppu riippuu kaupunginjohtajan aloitteellisuudesta ja ryhmien tahdosta."* Varautuneiden mielestä demokratiaryhmä juuttui liiaksi jo olemassa oleviin malleihin ja toteutus laahaa pahasti jäljessä. Eräs vastaaja toi esille, että *"Ryhmän rakenne oli haastava ja siihen olisi ollut tarve sitouttaa valtuustoryhmien pj:t."*

Kuntarakenneasiat välittyneet valtuuston työskentelyyn eri tavoin

Kuluneella valtuustokaudella kunnissa on ollut vireillä kuntarakenteeseen liittyviä merkittäviä muutoksia. Valtuutetuilta kysyttiin, miten nämä ehdotetut muutokset ja niistä käyty keskustelu ovat välittyneet valtuuston työskentelyyn.

Monet kommentit liittyivät Helsinki-Vantaa-selvitykseen. Yksi vastaaja totesi, että kuntarakenneasiat näkyivät *"Keskusteluina. Toki myös yksi päätös, mutta Vantaa torppasi."* Osa vastaajista oli sitä mieltä, että kuntauudistuksesta ei ole paljon keskusteltu, mutta seudullisen yhteistyön kysymyksiä pidetään edelleen ajankohtaisina ja niistä halutaan käydä keskustelua. Eräs vastaaja totesi, että: *"Eivät ole hirveästi näkyneet Helsingissä, enemmän seudullisessa yhteistyössä."*

Terveisiä tulevalle valtuustolle

Valtuustokaudella kesken jääneet tärkeimmät asiat

Valtuutettuja pyydettiin mainitsemaan kolme tärkeintä valtuustokaudella kesken jäänyttä asiaa. Vastaukset on teemoiteltu kuuden otsikon alle: [hyvinvointi ja palveluiden järjestäminen](#), [asuntopolitiikka](#), [demokratian edistäminen](#), [liikennekysymykset](#), [kunta-uudistus ja muut asiat](#).

Hyvinvoinnissa ja palveluiden järjestämisessä valtuutetut mielestä kesken jäivät muun muassa sote-uudistus, perusterveydenhuollon vahvistaminen, vanhuspalveluiden parantaminen ja segregaaation torjunta, nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja terveysterojen vähentäminen.

Asuntopolitiikassa valtuutetut kokivat, että vuokra- ja omistusasuntotuotanto jäi puolitiehen, toisaalta haluttiin, että monipuolista ja kiinnostavaa arkkitehtuuria toteutetaan sekä rakentamisen laadun valvontaa parannetaan.

Liikennekysymyksistä jatkotoimenpiteitä kaivattiin pyöräilyn edestämisessä, joukkoliikenteen kehittämisessä ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamisessa.

Demokratian edistämisessä keskeneräisinä asioina valtuutetut viittasivat meneillään olevaan demokratiahankeeseen, kuntalaisdemokratian rakentamiseen ja ylipäänsä demokratian parantamiseen.

Kuntauudistuksen yhteydessä viitattiin Helsingin ja Vantaan yhdistymisneuvotteluihin tai ylipäänsä siihen, että kuntauudistus on käynnissä edelleen.

Hyvinvointi ja palvelujen järjestäminen

- *Sos. ja ter.v.huolto yhdistyy 1.1.2013 / Miten toimii?*
- *Perusterveyden huollon järjestelyissä*
- *Perusterveydenhoidon vahvistaminen*
- *Vanhuspalvelujen parantaminen x 2*
- *Vanhusten ja ikääntyvien ongelmien hoito*
- *Nuorten syrjäytymisen ehkäisy monin eri tavoin*
- *Segregaation torjunta*
- *Terveyserojen vähentäminen*
- *Käyttäjälähtöisten palveluiden kehittäminen*
- *Pikku-yritysten saaminen mukaan hoiva- ja kuntapalveluihin, palvelutuotannon monipuolistaminen*

Asuntopolitiikka

- *Helsingin asuntotuotannon ja erityisesti vuokra-asuntotuotannon kehittämisessä*
- *Kaupungin oman vuokra-asuntotuotannon toteuttaminen*
- *Asunto*
- *Asunto-asiat*
- *Rakennustuotanto*
- *Monipuolinen ja kiinnostava arkkitehtuuri*
- *Rakentamisen laadun valvonnan parantaminen*

Demokratian edistäminen

- *Demokratiahanke*
- *Kuntalaisdemokratian rakentaminen*
- *Demokratian parantaminen*

Liikennekysymykset

- *Pyöräilyn edistäminen*
- *Joukkoliikenteen kehittäminen.*
- *Linja-auto liput*
- *Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen*

Kuntauudistus

- *Kuntauudistus (mainittu 3 kertaa)*
- *Vantaan ja Helsingin yhdistymisen neuvottelut. (Espoosta ei niin väliä ole)*

Muut asiat

- *Rakenteiden uudistaminen*
- *Tilataiteen edistäminen*
- *Työ asiat*

Tärkeimmät asiat tulevalla valtuustokaudella

Valtuutettuja pyydettiin arvioimaan, mihin asioihin tulevalla valtuustokaudella tulisi erityisesti paneutua sekä mainitsemaan kolme tärkeintä asiaa. Vastaukset on teemoiteltu seitsemän otsikon alle: [hyvinvointi ja palveluiden järjestäminen](#), [asuntopolitiikka](#), [demokratian edistäminen](#), [liikennekysymykset](#), [kuntauudistus](#), [talous ja muut asiat](#). Vastaukset olivat oletetusti osin samansuuntaisia kuin edellisessä kysymyksessä, joka koski valtuustokaudella kesken jääneitä asioita, mutta vastaukset sisälsivät myös uusia toiveita tulevalle valtuustolle.

Hyvinvointi ja palveluiden järjestäminen teeman alla uusina kysymyksinä nousi esiin: palveluiden alibudjetoinnin lopettaminen, päivähoiton riittävä resurssointi, kaupungin työntekijöiden mukaan ottaminen työnsä kehittämiseen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa, vammaisten kaupunkilaisten osallisuuden ja palveluiden kehittäminen, yhdistettyjen sosiaali- ja terveysasemien kehittäminen lähipalveluiksi ja vaikuttavuus kuntoutuksessa.

Asuntopolitiikassa uusina asioina nousivat esiin kaupungin oma asuntorakentamisyksikkö, kohtuuhintaisen asumisen edistäminen, aktiiviset asuinalueet, elinkustannusten, kuten vuokrien/maksujen nousun estäminen sekä asunto- ja asukaspolitiikka.

Demokratian edistämiseksi valtuutetut kiinnittivät huomiota asukkaiden vaikutusmahdollisuuksiin.

Liikennekysymyksissä uusina asioina nousivat esiin autoistumisen pysäyttäminen, Kruununvuoren silta, liikenneinvestoinnit erityisesti raide- ja kevyeen liikenteeseen, keskuksen ruuhkautumisen vähentäminen joukkoliikennettä ja pyöräilyä suosimalla sekä vesiliikenne.

Talouden teemasta tuotiin esiin velkaantumisen pysäyttäminen ja kilpailukyvyistä huolehtiminen.

Myös kuntauudistus jatkuu: yksi valtuutettu nosti esiin pääkaupunkiseudun kuntien yhdistämisen.

Hyvinvointi ja palvelujen järjestäminen

- *Vanhusten hoito*
- *Eriarvoistumiskehityksen taittaminen*
- *Ihmisarvokysymykset - vaikeassa tilanteessa raskaana olevien äitien tukeminen*
- *Omien peruspalvelujen kehittäminen*
- *Palvelujen alibudjetoinnin lopettaminen*
- *Lasten ja nuorten hyvinvointiin tähtääviä toimia saataisiin budjettitasolla vietyä eteenpäin*
- *Päivähoidon riittävä resurssointi ja se, että lasten määrän ennustaminen toimii entistä paremmin*

- *Sosiaali- ja terveysviraston yhdistäminen niin, että kuntalaisten mahdollisuus käyttää julkisia palveluita lisääntyisi ennaltaehkäisyä korostaen*
- *Ungdomans utslagning o utbildning*
- *Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen*
- *Kaupungin työntekijöiden ottaminen mukaan työnsä kehittämiseen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa*
- *Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen*
- *Vammaisten kaupunkilaisten osallisuutta ja palveluja edelleen kehitettäisiin*
- *Asuinalueiden eriytymisen hidastaminen*
- *Sosial o hälsovärdens serviceprocesser*
- *Yhdistetyt sosiaali- ja terveysasemat lähipalveluiksi*
- *Vaikuttavuus kuntoutuksessa*
- *Sos.polit.*

Asuntopolitiikka

- *Kaupungin oma asuntorakentamisyksikkö*
- *Kohtuuhintaisen asumisen edistäminen*
- *Vuokra-asuntotuotannon elvyttäminen*
- *Boendepolitik (segregering)*
- *Aktiiviset asuinalueet*
- *Elinkustannusten, kuten vuokrien, maksujen nousun estäminen*
- *Asunto- ja asukaspolitiikka*
- *asunto, työ, nuoret*

Demokratian edistäminen

- *Myös kuntalaisen ääntä enemmän esille erilaisin asukasilloin*
- *Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet, osallistuva demokratia*

Liikennekysymykset

- *Liikenne*
- *Autoistumisen pysäyttäminen*
- *Pyöräilyn edistäminen, baanoja lisää*
- *Kestävä liikkuminen: pyöräily ja joukkoliikenne*
- *Kruununvuoren sillan kautta kantakaupunki jatkuu*
- *Liikenneinvestoinnit erityisesti raide- ja kevyeen liikenteeseen*
- *Keskustan ruuhkautumisen vähentäminen joukkoliikennettä ja pyöräilyä suosimalla*
- *Vesiliikenne*

Kuntaudistus

- *Pääkaupunkiseudun kuntien yhdistäminen*
- *Kuntaudistus*

Talous

- *Velkaantumisen lopettaminen*
- *Kaupungin kilpailukykyyn josta kuitenkin hyvinvointi syntyy*
- *Talouteen*
- *Yrittäjyyden edellytysten parantaminen*
- *Edunvalvonta liikelaitosten muuttamisessa yhtiöiksi*

Muut asiat

- *Koulukiinteistöjen korjausvelan kurominen umpeen opetusta vaarantamatta.*
- *Koulutuspolitiikka*
- *Ympäristönsuojelu*
- *Isoihin rakenteellisiin asioihin*
- *Virkamies esittelyitä enemmän*
- *Toisten ryhmien kanssa enemmän yht.työtä*
- *Samat asiat kun kohdassa 20*

Kyselyn lopussa vastaajilla oli vielä mahdollisuus tuoda esille mahdollisia muita kommentteja tai mielipiteitä valtuutetun ja valtuuston työstä. Annetuissa kommentteissa vastaajat nostivat esiin erityisesti työn kuormittavuuden ja toiveen siitä, että valtuustokeskusteluisa keskityttäisiin olennaisiin asioihin.

- *Valtuutetun työn lisäksi on yleensä myös lautakuntatyö – perheelliselle, vaativaa kokoaikatyötä tekeväälle henkilölle kunnallisten luottamustoimien vaatima aika ja työn määrä on suuri, pitkän päälle liian suuri – mikäli haluaa vaikutusvaltaa ja avainpaikkoja, tällöin on oltava valmis 20 + t/vko panostuksiin – toisaalta rivivaltuutetun rooli ei anna kovin kummoisia vaikutusmahdollisuuksia ja onnistumiskokemuksia*
- *Valtuustossa käsitellään hyvinkin pitkällisesti aivan mitättömiä ja valtuuston arvovaltaa laskevia asioita (kuten koirien ja naisten uimapaikka) ja isot asiat menevät ohi kenenkään kommentoimatta – kertoo paljon valtuuttettujen motivaatiosta ja valtuustotyön ymmärryksestä. Jotkut harjoittavat 'kansalaistoimintaa' valtuustossa.*
- *Tulisi harkita toimenpiteitä joilla voitaisiin huomioida kaupunginhallituksessa ja suurissa lautakunnissa kuten sosiaali- ja terveyslautakunnassa ja kaupunkisuunnittelulautakunnissa työskentelevien työmäärä niin, ettei se edellyttäisi mittavaa palkatonta vuotuista työmäärää.*
- *Tämä päpureskeltuina valtuustoon.ivä on: paljon puhetta, vähän villoja. Linjakeskute-luja esim. vapaa-ajan, kaupunkiluonnon kehittämisen yms. osalta tulisi lisätä jo ennen kuin asiat tuodaan lähes täysin*
- *Haasteellista mutta antoisaa*

YHTEENVETO

Helsingin kokoisen kaupungin pienetkin asiat ovat helposti mittaluokaltaan suuria ja vaikuttavat monien ihmisten elämään. Valtuutetut ovat paljon vartijoina. Siksi valtuutettujen itsearviointi toimii myös peilinä kaupungin virkamiehille ja kaupunkilaisille: tällaisena kaupungin korkeimman päättävän elimen edustajat näkevät Helsingin kaupungin tilanteen.

Kuluneella valtuustokaudella 2009–2012 tapahtui paljon: maailmanlaajuinen talouden taantuma, kuntarakenneuudistus sekä Helsinki-Vantaata ja kaksiportaista seutuhallintoa koskevat seutuselvitykset. Pääkaupunkiseudulla, kuten muillakin suuremmilla kaupunkiseudulla haasteet ovat erilaisia kuin harvaan asutuilla seuduilla. Pääkaupunkiseudulla kysymys ei ole niinkään kuntien elinkelpoisuudesta, vaan enemmän kaupunkiseudun toimivuudesta. Vuonna 2012 kuntien talous oli tiukalla, ja tulevaisuus näyttää edelleen epäselvältä. Euroopan velkakiiri ja julkisen talouden vaje tuskin ratkeavat lähitulevaisuudessa.

Helsingin kaupunginvaltuustossa keskeisiä asioita kuluneella nelivuotiskaudella olivat muun muassa palveluverkkotarkastelu, uusien kaupunginosien rakentaminen Jätkäsaa-reen, Kalasatamaan, Kruunuvuorenrantaan, Pasilaan ja Östersundomiin sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009–2012, Helsingin kaupungin tasa-arvosuunnitelma 2009–2011, kulttuuristrategia vuosille 2012–2017 ja maailman designpääkaupunkivuosi 2012. Lisäksi keskustelua herätti muun muassa syrjäytyneet nuoret, maahanmuuttajat, alueiden erilaistuminen sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen.

Valtuustokautta 2009–2012 koskeva valtuutettujen itsearviointikysely lähetettiin touko-kuussa 2012 sähköpostitse kaikille Helsingin kaupunginvaltuuston 85 varsinaiselle jäsenelle ja 25 ensimmäiselle varavaltuutetulle. Kyselyssä valtuutettuja on pyydetty arvioimaan kokemuksiaan sekä valtuutettuna työskentelystä että kaupunginvaltuuston roolista kun-nallispoliittisessa päätöksenteossa. Kyselyyn vastasi syyskuun alkuun mennessä yhteensä 57 valtuutettua, jotka edustivat taustoiltaan kattavasti valtuuston kokoonpanoa. Kyselyn vastausprosentiksi tuli 52 %, joka on parempi kuin aiempina kausina.

Valtuutetut arvioivat, että kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksella on parhaimmat vaikutusmahdollisuudet kaupungin päätöksenteossa. Omien vaikutusmahdollisuuksiensa osalta valtuutetut pitivät valtuustoryhmänsä vaikutusmahdollisuuksia parempina kuin omia tai koko valtuuston vaikutusmahdollisuuksia. Yli 60 % vastanneista piti oman valtuustoryhmän vaikutusmahdollisuuksia joko erittäin hyvinä tai hyvinä. Tätä tulosta tukee myös se, että valtuutetut pitivät merkittävimpinä työ- ja toimintamuotoinaan valtuustoryhmänsä palaverieja, valtuustoryhmien välisiä neuvotteluja ja puheenjohtajapalaverieja sekä viranhaltijakuulemisia valtuustoryhmissä. Yli puolet koki myös kaupungin tuen valtuustoryhmille merkittäväksi tai erittäin merkittäväksi. Sen sijaan kyselytunneilla, teema-ryhmätyöskentelyillä ja seudulliseen yhteistyöhön liittyvillä tilaisuuksilla ei koettu olevan juurikaan merkitystä. Huonoimmat vaikutusmahdollisuudet koettiin olevan kaupungin asukkailla – lähes 80 % valtuutetuista piti asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia joko huonoina tai erittäin huonoina.

Valtaosa valtuutetuista piti tiedollisia ja taidollisia valmiuksiaan valtuutetun työhön joko erittäin hyvinä tai hyvinä. Suurin muutos edellisen valtuuskauteen nähden oli tapahtunut ajankäytössä – yhä useampi valtuutettu, noin joka kolmas, kokee, että heidän edellytyksensä käyttää aikaa valtuutetun työhön on huono. Myös perehtymisaika, tiedonsaanti ja

vaikuttaminen valmisteilla oleviaan asioihin koetaan olevan jonkin verran huonommalla tolalla kuin aiemmin. Kokemus ajan riittämättömyydestä on havaittu myös koko Suomen kuntakenttää koskevissa tutkimuksissa (Kuoppila & Kurikka 2009). Se on myös yksi keskeinen syy luottamushenkilöpaikasta luopumiseen (Pikkala 2007). Myös tiedonsaanti koetaan huonommaksi kuin aiempina kausina. Noin puolet vastanneista piti joko huonona tai erittäin huonona sähköistä asiahallinnan järjestelmän käyttöä, valmistelun läpinäkyvyyttä ja selkeyttä sekä mahdollisuuttaan vaikuttaa valmisteltaviin asioihin. Sen sijaan yli puolet koki myös tuntevansa kuntalaisten mielipiteet hyvin.

Valtuutetut luonnehtivat valtuustokauden ilmapiirin olleen monien ulottuvuuksien osalta siltä väliltä. Noin puolet luonnehti ilmapiiriä kuitenkin sisäpiirimäiseksi - edellisellä kaudella valtuutetut olivat kokeneet ilmapiirin avoimemmaksi. Kuitenkin valtaosa vastanneista luonnehti valtuuston sallineen hyvin keskustelua ja yksilöllisiä näkemyksiä - tässä oli tapahtunut edelliseen kauteen nähden selkeä muutos kohti keskustelempaa ilmapiiriä. Toisaalta lähes puolet koki valtuustotoiminnan kuluneella kaudella puuroutuvaksi. Noin puolet luonnehti valtuuston valmistelu- ja päätöksentekoilmapiirin olleen valtuustoryhmiä kokoavaa ja valtuuston nähtiin ajaneen kaupungin etua ja kokonaisuutta. Noin puolet koki valtuuston toiminnan myös konsensushenkisenä. Toisaalta joka viides koki valtuuston toiminnan puolueen etua ajavaksi, kyläpolitiikoinniksi tai ristiriitaiseksi.

Valtaosa vastaajista koki tavoittavansa viranhaltijat helposti ja saavansa heiltä tarvittaessa lisätietoja päätöksenteon tueksi. Noin puolet vastaajista piti esittelytekstejä hyvin valmisteltuina, mutta joka viides oli toista mieltä. Lähes puolet koki asioiden valmistelun olevan liian suljettua eikä esittelyteksteistä aina selviä, mistä tiedot ovat peräisin. Kolmasosa koki käsittelyaikojen olevan riittäviä, mutta toinen kolmasosa koki ajat riittämättömiksi. Lisäksi yli puolet vastaajista koki, että kansalaisten mielipiteitä ei kartoiteta riittävästi.

Eri osapuolten välistä yhteistyötä arvioitaessa lähes 70 % vastanneista koki valtuustoryhmien sisäisen ja valtuustoryhmien puheenjohtajien välisen yhteistyön sujuneen hyvin. Myös johtavien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden välisen yhteistyön nähtiin toimivan pääsääntöisesti hyvin. Sen sijaan hallintokuntien välinen yhteistyö koettiin huonoksi - jopa viidennes vastanneista koki yhteistyön toimivan erittäin huonosti. Vastaajien joukossa oli myös epätietoisuutta kaupungin johdon ja henkilöstön sekä kaupungin johdon ja yritysten välisen yhteistyön toimivuudesta, sillä noin joka viides ei osannut ottaa asiaan kantaa.

Kuluneella valtuustokaudella valtuuston vaikutusmahdollisuudet koettiin hyviksi kaupungin vision ja strategiaohjelman, kaavoituksen, talousarvion ja luottamushenkilöra-kenteiden päättämisen osalta. Tätä mieltä oli noin puolet vastaajista. Heikoimmat mahdollisuudet vaikuttaa koettiin olevan seudullisessa yhteistyössä, erikoissairaanhoidon ohjauksessa ja elinkeinopolitiikan kehittämisessä - yli puolet vastanneista piti valtuuston vaikutusmahdollisuuksia huonoina näillä sektoreilla.

Valtaosa vastanneista antoi valtuustokauden strategiaohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumiselle arvosanaksi "siltä väliltä" - vain joka viides koki tavoitteiden toteutuneet hyvin. Lähes 40 prosenttia vastanneista koki, että kaupungin strategia ohjaa päätöksentekoa huonosti. Osa vastaajista toivoi strategiaan lisää priorisointia.

Kuluneella kaudella valtuutetut kokivat onnistuneensa erityisesti hyvinvointipalvelujen järjestämisessä, kaavoituksessa - erityisesti uusien asuinalueiden suunnittelussa, demokratian edistämässä, strategiassa ja strategisissa valinnoissa sekä kaupungin taloudessa. Epäonnistumisia nähtiin tapahtuneen asuntopolitiikassa, valtuustotyön organisoimisessa, liikennekysymyksissä, kaupungin tilojen käytössä ja toiminnan uudistamisessa sekä kuntauudistuksessa. Epäonnistumisina nähtiin myös asioita, jotka toiset näkivät onnistumina kuten hyvinvointi ja palveluiden järjestäminen sekä talous.

Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että valtuustoryhmien rooli kaupungin johtamisessa koetaan erittäin tärkeäksi. Monia asioita käsitellään hyvin pitkälle sekä valtuustoryhmien sisäisissä että välisissä tapaamisissa ennen valtuuston kokousta. Yhteistyö valtuustoryhmissä koettiin sujuneen hyvin. Valtuuston ilmapiiriä kuvattiin melko sisäpiirimäiseksi, mutta toisaalta hyvin keskustelua sallivaksi.

Valtuutetut kokivat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet aiempaankin heikommiksi - monien mielestä kansalaisten mielipiteitä tulisi kartoittaa enemmän ja mielipiteet tulisi huomioida valmistelussa paremmin. Huomionarvoista oli, että valtuutetut olivat samaa mieltä kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksista kuin kaupunkilaiset itse (ks. Kaupungin toiminta tutummaksi ja vuorovaikutus vahvemmaksi – Helsinkiläisten näkemyksiä kaupungin toiminnasta ja päätöksenteosta 2012). Palautteenannon osalta on pian odotettavissa parannusta, kun kaupunki ottaa käyttöön uudenlaisen palautejärjestelmän. Kaupunki on myös jo ottanut käyttöön erilaisia sähköisiä vuorovaikutuskanavia kuten palvelukartta- ja Kerro kartalla -sovellukset.

Paras vaikutusmahdollisuus valtuustolla nähtiin olevan kaupungin visioon ja strategiohjelman, kaavoitukseen ja talousarvioon. Moni tosin koki kaupungin strategian ohjaavan päätöksentekoa huonosti. Vaikutusmahdollisuudet koettiin huonoimmiksi seudullisessa yhteistyössä, erikoissairaanhoidon ohjauksessa ja elinkeinopolitiikan kehittämisessä. Onnistumisia valtuutetut kokivat erityisesti hyvinvointipalvelujen järjestämisessä, kaavoituksessa, demokratian edistämisessä, strategiassa sekä kaupungin taloudessa. Epäonnistumisia koettiin tapahtuneen asuntopolitiikassa, valtuustotyön organisoinnissa, liikennekysymyksissä, kaupungin tilojen käytössä ja toiminnan uudistamisessa sekä kunta-uudistuksessa.

Valtuutettujen edellytykset valtuustotyöskentelyyn olivat hyvät, mutta monet kaipaisivat valmisteluprosessiin lisää läpinäkyvyyttä sekä mahdollisuutta vaikuttaa valmisteluun. Viranhaltijavalmisteluun oltiin tyytyväisiä, mutta monet kokivat valmistelun olevan liian suljettua ja hallintokuntien välisen yhteistyön toimivan huonosti. Kaupungin päätöksentekoon liittyviä, ns. Ahjo-asianhallintajärjestelmässä olevia tietoja on tarkoitus avata lähitulevaisuudessa kaikille kiinnostuneille. Tämä odotetaan lisäävän valmisteluprosessin läpinäkyvyyttä merkittävästi. Työskentelyedellytyksiä voisi valtuutettujen mielestä parantaa ennen kaikkea organisoimalla ja fokusoimalla valtuustotyötä paremmin ja tukemalla työskentelyä lisäresurssein.

SAMMANFATTNING

MED I STADENS BESLUTFATTANDE – Resultaten av en självutvärdering av Helsingfors stadsfullmäktige 2009–2012

Tanja Lahti & Markus Laine

I synnerhet i en så stor stad som Helsingfors är även de minsta frågorna stora och inverkar på många människors liv. Ledamöterna har ett stort ansvar. Därför är ledamöternas självutvärdering även en spegel för stadens tjänstemän och stadsborna: så här upplever representanterna för det högsta beslutsfattande organet i staden läget i Helsingfors stad.

Fullmäktigeperioden 2009–2012 var händelserik: en världsomfattande ekonomisk lågkonjunktur, en kommunstrukturreform samt regionutredningar om Helsingfors-Vanda och tvåstegsmodellen för regionförvaltningen. I huvudstadsregionen såsom inom andra större stadsregioner ser utmaningarna annorlunda ut än på glesbygden. I huvudstadsregionen är det inte lika mycket fråga om kommunernas livskraft som om huvudstadsregionens funktionsduglighet. År 2012 var ett svårt år för kommunerna med tanke på ekonomin och den osäkra framtiden. Den europeiska skuldcrisen och den offentliga ekonomins underskott lär inte lösa sig inom den närmaste framtiden.

Bland de viktiga frågorna som behandlades i i Helsingfors stadsfullmäktige under den gångna fyrsårsperioden var granskningen av servicenätverket, byggandet av nya stadsdelar på Busholmen, i Fiskehamnen, Kronbergstranden, Böle och Östersundom samt välfärdsplanen för barn och unga 2009–2012, jämställdhetsplanen för Helsingfors stad 2009–2011, kulturstrategin för åren 2012–2017 och världens designhuvudstadsår 2012. Mycket diskussion väckte frågorna om utslagna ungdomar, invandrare, differentieringen av områdena och förbättringen av invånarnas möjligheter att delta och påverka.

Självutvärderingsenkäten om fullmäktigeperioden 2009–2012 skickades per e-post till samtliga 85 ordinarie medlemmar i Helsingfors stadsfullmäktige samt till de 25 första suppleanterna i maj 2012. I enkäten ombads fullmäktigeledamöterna att bedöma sina erfarenheter av arbetet som ledamot och om stadsfullmäktiges roll i det kommunalpolitiska beslutsfattandet. Enkäten besvarades före början av september av sammanlagt 57 ledamöter. De hade olika bakgrund och utgjorde därmed en representativ grupp för hela stadsfullmäktige. Svarsprocenten uppgick till 52 procent, vilket är bättre än under tidigare perioder.

Ledamöterna bedömde att stadsdirektören och stadsstyrelsen har de bästa möjligheterna att påverka stadens beslutsfattande. När det gällde ledamöternas egna möjligheter att påverka ansåg de att den egna fullmäktigegruppens påverkningsmöjligheter är bättre än möjligheten för enstaka ledamöter eller hela stadsfullmäktige. Över 60 procent av de som besvarade enkäten ansåg att den egna fullmäktigegruppen har mycket goda eller goda möjligheter att påverka. Detta bekräftas även av att ledamöterna ansåg att den egna fullmäktigegruppens möten, förhandlingar mellan fullmäktige grupper och ordförandemöten samt hörande av tjänsteinnehavare i fullmäktige grupper är deras viktigaste arbets- och verksamhetsformer. Över hälften upplevde dessutom att stadens stöd till fullmäktige grupperna är viktigt eller mycket viktigt. Frågestunder, temagrupp arbete och evenemang i anslutning till regionalt samarbete ansågs däremot inte ha någon större betydelse. Stadens invånare upplevdes ha de sämsta möjligheterna att påverka – nästan 80 procent av ledamöterna ansåg att invånarnas möjligheter att påverka är dåliga eller mycket dåliga.

Majoriteten av ledamöterna upplevde sina teoretiska kunskaper och konkreta färdigheter för arbetet som ledamot som goda eller mycket goda. Den största förändringen jämfört med den föregående fullmäktigeperioden hade skett i fråga om tidsanvändningen. Allt flera ledamöter, cirka var tredje, upplever sina egna förutsättningar att reservera tillräckligt med tid för arbetet som ledamot som dåliga. Även introduktionstiden, tillgången till information och möjligheterna att påverka ärenden under beredning upplevs vara lite sämre än tidigare. Upplevelsen av att tidsbrist har även konstaterats vid undersökningar som har gällt hela det finländska kommunfältet (Kuoppila & Kurikka 2009). Det är även en av de viktigaste orsakerna till att man lämnar sin plats som förtroendevald (Pikkala 2007). Tillgången till information upplevs även vara sämre än under tidigare perioder. Över hälften av dem som besvarade enkäten upplevde att de känner bra till kommuninvånarnas åsikter. Däremot ansåg cirka hälften att användningen av det elektroniska ärendehanteringssystemet, transparensen och tydligheten inom beredningen samt den egna möjligheten att påverka ärenden under beredningen är dålig eller mycket dålig.

Ledamöterna karakteriserade atmosfären under fullmäktigeperioden i många avseenden som ”mitten mellan”. Cirka hälften karakteriserade atmosfären emellertid som inåtvänd – under den föregående perioden hade ledamöterna upplevt att atmosfären var öppnare. Ändå ansåg majoriteten av dem som besvarade enkäten att fullmäktige hade tillåtit diskussion och individuella åsikter bra. Här har det skett en tydlig förändring mot en mera diskuterande atmosfär jämfört med den föregående perioden. Å andra sidan ansåg nästan hälften att fullmäktigeverksamheten hade blivit trögare under den gångna perioden. Cirka hälften uppgav att atmosfären när det gäller beredning och beslutsfattande i fullmäktige hade sammanfört de olika fullmäktigegrupperna och att fullmäktige hade drivit stadens intressen och staden som helhet. Cirka hälften ansåg att fullmäktige arbetade i konsensus. Å andra sida ansåg var femte ledamot att fullmäktige driver politik som gynnar partierna, byapolitik eller överlag inkonsekvent verksamhet.

Majoriteten av de som besvarade enkäten ansåg att tjänsteinnehavarna är lätt anrännbara och ger vid behov ytterligare information till stöd för beslutsfattandet. Över hälften ansåg att föredragningstexterna var väl beredda men var femte var av motsatt åsikt. Nästan hälften upplevde att ärenden bereds bakom stängda dörrar och att det inte alltid framgår av föredragningstexterna var informationen har hämtats. En tredjedel upplevde behandlingstiderna som tillräckligt långa medan en annan tredjedel tyckte att tiderna är otillräckliga. Dessutom upplevde över hälften av dem som besvarade enkäten att medborgarnas åsikt inte kartläggs i tillräcklig utsträckning.

I fråga om samarbetet mellan de olika parterna ansåg nästan 70 procent av dem som besvarade enkäten att fullmäktigegruppernas interna samarbete och samarbetet mellan fullmäktigegruppernas ordförande har fungerat bra. Även samarbetet mellan de ledande förtroendevalda och de ledande tjänsteinnehavarna ansågs i huvudsak fungera bra. Samarbetet mellan förvaltningarna ansågs däremot vara dåligt – upp till var femte av ledamöterna ansåg att samarbetet är mycket dåligt. Bland ledamöterna rådde dessutom osäkerhet i fråga om hur samarbetet mellan stadens ledning och personalen samt samarbetet mellan stadens ledning och företagen löper, eftersom cirka var femte ledamot inte kunde ta ställning till denna fråga.

Det ansågs att fullmäktige under den gångna fullmäktigeperioden hade haft goda möjligheter att påverka beslut som gäller stadens vision och strategiprogram, planläggningen, budgeten och förtroendevaldastrukturerna. Cirka hälften av dem som besvarade enkäten var av denna åsikt. Ledamöterna ansåg att de allra minst kunde påverka det regionala samarbetet, styrningen av den specialiserade sjukvården och utvecklingen av näringspolitiken – över hälften av dem som besvarade enkäten ansåg att fullmäktiges påverkningsmöjligheter inom dessa sektorer är dåliga.

Majoriteten av ledamöterna ansåg att de mål som ställts upp för fullmäktigeperioden i strategiprogrammet hade uppnåtts ”så där” – endast var femte ledamot ansåg att målen hade uppnåtts bra. Nästan 40 procent upplevde att stadens strategi inte styr beslutsfattandet i tillräcklig grad. En del efterlyste en bättre prioritering av strategin.

Ledamöterna upplevde att de under den gångna perioden hade lyckats speciellt bra med att ordna välfärdstjänster och med planläggningen – i synnerhet med planeringen av nya bostadsområden, främjandet av demokratin, strategin och strategiska val samt med stadens ekonomi. Misslyckanden konstaterades i anslutning till bostadspolitiken, organiseringen av fullmäktigearbetet, trafikfrågor, användningen av stadens lokaler, förnyande av verksamheten och kommunreformen. Även sådant som andra ansåg att hade lyckats bra upplevdes av vissa som misslyckanden, såsom välfärden och organiseringen av tjänster samt ekonomin.

Som resultat kan konstateras att fullmäktigegruppernas roll i stadens ledning upplevs som ytterst viktig. Många frågor behandlas mycket långtgående både på fullmäktigegruppernas interna och ömsesidiga möten före fullmäktigemötet. Samarbetet inom fullmäktigegrupperna ansågs också förlöpa väl. Ledamöterna upplevde att fullmäktige på sätt och vis utgör en inre krets men att även diskussion är tillåten.

Ledamöterna ansåg att invånarnas möjligheter att påverka var ännu sämre än tidigare. Många ansåg att medborgarnas åsikter borde kartläggas i större utsträckning och att deras åsikter borde beaktas bättre i beredningen. Anmärkningsvärt var att ledamöterna var eniga med stadsborna om invånarnas möjligheter att påverka (se Närmare och starkare interaktion mellan staden och invånarna – Helsingforsbornas åsikter om stadens verksamhet och beslutsfattande år 2012). När det gäller feedback förväntas situationen bli bättre när staden inför ett nytt slags responssystem. Staden har också redan tagit i bruk olika slags elektroniska interaktionskanaler såsom en servicekarta och Kerro kartalla-applikationen.

Den bästa möjligheten att påverka ansågs fullmäktige ha när det gäller stadens vision och strategiprogram, planläggning och budget. Flera upplevde emellertid att stadens strategi inte styr beslutsfattandet i tillräcklig grad. Allra minst ansåg ledamöterna kunna påverka det regionala samarbetet, styrningen av den specialiserade sjukvården och utvecklingen av näringspolitiken. Bäst ansåg sig ledamöterna ha lyckats med att ordna välfärdstjänster och med planläggningen, främjandet av demokratin, strategin och stadens ekonomi. Misslyckanden konstaterades i anslutning till bostadspolitiken, organiseringen av fullmäktigearbetet, trafikfrågor, användningen av stadens lokaler samt förnyande av verksamheten och kommunreformen.

Ledamöternas förutsättningar för att utföra fullmäktigearbetet var goda, men flera efterlyser mera transparens i beredningsprocessen samt möjligheter att påverka beredningen. Ledamöterna var nöjda med tjänsteinnehavarnas beredning. Många ansåg dock att beredningen i för hög utsträckning ägde rum bakom stängda dörrar och att samarbetet mellan förvaltningarna förlöpte dåligt. Avsikten är att uppgifterna om stadens beslutsfattande i Ahjo-ärendehanteringssystemet i framtiden ska öppnas för alla intresserade. Detta förväntas öka transparensen i beredningsprocessen avsevärt. Arbetsförutsättningarna kunde enligt ledamöterna framför allt förbättras genom bättre organisering och fokusering av fullmäktigearbetet och stöd via tilläggsresurser.

CONCLUSION

DECISION-MAKING FOR THE CAPITAL – The results of the self-assessment questionnaire of the Helsinki City Council 2009–2012

Tanja Lahti & Markus Laine

In a city the size of Helsinki, even small issues are magnified and affect the lives of countless people. The councillors wield substantial power in local matters. Therefore, the self-assessment of the councillors also acts as a mirror to the city's officials and residents: this is how the representatives of the highest decision-making body in the city see the situation of the City of Helsinki.

A lot happened during the council term 2009–2012: global economic recession, reform in local government structures and the regional research reports of Helsinki-Vantaa and a two-levelled regional administration. In the capital region, as in all other larger city regions, the challenges are different when compared to sparsely populated areas. In the capital region, the issue is not the viability of the municipalities but the functionality of the capital region. In 2012, the municipalities' economy was tight, and the future still seems unclear. The problems linked to Europe's debt crisis and the deficit in the public economy are not likely to be solved in the near future.

In the Helsinki City Council, the most crucial issues during the past four years included the examination of the service network, the construction of new neighbourhoods in Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta, Pasila and Östersundom, the welfare plan for children and youth for 2009–2012, the equality plan of the City of Helsinki 2009–2011, the cultural strategy for the years 2012–2017 and the World Design Capital 2012. The themes discussed also included, for example, the social exclusion of the young people, spatial segregation and the improvement of resident participation and influencing possibilities.

The self-assessment questionnaire for the council members of the council term 2009–2012 was sent to all 85 members of the Helsinki City Council and to 25 deputy councillors by email in May 2012. In the questionnaire, the councillors are asked to assess their experiences from the viewpoint of a council member and the role of the City Council in the municipal decision-making process. Altogether 57 councillors answered by the beginning of September. They comprehensively represented the composition of the City Council. The response rate was 52%, which is better than in earlier terms.

The councillors estimated that the Mayor and the City Board had the best possibilities to influence decision-making in the city. In terms of their own possibilities to influence, the councillors thought that the council groups had better possibilities to influence than single councillors or the whole council. Over 60% of the respondents regarded that their own council groups had either very good or good possibilities to influence. This result is also backed up by the fact that the councillors saw their own council group's meetings, meetings between the different council groups and chairman meetings and office holders' hearings in the council groups as the most important working and operating methods. Also, over half felt that the city's support to the council groups was significant or very significant. Instead, question times, themed group sessions and functions related to regional cooperation were not considered to have a lot of importance. The city's residents were seen to

have the least influence – nearly 80% of the councillors felt that the residents’ possibilities to influence were either bad or very bad.

The majority of the councillors felt that their own abilities and skills regarding the work of a councillor were either very good or good. In comparison to the previous council term, the biggest change happened in the use of time – more and more councillors, approximately one in three, feel that it is not possible for them to use enough time for the councillor’s work. Also, the time for learning the job, access to information and the possibility to influence the issues that are under preparation are considered to be among the matters that have taken a turn for the worse. The experience of the lack of time has been noted in researches in which the whole spectrum of Finnish municipalities has been under survey. It is also one of the biggest reasons for the resignation from a post of an elected municipal officer. (Pikkala 2007). Besides, access to information is considered to have worsened in comparison to the previous terms. Instead, over half of the respondents felt that they knew the residents’ opinions thoroughly. Also, approximately half of the respondents rated the electronic records management system, the transparency and clarity of preparation processes and the respondents’ possibility to influence the issues that are being prepared as bad or very bad.

In many respects, the councillors said that during the council term the atmosphere was “neither good nor bad”. However, approximately half described the atmosphere as that of an inside circle - in the previous term the councillors had evaluated the atmosphere as more open. The majority of the respondents said that it was possible to discuss openly and express one’s own opinions in the council. This was a visible difference in comparison to the previous term and a clear turn to a more discursive atmosphere. On the other hand, nearly half felt that during the last term the council decision-making process had become increasingly clogged. Approximately half described the preparation and decision-making atmosphere as collective. The council was seen to work with the city’s best interests in mind. According to approximately half of the respondents, the operations of the council were seen to promote consensus. On the other hand, one in five felt that the council’s operations were aimed for the best of the party, involved village politics or were just contradictory.

The majority of the respondents felt that, for them, it was easy to be in touch with the municipal office holders, and, if needed, the office holders also gave them additional information to back up the decision-making process. Over half of the respondents reviewed the introductory texts as well prepared, but every fifth didn’t agree with this. Nearly half felt that issues were prepared behind closed doors, and it wasn’t always clear what the source of the introductory texts was. One third said that the items on the agenda were given enough debating time, but another third was of the opinion that the debating times were too short. In addition, over half of the respondents felt that the citizens’ opinions are not mapped out sufficiently.

When assessing the cooperation between different actors, nearly 70% of the respondents said that the cooperation between the different council groups and between the chairmen of the council groups was at a good level. In general, the cooperation between the leading elected municipal officers and the leading municipal office holders was considered to work well. On the other hand, the cooperation between the different city departments was considered to be not good – as many as one fifth of the respondents said that the cooperation was very bad. The respondents also expressed uncertainty about the level of cooperation between the city’s management and the personnel and the city’s management and the companies, as approximately one in five respondents didn’t want to say anything about the matter.

During the past council term, the council’s possibilities to influence were seen as good in terms of the decision-making related to the vision and the strategic programme, land

use planning, budget and the structures of the elected municipal officials. This opinion was shared by approximately half of the respondents. The poorest possibilities to participate in the decision-making process were linked to regional cooperation, guidance of the special health care system and the development of business services – over half of the respondents considered that the council’s possibilities to influence were not good in these sectors.

The majority of the respondents rated the realisation of the goals set in the strategic plan for the council term as “neither good nor bad” - only one in five respondents thought that the goals were realised well. Nearly 40% of the respondents said that the city’s strategy controls the decision-making process in a less than optimal manner. Some of the respondents wanted more prioritisation in the strategy.

During the past council term, the councillors felt that they succeeded extremely well in the organisation of well-being services, in land use planning - especially the planning of new residential areas, in the improvement of democracy, in strategy and strategic choices, and in the city’s economy. Among the issues that were considered to have failed at some level were the housing policy, organisation of the council work, traffic questions, use of the premises in the city’s ownership, operational reform and the reform of the municipal structure. Some issues that were considered to be failures by some respondents were seen as successes by some respondents. These issues included, for example, well-being, organisation of services and the economy.

As a result of the questionnaire, it can be said that the council groups’ role in the management of the city is seen as very important. Many issues are discussed thoroughly in the internal meetings of the council groups and in meetings between the different council groups before being handled in the council meeting. Cooperation in the council groups was assessed to be working well. The atmosphere in the council was described rather like a circle of insiders, but, on the other hand, quite open for discussion.

The councillors felt that the residents’ possibilities to influence were even poorer than earlier - many thought that the residents’ opinions should be mapped out more extensively and these opinions should be taken into consideration during the preparation process. It was remarkable that the councillors supported the residents’ view on the residents’ possibilities to influence (see More information about city operations and stronger interaction are needed – Views of the residents of Helsinki on the operations and decision making in the city in 2012). There will most probably be some improvement soon in terms of submitting feedback, as the city will start using a new feedback system. The city has already taken into use different kinds of electronic interaction channels, such as the service map and Tell-on-the Map applications.

Respondents felt that the council had the best possibility to influence the city’s vision and strategy programme, land use planning and budget. However, many felt that the city’s strategy didn’t guide the decision-making process very well. The possibilities to influence were the worst in regional cooperation, guidance of the special health care system and the development of business services. The councillors felt that they succeeded extremely well in the organisation of the well-being services, in land use planning, in the improvement of democracy, in the strategy and in the city’s economy. Among issues that were considered to have failed at some level were the housing policy, organisation of the council work, traffic questions, use of the premises in the city’s ownership, the renewal of the operating way and the municipal structure.

The councillors had good qualifications to work in the council, but many would like the preparation process to be more transparent. They also hoped for a possibility to influence the preparation process. On the whole, the councillors were satisfied with the preparation process of the municipal office holders, but many felt that the preparation process was too tightly controlled and the cooperation between the different departments was poor. The

information connected to the decision-making in the city, located in the so-called Ahjo case management system, should soon be available to all interested parties. It is expected that this will make the preparation process a lot more open. The councillors feel that the working conditions could be improved by better organisation of and focus on the council's work and by supporting the work with additional resources.

LÄHTEET

- Bäcklund, Pia (2001). Vaikuttaako valtuusto? Helsingin kaupunginvaltuutettujen näkemyksiä valtuustotyöstä. Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuksia 2001:7.
- Bäcklund, Pia (2004). Puhutaan valtuustosta! Helsingin kaupunginvaltuuston itsearviointi 2001-2004. Helsingin kaupungin tietokeskus, verkkojulkaisuja 2004:32. Saatavilla pdf-muodossa. <Url:http://www.hel2.fi/tietokeskus/julkaisut/pdf/04_11_15_Backlund_vj32.pdf
- Bäcklund, Pia (2008). Helsingin kaupunginvaltuuston työskentelyn itsearviointi - alustavat tulokset.[PowerPoint-esitys]
- Bäcklund, Pia (toim.)(2008). Helsingin kaupunkilaisten käsityksiä osallisuudesta. Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuskatsauksia 2008:3. Saatavilla pdf-muodossa. <Url: http://www.hel2.fi/tietokeskus/julkaisut/pdf/08_10_01_tutkkats_7_backlund.pdf
- Kuoppila, Antti & Kurikka, Päivi (2009). Luottamushenkilötyön edellytykset. Teoksessa Jäntti & Pekola-Sjöblom toim. Kuntademokratian ja johtamisen tila valtuustokaudella 2005-2009. ACTA nro 215. Kuntaliitto, Helsinki, sivut 83-95.
- Lahti, Tanja & Laine, Markus (2013). Kaupungin toiminta tutummaksi ja vuorovaikutus vahvemmaksi - Helsingin kaupunkilaisten näkemyksiä kaupungin toiminnasta ja päätöksenteosta vuonna 2012. Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuskatsauksia 2/2013
- Pikkala, Sari (2007). Ei enää ehdokkaaksi. Tutkimus valtuustoluopujista ja luopumisen taustoista 1996-2004. KuntaSuomi 2004 -tutkimuksia nro 57.

LIITE 1. Kyselylomake

Valtuustokauden 2009 - 2012 arviointi

1. Miten arvioitte vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin johtamisessa kuluneella valtuustokaudella?

	1 Erittäin huonot	2	3	4	5 Erittäin hyvät	En osaa sanoa
Omat vaikutusmahdollisuudet	()	()	()	()	()	()
Valtuustoryhmäni vaikutusmahdollisuudet	()	()	()	()	()	()
Koko valtuuston vaikutusmahdollisuudet	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

2. Miten arvioitte seuraavien tahojen vaikuttavuutta kaupungin päätöksenteossa:

	1 Erittäin huono	2	3	4	5 Erittäin hyvä	En osaa sanoa
Kaupunginhallitus	()	()	()	()	()	()
Tarkastuslautakunta	()	()	()	()	()	()
Lautakunnat	()	()	()	()	()	()
Kaupunginjohtaja	()	()	()	()	()	()
Apulaiskaupunginjohtajat	()	()	()	()	()	()
Virastopäälliköt	()	()	()	()	()	()
Muut viran- ja toimenhaltijat	()	()	()	()	()	()
Kaupungin asukkaat	()	()	()	()	()	()
Poliittiset ryhmät	()	()	()	()	()	()
Muu, mikä?	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

3. Millaiseksi arvioitte valtuustotyön edellytyksiänne seuraavien asioiden suhteen?

	1 Erittäin huono	2	3	4	5 Erittäin hyvä	En osaa sanoa
Ajankäyttö valtuutetun työhön	()	()	()	()	()	()
Tiedonsaanti valmisteltavista asioista	()	()	()	()	()	()
Perehtymisaika valmisteltaviin asioihin	()	()	()	()	()	()
Vaikuttaminen valmisteltaviin asioihin	()	()	()	()	()	()
Valmistelun läpinäkyvyys ja selkeys	()	()	()	()	()	()
Tiedolliset ja taidolliset valmiudet valtuutetun työhön	()	()	()	()	()	()
Sähköisen asiahallinnan (Ahjo) järjestelmän käyttö	()	()	()	()	()	()
Kaupungin tuki valtuustoryhmien toiminnalle (Kuntalaki 15 b §)	()	()	()	()	()	()
Kuntalaisten mielipiteiden tuntemus	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

4. Miten luonnehtisitte valtuuston valmistelu- ja päätöksentekoilmapiiriä nykyisellä valtuustokaudella. Arvioi ilmapiiriä seuraavilla ulottuvuuksilla.

Valtuuston valmistelu- ja päätöksenteko on

1 Erittäin linjatonta	2 Linjatonta	3 Siltä väliltä	4 Ennakoivaa, strategiaan pohjautuvaa	5 Erittäin ennakoivaa, strategiaan pohjautuvaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Erittäin sisäpiirimäistä	2 Sisäpiirimäistä	3 Siltä väliltä	4 Avointa	5 Erittäin avointa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Täysin mielikuvien perustuvaa/ populistista	2 Mielikuvien perustuvaa/ populistista	3 Siltä väliltä	4 Faktoihin perustuvaa	5 Täysin faktoihin perustuvaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Erittäin keskustelua tukahduttavaa	2 Keskustelua tukahduttavaa	3 Siltä väliltä	4 Keskustelua sallivaa	5 Erittäin keskustelua sallivaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Erittäin "puuroutuvaa"	2 "Puuroutuvaa"	3 Siltä väliltä	4 Tehokasta	5 Erittäin tehokasta	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Täysin ryhmäkuria korostavaa	2 Ryhmäkuria korostavaa	3 Siltä väliltä	4 Yksilölliset näkemykset sallivaa	5 Täysin yksilölliset näkemykset sallivaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Erittäin valtuustoryhmiä hajottavaa	2 Valtuustoryhmiä hajottavaa	3 Siltä väliltä	4 Valtuustoryhmiä kokoavaa	5 Erittäin valtuustoryhmiä kokoavaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Täysin puolueen etua ajavaa	2 Puolueen etua ajavaa	3 Siltä väliltä	4 Kaupungin etua ajavaa	5 Täysin kaupungin etua ajavaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Täysin "kyläpolitiikointia"	2 "Kyläpolitiikointia"	3 Siltä väliltä	4 Kaupungin kokonaisuutta ajavaa	5 Täysin kaupungin kokonaisuutta ajavaa	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

1 Erittäin ristiriitaista	2 Ristiriitaista	3 Siltä väliltä	4 Konsensushenkistä	5 Erittäin konsensushenkistä	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

5. Miten arvioitte seuraavia viranhaltijavalmisteluun liittyviä seikkoja? Miten olette valtuutettuna kokenut ne?

	1 Täysin eri mieltä	2	3	4	5 Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Asioiden esittelyt ovat yleensä moitteettomia	()	()	()	()	()	()
Esittelytekstit ovat huolellisesti valmisteltuja	()	()	()	()	()	()
Asioiden valmistelu on avointa, läpinäkyvää ja selkokielistä	()	()	()	()	()	()
Taustatietoja asioille on saatavissa tarpeeksi	()	()	()	()	()	()
Esittelyteksteistä selviää, mistä tiedot ovat peräisin	()	()	()	()	()	()
Asiat tulevat käsittelyyn oikea-aikaisesti	()	()	()	()	()	()
Käsittelyaikaa on varattu riittävästi	()	()	()	()	()	()
Päätösehdotukset ovat selkeitä	()	()	()	()	()	()
Viranhaltijat ovat yleensä helposti tavoitettavissa	()	()	()	()	()	()
Viranhaltijoilta saa tarvittaessa lisätietoja päätöksenteon tueksi	()	()	()	()	()	()
Viranhaltijat tiedottavat kuntalaisille asianmukaisesti valmisteilla olevista asioista ja tehdyistä päätöksistä	()	()	()	()	()	()
Kaupunkilaisten mielipiteitä kartoitetaan riittävästi	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

6. Mitä mieltä olette seuraavista valtuuston toimintakulttuuriin liittyvistä asioista? Miten olette valtuutettuna kokenut ne kaupungin päätöksenteossa?

Kaupungin johdolla tarkoitetaan tässä kysymyksessä kaupunginvaltuustoa (Kvsto), kaupunginhallitusta (Khs) ja kaupunginjohtajia (Kj:t)

Toimii kaupungissamme

	1 Erittäin huonosti	2	3	4	5 Erittäin hyvin	En osaa sanoa
Hyväksytyt ja yhteiset arvot ovat tehtyjen linjausten takana	()	()	()	()	()	()
Kaupungin strategia ohjaa hyvin päätöksentekoa	()	()	()	()	()	()
Yhteiset pelisäännöt ovat olemassa ja niistä pidetään kiinni	()	()	()	()	()	()
Tiedonkulku on hyvää ja avointa	()	()	()	()	()	()
Tärkeisiin asioihin käytetään riittävästi aikaa	()	()	()	()	()	()
Päätöksiin sitoudutaan myös äänestyksen jälkeen	()	()	()	()	()	()
Kaupungin johto (Kvsto, Khs, Kj:t) ohjaa riittävästi lautakuntia ja niiden viranhaltijoita	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

7. Millaiseksi arvioitte yhteistyön toimivuutta eri osapuolten välillä kaupungin asioiden hoidossa?
Kaupungin johdolla tarkoitetaan tässä kysymyksessä kaupunginvaltuustoa (Kvsto), kaupunginhallitusta (Khs) ja kaupunginjohdajia (Kj:t)

Yhteistyö toimii

	1 Erittäin huonosti	2	3	4	5 Erittäin hyvin	En osaa sanoa
Valtuustoryhmien sisällä	()	()	()	()	()	()
Valtuustoryhmien välillä	()	()	()	()	()	()
Valtuustoryhmien puheenjohtajien välillä	()	()	()	()	()	()
Johtavien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden välillä	()	()	()	()	()	()
Hallintokuntien välillä	()	()	()	()	()	()
Kaupungin johdon (johtoryhmä ja esimiehet) ja henkilöstön välillä	()	()	()	()	()	()
Kaupungin johdon (Kvsto, Khs, Kj:t) ja yritysten välillä	()	()	()	()	()	()
Kaupungin johdon (Kvsto, Khs, Kj:t) ja järjestöjen välillä	()	()	()	()	()	()
Kaupungin johdon (Kvsto, Khs, Kj:t) ja tiedotusvälineiden välillä	()	()	()	()	()	()
Kaupungin johdon (Kvsto, Khs, Kj:t) ja kuntalaisten välillä	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

8. Millaisina pidätte valtuuston vaikuttamismahdollisuuksia seuraavien tehtäväkokonaisuuksien osalta?

	1 Erittäin huonoina	2	3	4	5 Erittäin hyvinä	En osaa sanoa
Kaupungin kokonaisuohjaus	()	()	()	()	()	()
Kaupungin visio ja strategiaohjelma	()	()	()	()	()	()
Kaupungin omistajapolitiikka ja konserniohjaus	()	()	()	()	()	()
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden arviointi	()	()	()	()	()	()
Talousarvio	()	()	()	()	()	()
Luottamushenkilörakenteista päättäminen	()	()	()	()	()	()
Hallinnon rakenteiden määrittely ja niistä päättäminen	()	()	()	()	()	()
Palveluverkosta päättäminen	()	()	()	()	()	()
Elinkeinopolitiikan kehittäminen	()	()	()	()	()	()
Kaupungin henkilöstöpolitiikka	()	()	()	()	()	()
Lasten päivähoido	()	()	()	()	()	()
Ikäihmisten palvelut	()	()	()	()	()	()
Sosiaalipalvelut	()	()	()	()	()	()
Perusterveydenhoito	()	()	()	()	()	()
Erikoissairaanhoidon ohjaus	()	()	()	()	()	()
Kaavoitus	()	()	()	()	()	()
Asuntopolitiikka	()	()	()	()	()	()
Rakentaminen	()	()	()	()	()	()
Kiinteistöpolitiikka	()	()	()	()	()	()
Energiahuolto	()	()	()	()	()	()
Joukkoliikenne	()	()	()	()	()	()
Kunnallistekniikka	()	()	()	()	()	()
Ympäristöpolitiikka	()	()	()	()	()	()
Työllisyyspolitiikka	()	()	()	()	()	()
Opetustoimi	()	()	()	()	()	()
Kulttuuritoimi	()	()	()	()	()	()
Kirjastoimi	()	()	()	()	()	()
Nuorisotoimi	()	()	()	()	()	()
Liikuntatoimi	()	()	()	()	()	()
Kaupunkikuvan rakentaminen	()	()	()	()	()	()
Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	()	()	()	()	()	()
Kunta- ja palvelurakennemuutos oman kaupungin kannalta	()	()	()	()	()	()
Seudullinen yhteistyö	()	()	()	()	()	()
Muu, mikä?	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

9. Miten merkittävänä pidätte seuraavia työ- ja toimintamuotoja valtuuston päätöksenteossa?

	Toimintatapa		Valtuustotyön kehittämisen näkökulmasta toimintatapa on					
	On käytössä	Ei ole käytössä	1 Ei lainkaan merkittävä	2	3	4	5 Erittäin merkittävä	En osaa sanoa
Valtuustoryhmien puheenjohtajapalaverit	()	()	()	()	()	()	()	()
Valtuustoryhmien väliset neuvottelut	()	()	()	()	()	()	()	()
Oman valtuustoryhmän palaverit	()	()	()	()	()	()	()	()
Viranhaltijoiden kuuleminen valtuustoryhmissä	()	()	()	()	()	()	()	()
Hallituksen ja lautakuntien teematapaamiset	()	()	()	()	()	()	()	()
Asioiden ennakkoiva selostaminen, valtuustoinfotilaisuudet	()	()	()	()	()	()	()	()
Esittelijöiden enakkokeskustelut toimielinten pj:n kanssa ennen asian viemistä toimielimen listalle	()	()	()	()	()	()	()	()
Lähetekeskustelut	()	()	()	()	()	()	()	()
Iltakoulu	()	()	()	()	()	()	()	()
Kyselytunnit	()	()	()	()	()	()	()	()
Valtuustoseminaarit/seminaarityöskentely	()	()	()	()	()	()	()	()
Teemaryhmätyöskentely	()	()	()	()	()	()	()	()
Kokousten jalkauttaminen	()	()	()	()	()	()	()	()
Kaupungin tuki valtuustoryhmien toiminnalle	()	()	()	()	()	()	()	()
Luottamus henkilöiden säännöllinen koulutus	()	()	()	()	()	()	()	()
Helsinki-kanava (TV, internet)	()	()	()	()	()	()	()	()
Asukasfoorumit/asukasillat/valtuutettujen ja kuntalaisten säännölliset tapaamiset	()	()	()	()	()	()	()	()
Seudulliseen yhteistyöhön liittyvät kokoukset tai tilaisuudet	()	()	()	()	()	()	()	()
Jokin muu, mikä?	()	()	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

10. Miten valtuusto on mielestänne huolehtinut Kuntalain 27 §:n veloitteesta edistää ja huolehtia asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista?

1 Erittäin huonosti	2	3	4	5 Erittäin hyvin	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

Miksi olette tätä mieltä?

11. Miten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voisi parantaa ja mikä voisi olla valtuuston rooli parantamisessa?

12. Miten arvioitte kaupunginhallituksen asettaman demokratiaryhmän toiminnan vaikuttavan kaupungin demokratian tilaan tulevaisuudessa?

1 Ei vaikutusta	2	3	4	5 Erittäin suuri vaikutus	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

Miksi?

13. Kuluneella valtuustokaudella kunnissa on ollut vireillä kuntarakenteeseen liittyviä merkittäviä muutoksia. Miten nämä ehdotetut muutokset ja niistä käyty keskustelu ovat välittyneet valtuuston työskentelyyn?

14. Miten valtuustokauden strategiaohjelmassa asetetut kokonaistavoitteet ovat mielestänne toteutuneet?

1 Erittäin huonosti	2	3	4	5 Erittäin hyvin	En osaa sanoa
()	()	()	()	()	()

Miksi olette tätä mieltä?

15. Millä tavalla saatte eri tietolähteistä tietoa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta?

Saan tietoa

	1 Erittäin vähän	2	3	4	5 Erittäin paljon	En osaa sanoa
Kaupunginhallituksen toimintakertomuksesta	()	()	()	()	()	()
Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta	()	()	()	()	()	()
Hallintokuntien vuosikertomuksista	()	()	()	()	()	()
Toiminnan ja talouden neljännesvuosiraporteista	()	()	()	()	()	()
Tilasto- ja tutkimustiedoista	()	()	()	()	()	()
Kaupungin verkkosivuilta	()	()	()	()	()	()
Tiedotusvälineistä	()	()	()	()	()	()
Muualta, mistä?	()	()	()	()	()	()

Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

16. Saatteko mielestänne riittävästi tietoa valtuuston hyväksymien ohjelmien toteutumisesta?

Valtuuston hyväksymiä sektoriohjelmiä kaudella 2009-2012 ovat olleet:

- Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009-2012
- Helsingin kaupungin tasa-arvosuunnitelma 2009-2011
- Helsingin kaupungin kulttuuristrategia 2012-2017

1 En	2 Vaihtelevasti	3 Kyllä	En osaa sanoa
()	()	()	()

Täydentävä kysymys: Mitkä valtuuston hyväksymät ohjelmat ovat mielestänne toteutuneet

16a) hyvin?

Miksi?

16b) huonosti?

Miksi?

17. Miten parantaisitte konkreettisesti valtuutetun ja valtuuston työskentelyedellytyksiä?

18. Mainitkaa mahdollisia muita työtapoja, joilla valtuuston työskentelyä voisi parantaa?

19. Missä tehtävissä tai millä osa-alueilla katsotte valtuuston onnistuneen hyvin? Missä asioissa se on taas mielestänne epäonnistunut ajatellen kulunutta valtuustokautta? Mainitkaa kolme onnistunutta ja epäonnistunutta asiaa.

Valtuusto onnistui mielestäni seuraavissa asioissa:

1)

2)

3)

Valtuusto epäonnistui mielestäni seuraavissa asioissa:

1)

2)

3)

20. Mitä tärkeinä pitämiänne asioita valtuustokaudellanne jäi kesken? Mainitkaa mielestänne kolme tärkeintä asiaa.

1)

2)

3)

21. Mihin asioihin tulevalla valtuustokaudella tulisi erityisesti paneutua? Mainitkaa mielestänne kolme tärkeintä asiaa.

1) _____
2) _____
3) _____

22. Muita mielipiteitä, kommentteja valtuutetun ja valtuuston työstä:

23. Sukupuolenne

Nainen	Mies
()	()

24. Ikänne

Alle 30 v.	31-40 v.	41-50 v.	51-60 v.	yli 60 v.
()	()	()	()	()

25. Valtuustokausienne määrä _____

26. Puolueenne:

Kansallinen kokoomus (KOK)	Perussuomalaiset (PS)	Ruotsalainen kansanpuolue (RKP)	Suomen Keskusta (KESK)	Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue (SDP)	Vasemmistoliitto (VAS)	Vihreä liitto (VIHR)	Suomen kommunistinen puolue (SKP)	Muu puolue tai ryhmittymä	Sitoutumaton/ valitsijajyhdistys
()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

27. Oletteko

Varsinainen valtuutettu	Varavaltuutettu
()	()

28. Oletteko ollut tällä valtuustokaudella kaupunginhallituksen jäsen tai varajäsen?

Kyllä	En
()	()

29. Asetuttko ehdokkaaksi seuraavissa kunnallisvaaleissa?

Kyllä	En	En tiedä
()	()	()

LIITE 2.

Kyselylomakkeen monivalintakysymysten yhteydessä annetut mielipiteet tai kommentit

1. Miten arvioitte vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin johtamisessa kuluneella valtuustokaudella?

- Suuret ryhmät päättävät.
- Virakoneisto ei edes halua tehdä muutoksia, joita valtuutetut ehdottavat aloitteissa.
- Omia vaikutusmahdollisuuksia olisi enemmän, jos aikaa olisi enemmän.
- Ei yksi valtuutettu voi kuvitella ratkaisevansa monia kysymyksiä, mutta mahdollisuuksia on jos on aktiivinen ja linjakas.
- Yksittäisissä asioissa valtuutettu voi toki vaikuttaa, joskus myös suurempiinkin.
- Minulle on ollut yllätys, että pahin vastustaja kunnallispolitiikassa ei ole toiset puolueet vaan jäykkä ja muutosvastarintainen virkamieskoneisto.
- Osa asioista siirretty pois valtuuston päätösvallasta, osa asioista ratkaistaan kolmen suurimman puolueen johtajien kesken ja osa virkamiesvaltaisesti.
- Liian paljon strategioita, joparistiritaisia. Valtuuston työkalut eivät toimi.
- Hväveli järjestelmä toimii ja liikaa haittaa välillä uusia avauksia.
- Valta virkamiehistöllä näin suuressa kaupungissa, jossa luottamushenkilöt osa-aikaisia ja muualla päätyössä.
- Vaikuttaminen ponsilla ja aloitteilla tehotonta. Taustapelaaminen näyttäisi olevan aika yleistä.
- Päätösvaltaa on siirtynyt liiaksi lautakunnille, johtokunnille ja konsernijaostolle. Pienempien ryhmien vaikutusmahdollisuudet ovat poissa aina, kun po. elimissä ei ole ensimmäistäkään edustajaa.
- Pieniin asioihin voi saada muutosta, mutta selkeästi paremmat pitäisi olla
- Vaikutusmahdollisuudet ovat suurimmillaan valmistelu- ja neuvotteluvaiheessa, siksi valtuustoryhmän vaikutusmahdollisuudet ovat koko valtuustoa suuremmat. Isojen ryhmien ääni vaikuttaa pieniä ryhmiä enemmän, vaalituloksen mukaisesti.
- Puolueet ryttäävät herkästi hyvä aloitteet äänestyksissä.
- Ryhmien neuvottelijoilla ja kaupunginhallituksen jäsenillä on aivan toisenluokan valta ja vastuut.
- Omat vaikutusmahdollisuudet paremmat, koska olen myös KH:n jäsen.
- Jos valtuusto on päättänyt asian 2001 85-0, ei virkamiehet ole vielä käynnistäneet toimia!
- Vaikutusmahdollisuuksia on runsaasti, mutta valtuusto käyttää niitä minun tavoitteitteni vastaisesti.

2. Miten arvioitte seuraavien tahojen vaikuttavuutta kaupungin päätöksenteossa

- Hki on liian virkamiesjohtoinen
- Kaupunginjohtajilla on liikaa valtaa suhteessa siihen millaisella epämääräisellä ja epädemokraattisella tavalla heidät valitaan. Kausien pitäisi olla valtuustokausien mittaiset.
- Kokoomuksella on isona ja yksimielisenä ryhmänä hyvät vaikutusmahdollisuudet. Paremmat kuin ryhmä koko edellyttäisi
- Den som vill kan påverka mycket. Det politiska deltagandet är ganska svagt.
- virkoja on likaa.Hallinto maksaa

3. Millaiseksi arvioitte valtuustotyön edellytyksiänne seuraavien asioiden suhteen?

- Tietoa on saatavilla kasapäin, mutta paljon olisi parannettavaa siinä miten tietoa tarjotaan. Esim. esityslistatekstejä oppii kyllä lukemaan, mutta ne ovat usein aivan kohtuuttoman raskaita ja jos ei olisi tiiviisti mukana päätöksenteossa, ei kyllä saisi läheskään aina selvää mitä oikeastaan ollaan päättämässä ja mikä on oleellista. Osaan käyttää Ahjoa, mutta järjestelmä on todella huono.
- Luottamustoimessa ei ole samanlaisia aikaresursseja kuin esim. kansanedustajilla kansanedustajan työhön.
- Ahjo-kysymys oudossa yhteydessä. Valmius ja edellytykset käyttöön on, mutta Ahjo ei ole valmis!!!!
- Kaikkein suurin ongelma on ajan puute. Valtavia asioita tulee eteen viikoittain eikä niihin ehdi perehtyä saati käydä järkeviä poliittisia neuvotteluja muiden ryhmien kanssa. Kaupunginhallitus tulisi muuttaa kokopäiväiseksi työksi ja ryhmille pitää antaa resursseja paneutua asioihin. Valtuustostrategia on tehtävä sitovammaksi.
- Ahjon käyttöedellytyksiä valtuutetuilta löytyy, mutta järjestelmän valmistelussa valtuutetut sivuutettiin ja siksi järjestelmä on osin susi. Ilmeisesti osa Ahjon heikkouksista johtuu siitä, että haluttiin ahtaa samaan systeemiin myös salassapidettävät aineistot, jolloin monet muut käyttöominaisuudet tulivat kehnoiksi. Harvat salassa pidettävät asiakirjat olisi voinut hoitaa erikseen, eri systeemillä tai paperilla.
- Ahjo on keskeneräinen.
- Lisää lasten ja nuroten mielipiteiden kysymistä koulujen ja päiväkotien kautta heitä koskevilla asioissa. KUten esim. kaupunkisuunnittelu, kouluus, vapaa-aika liikunta kulttuuri, sosiaali- ja tereystoimen asiat jne.
- Ahjo on huomattavasti hitaampi käyttää kun paperiversiot aikoinaan. Ahjon 'ansiosta' asioihin tulee paneuduttua ensistä heikommin.
- Sähköinen järjestelmä on suorastaan onneton, kun käsittelyssä ovat laajat strategiset ohjelmat, talousasiat yms. Järjestelmä ei mahdollista merkintöjä ja sitä on suorastaan mahdotonta selata edes takaisin. Epäilenpä, että suurin osa valtuutetuista ei edes käy läpi asiakirjoja, joita paperisina oli suorastaan helppoa ja mielenkiintoista selata ja lueskella.
- Sähköiset asiakirjat pois.
- Minulla on maksimaalisen paljon tietoa Helsingin asioista poliittisen ja ammatillisen kokemukseni kautta verrattuna useimpiin muihin. Silti vaikuttaminen asioihin on erittäin vaikeata 1. kaupungin jättiorganisaation ja sen loputtomien tehtävien takia, joiden

takia kuntalaisetkin tietävät hyvin vähän kaupungin tehtävistä ja niiden hoidosta 2. monien sektoreiden melko olemattoman päätösten valmistelun ja tiedon jakamisen takia.

4. Miten luonnehtisitte valtuuston valmistelu- ja päätöksentekoilmapiiriä nykyisellä valtuustokaudella. Muita mielipiteitä tai kommentteja tähän kysymykseen liittyen:

- Ryhmäkurin osalta puolueissa on huomattavat erot. 'Puolueen etu' on vaikeasti tulkitava. Henkilövalinnoissa jotkut puolueet ajatvat 'puolueen etua'. Sen sijaan se, että puolueet edistävät omia tavoitteitaan on kyllä pääsääntöisesti kaupunkilaisten etu - tai kunkin puolueen ajatus kaupunkilaisten edusta.
- Osa asioista päätetään linjakkaasti, osassa asioista intohimot heräävät.
- Miksi yhdistetty samaan kysymykseen valmistelu ja päätöksenteko. Ovat eri asioita ja käytännöt poikkeavat tapauskohtaisesti!!!!
- Valtuuston kokoukset ovat naurettavia puhemaratonieja. Kaupunginhallituksessa on onneksi järkevämpi meininki.
- Poliittinen ideologia ja populismi ohittavat usein kaupunkilaisten edun ja järkevät päätökset - tosi turhauttavaa
- Päätöksentekoilmapiirin isoja ongelmia ei em. luokittelu tavoita: kaupunginjohtajien valta, kytkökset esimerkiksi kaavoituksessa isoihin firmoihin, kolmen tai kahden suurimman puolueen ryhmien johtajien valta, valtiovallan rooli.
- Todella outo kysymys asettaa puolueen ja kaupungin etu vastakkain. Mihin ajatteluun tämä perustuu?? V Valmistelua ja päätöksentekoa ei pitäisi niputtaa samaan kyselyyn.
- Kokoomuksen ryhmäkuri on demokratian irvikuva.
- uuret linjat ovat johtaneet tulkintojen ristiriitaan. Esim. vanhusten kotihoidon kehittämisen varjolla on ajettu hoivapaikkoja alas ja jonot ovat pidentyneet. Eihän kotihoito saa muuttua kotiarestiksi. Vuokra-asuntotuotannon edistäminen on jäänyt sanojen tasolla etc.
- Valtuutettujen käyttämät puheenvuorot ovat usein linjattomia 'ei päättä ei häntää' tyyppisiä.
- ajoittain 'kakaramaista'

5 Miten arvioitte seuraavia viranhaltijavalmisteluun liittyviä seikkoja? Miten olette valtuutettuna kokenut ne?

- Lähidemokratiaa ei ole asukkailla
- Helsingin hallinto ja asioiden esittely on periaatteessa moitteetonta ja kunnollista, mutta ei varsinaisesti demokratiaa edistävää. Valtuutetut uuvutetaan paperipinoilla ja jyvien ja akanoiden erottelemiseen menee aikaa.
- Asiat hyvin erilaisia; ääritapauksia on aina. Joskus erittäin hyvin, joskus erittäin huonosti hoidettu asia. Kaupunkilaisten mielipiteitä kartoitetaan riittävästi- olisi tullut olla myös jatkokysymys. Otetaanko mielipiteitä riittävästi huomioon esittelyissä. Kartoituksia kyllä tehdään, mutta niitä ei välttämättä ole otettu huomioon riittävästi.
- Esityslistat ovat kauheaa mongerrusta. Jopa me, jotka tunnemme päätöksenteon, joudumme usein lukemaan esitykset moneen kertaan, jotta saamme selvää, mistä on kyse.

Eihän kaupunkilainen voi ymmärtää niistä mitään. Isoja asioita piilotetaan esittelijän perusteluteksteihin. Valtuutetut hukutetaan turhan tekstivyyryyn alle.

- Taustatietoja saa lisää viranhaltijoilta, jos on aikaa ja mahdollisuus soitella työaikana.
- Tavat millä kaupunkilaisten mielipiteitä kartoitetaan eivät ole kovin monipuolisia. Tulisi ainakin joissain suurissa kysymyksissä harkita käyttää myös gallup-tutkimuksia. Nyt aktiivit ja kaava-asioissa erityisesti kaavojen vastustajat aktiivisia. Tämä antaa usein kovin erikoisen kuvan kuulemisen tuloksena.
- Kaavoituksessa ei oman alueen kaupunkilaisten mielipiteet paljon paina.
- Tietyt asiat ovat salaisia, jos tieto ei palvele ideologiaa
- Esityslistoissa käytetään hirveää kapulakieltä
- Kuntalaisten kanssa ei neuvotella heitä koskevista päätöksistä. Silloinkin kun heitä kutsutaan kommentoimaan tai evästämään päätöksiä, työtapana ei ole neuvotteleva. Sitäpaitsi poliittiset päättäjät eivät juuri osallistu kuulemisiin, vaan ne jätetään viranhaltijoiden työksi. Sen seurauksena kuntalaiset eivät pääse kesksutelemaan poliittisista vaihtoehdoista ja niiden perusteista päätäjien kanssa.
- sote-valmistelu tehty äärimmäisen salassa ja neuvoteltu - ja sisältöjä on pikku-piirissä loma-aikana muutettu

6. Mitä mieltä olette seuraavista valtuuston toimintakulttuuriin liittyvistä asioista? Miten olette valtuutettuna kokenut ne kaupungin päätöksenteossa?

- Enemmän ohjaa kunkin valtuustoryhmän arvot ja tavoitteet. Strategiaa on toteutettu kohtuullisen hyvin, mutta strategia oli ehkä liian laiha, eikä siinä selkeästi päätetty joitakin asioita tärkeiksi ja joitakin pois. Pelisäännöt on usein voimassa, mutta henkilövalinnoissa ei. Etenkään apulaiskaupunginjohtajien valinnassa.
- Osittain arvot ja strategia ohjaavat päätöksentekoa, mutta osittain strategiaan on laitettu paljon kauniita asioita, joiden merkitys tuntuu olevan osin siinä, että 'tällaisia hyviä asioita nyt tulee kannattaa'
- Kaupungin johto ohjaa jopa liikaa lautakuntia. Suurempi ongelma esiintyy mielestäni lautakunnissa, joissa virkamiehet ja päälliköt eivät usein kuuntele lautakuntien jäseniä tai tunnu arvostavan niitä.
- tarvitaan tiukempia strategisia linjauksia.
- Kaupungin viestintä on pysähtyneisyyden ajalta
- Epäolennaisiin asioihin käytetään usein liikaa aikaa suhteessa tärkeisiin, suuriin asioihin ja linjanvetoihin.
- Kaupunginhallituksen enemmistö ja kaupunginjohtajat yrittävät pitää lautakuntia ja viranhaltijoita tiukassa kurissa. Keskustelua vaihtoehdoista ei harrasteta eikä sallita.

7. Millaiseksi arvioitte yhteistyön toimivuutta eri osapuolten välillä kaupungin asioiden hoidossa?

- Yhteistyö riippuu valtuustoryhmästä. Kokoomuksella on varmaan yhteistyötä yritysten kanssa ja Vihreillä järjestöjen kanssa. Yhteistyö kuntalaisten kanssa riippuu varmaan asiasta, valtuutetu ovat pääsääntöisesti varmaankin hyvin yhteistyössä asukkaiden kanssa.

- Kaupunki ei perinteisesti halua tehdä yhteistyötä yritysten kanssa, vaan tuottaa monasti kaiken itse.
- Helsingin hallintokunnat ovat tsaarinaikaisia linnakkeita, joiden raja-aidat ja kilpailu estävät kaupungin kehittämisen.
- Kaupunginhallituksella on liian suuri vaikutusvalta valtuuston päätöksiin. Vaikuttaa valtuutettuna siltä, että asiat päätetään jo valmiiksi hallituksessa. Tämä seikka tekee usein valtuutetun työn turhautuneeksi.

8. Millaisina pidätte valtuuston vaikuttamismahdollisuuksia seuraavien tehtäväkokonaisuuksien osalta?

- Seudullinen yhteistyö ei toimi
- Talousarvio on selkeästi valtuuston päätettävissä periaatteessa. Oikeasti kuitenkin päätetään vain muutamasta miljoonasta suhteessa koko budjettiin. Budjetti on massiivinen opus, jota on kuitenkin vaikea tulkita. Budjettineuvotteluihin kerätään virastoilta ymmärrettävää tietoa siitä, mitä mikäkin luku konkreettisesti tarkoittaa. Budjetin voisi kyllä valmiiksi kirjoittaa muotoon, jossa sitä on helppo lukea. Osa listan asioista ei ole kovin tarkkaan valtuuston päätettävissä, mutta asia kuuluukin oleellisemmin lautakunnille. Seudullinen yhteistyö on valtava hallintohimmeli, joka pitäisi kokonaan uudistaa. Naurettavinta on eri kuntien yhteiset valtuustojen kokoukset, joissa keskustellaan yhdessä, mutta tehdään päätöksiä erikseen. Ja päätökset täytyy tehdä samassa muodossa kaikissa valtuustoissa.
- onpa vähän puurot ja vellit sekaisin tässä listassa.
- Omistaja- ja konserniohjaus tapahtuu kaupungissamme ryhmien edustajien kautta samoin kuin lautakuntien kautta tapahtuva vaikuttaminen vastuualueittain. Lopulliset päätökset tekee tietenkin valtuusto.
- siis ei valtuustossa näissä asioissa niin suuresti ole suurimmat vaikuttamismahdollisuudet, mutta valtuuston valitsemalla henkilöllä ja ryhmien neuvottelijoilla ja johtajilla on.
- Niillä aloilla, missä valtuustolla on melko yhtenäiset tavoitteet on valtuustolla vaikutusmahdollisuuksia enemmän. Riitakysymyksissä päätökset tapahtuvat selvästi enemmän virkamiesjohdossa. Siis valtuustolla olisi vaikutusmahdollisuuksia paljon enemmän, jos se uskaltaisi käyttää enemmän enemmistöpäätöksiä kolmen suuren konsensuspolitiikan sijasta.

9. Miten merkittävänä pidätte seuraavia työ- ja toimintamuotoja valtuuston päätöksenteossa?

- Strategiaseminaarit kaupungin ulkopuolella ovat turhia
- Asioiden ennakoiva selostaminen on periaatteessa hyvin tärkeää, mutta jotenkin infotilaisuudet eivät ole olleet täysin toimivia. Ehkä niiden olisi syytä olla osa valtuuston kokousta ja keskustelu hyödynnettäisiin asian jatkovalmistelussa. Kyselytunteja pitäisi kehittää. Esimerkiksi niin, että esitetään suullisia kysymyksiä kokouksen aikana ja niihin vastataan ilman valmistelua. Nykysysteemi ei oikein toimi. Uusille valtuutetuille on syytä järjestää koulutusta, muutoin koulutukseen osallistumiseen on huonosti aikaa. Seudullisen yhteistyön kokouksiin menee ihan hirveän paljon aikaa ja tulokset työmäärään nähden kovin vaatimattomia.

- Kokousten jalkauttaminen? Mitä tarkoittaa????
- iltakoulut ja seminaarit joko iltaisin tai viikonloppuisin

10. Miten valtuusto on mielestänne huolehtinut Kuntalain 27 §:n velvoitteesta edistää ja huolehtia asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista?

- Demokratia-ryhmän perustaminen oli konkreettinen osoitus, että asialle yritetään tehdä jotain. Kuinka hyvin onnistutaan itse asiassa jää nähtäväksi.
- Asukkaita kuullaan, mutta ei kuunnella
- ‘- sähköinen viestintä vahvistunut - asiakastyytyväisyyskyselyt lisääntyneet - palveluverkkoasioista on tilaisuuksia
- Tv on hyvä. Kaikki tieto löytyy netistä. Demokratiaohjelma oli hyvä.
- Asukkaiden näkökulma ei aina kiinnosta - monilla pääasia on edistää oman poliittisen ideologian levittämistä
- Demokratiatyöryhmän mietinnät ovat innostavia ja ehdotukset tulee toteuttaa.
- Strategiassammekin linjattua tavoitetta kohti ollaan vasta menemässä. Haasteina ovat vuorovaikutustapojen ja -välineiden kehittäminen niin, että ne tulevat kaupunkilaisille tutuiksi ja toisaalta kaupunkilaisten motivaation maksimoiminen ja luottamuksen herättäminen osallisuuden merkityksestä suuren kaupungin hitaassa päätöksentekokoneistossa. Tällä hetkellä vaikuttaminen tapahtuu edelleen painavimmin edustuksellisesti.
- Kyllä kuunnellaan, mutta siihen se sitten jääkin
- Demokratiprogramme en bra sak.
- kun asia on niin
- Tilaisuuksia on, informointi ontuu.
- Asukkaiden kuuleminen melko näennäistä, sillä vaikka sitä tehdäänkin, sen vaikutus päätöksentekoon on vähäistä.
- Invånarhörandet sker på olika sätt och påveckan också besluten.
- Nettitiedotus on lisääntynyt myönteisesti, mutta tiedon sisällön heikkous ja ennen kaikkea systeemin valtavuus estävät sen kaksi- tai monisuuntaisen käytön kehittymistä. Naamatusten keskustelut kaatuvat kaupungin koon aiheuttamiin mahdottomuuksiin. Siksi Helsingissä tarvitaan seudullisia asiopita hoitavia seutuvaltuustoa että lähialuevaltuustoja, jotka vastaavat selvästi rajatuista tehtäväkokonaisuuksista. Valtuustot on valittava suoralla vaalilla ja niiden on oltava itsenäisiä omien tehtäviensä hoidossa ja vastuussa niistä vain oman toimialueensa asukkaille.
- liian harvoin alueellisia tapaamisia tai kaupunkikävelyj

11. Miten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voisi parantaa ja mikä voisi olla valtuuston rooli parantamisessa?

- Kaupunginosaseuroja on kuultava
- Asukkaiden on todella hankala saada selvää kaupungin päätöksenteosta. Kaupungilla pitäisi olla joku yksi palautekanava, jossa osattaisiin ohjata eteenpäin. Välillä virkamiehet ovat todella haluttomia kuulemaan asukkaiden ideoita. Yleensä ei ne korkeimmassa

asemissa olevat, vaan sellaiset joilla on vastuullaan vaikka yhden puiston suunnitelmat. Asenteissa on korjattavaa. Erilaisten kioskien perustaminen ja muut pienet asiat ovat välillä käsittämättömän hankalia toteuttaa.

- Läpinäkyvyyden parantaminen. Tieto valmistelusta varhaisessa vaiheessa nettiin.
- Toimia asiakasraatina kuten tähänkin asti.
- Parempi tiedottaminen valmistelusta ja ajankohtaisista asioista.
- Facebook + some!
- Asukkaiden kuunteleminen ja mielipiteiden arvioiminen objektiivisesti, ei vain viranhaltijoiden näkemyksen kautta.
- Voisi lisätä tietoa palvelujen tuottamispaikoista ja kustannuksista. Ja väestön tarpeiden muuttumisesta. Eli jatkuvaa kehittämistä ja uudistamista tarvitaan. Vaikutusmahdollisuudet ovat paremmat, kun on kyse omasta pitkäjänteisestä toiminnasta, eikä yksityiseltä ostetusta palvelusta ja vaihtuvista tuottajista.
- Osallistuva budjetointi, kaupunginosavaltuustot, asukkaiden esitysten perusteella tapahtuvien vaihtoehtojen valmistelun tukeminen. Valtuusto voi päättää toteuttaa näitä toimia eikä tyytyä vain odottelemaan virkamiesesityksiä.
- Sähköisten vaikutuskanavien yleistyessä uskon käänteisesti fyysisten asukasfoorumien tapaisiin päätöksentekijöiden ja kaupunkilaisten läsnäolemiseen perustuviin kohtaamisiin. Valtuutettujen mahdollisuuksia ylipäättään oman työn rinnalla tehtävään luottamustyöhön tulisi parantaa. Kerran vuodessa voisi esimerkiksi järjestää valtuustokokoukseen rinnastettavan suuren asukasfoorumin 'kuntalaisten suuren kyselytunnin' asukasmäärän huomioon ottavassa valtuustosalia isommassa tilassa. Valtuutetuille tulisi muutoin vapaaehtoistyönä totetuvasta asukaskohtaamistyöstä poiketen vaikka maksaa kokouspalkkio. Kaupunkifoorumi kuuluisi näin valtuutetun viralliseen 'työvuoteen'.
- Niitä voidaan ottaa huomioon, esim kuulemisvelvollisuus johtaa hyvin harvoin mihinkään
- '-asennemuutos koko kaupungin tasolla. Kaupungin toiminnan lähtökohtana tulisi olla kuntalaiset ja tulevat asukkaat ja tavoitteena kuntalaisen kokeman arvon maksimointi. Kaikki toiminta tulee järjestää niin hyvin, että kuntalaisen on vaivatonta ja helppoa asioida.
- Tilaisuuksia eri alueille suunnitelluista hankkeista jo ensi vaiheessa, asukasnäkökulma voi olla myös rikkaus ja este muuttua uudistukseksi.
- nyt ok
- Valtuutetut voisivat ottaa samaansa asukaspalautetta vakavasti, ja ottaa sen huomioon päätöksenteossa. Nettikuulemisesta ei ole mitään iloa, jos ei se millään lailla vaikuta esim. päätöksentekoon lautakunnissa.
- ks. demokriaryhmän ehdotukset
- Nätbaserat hörande.. nya invånarmöten bör ske också så att ledamöter inbjuds att ta del.
- Helsingissä tarvitaan sekä seudullisia asioita hoitava seutuvaltuusto että lähipalveluvaltuustoja, jotka molemmat vastaavat selvästi rajatuista tehtäväkokonaisuuksista. Valtuustot on valittava suoralla vaalilla ja niiden on oltava itsenäisiä omien tehtäviensä hoidossa ja vastuussa niistä vain oman toimialueensa asukkaille.
- valtuutetut kuulkoön kansalaisia

12. Miten arvioitte kaupunginhallituksen asettaman demokratiaryhmän toiminnan vaikuttavan kaupungin demokratian tilaan tulevaisuudessa? Miksi?

- Katsotaan kuinka asiat toteutuvat... Liian aikaista arvioida. Mutta selvä osoitus kaupunginjohtajan halusta kehittää demokratiaa.
- Oli demokratiaa parantavia ehdotuksia, mutta kuinka hyvin toteutuu?
- Jos etenee kansalaisten toivomalla tavalla, tulokset hyviä. Jos taas kaupungin byrokratian rattaissa viipyy ja hiipuu, positiivisia tuloksia on turha odotella.
- Ryhmän toiminta oli hyvä avaus demokratiakeskustelussa, työtä tulisi jatkaa tavalla tai toisella.
- Hyvä alku, mutta loppu riippuu kaupunginjohtajan aloitteellisuudesta ja ryhmien tahdosta.
- Demokratiaryhmän esitykset voisivat vaikuttaa paljon, mutta virkamiesjohdon ja kaupunginhallituksen enemmistön piirissä ei ole niiden toteuttamiseen riittävää tahtoa.
- Työryhmän linjausten perusteella voi demokratiaa sivuavia päätöksiä esittää ja kannatta. Demokratiaryhmän pohdinnat ovat myös lisänneet asian tärkeyden yleistä tiedostamista.
- Ryhmän rakenne oli haastava ja siihen olisi ollut tarve sitouttaa valtuustoryhmien pj:t
- Juuttui liiaksi jo olemassa oleviin malleihin.
- vaikutus
- Taidan olla hiukan kyynistynyt valtuustokauteni aikana.
- Teki hyvää työtä
- Joitain hyviä tavoitteita on saatu kirjattua ja ehkä niistä osaa toteutetaan pikkuhiljaa. Strategia-aikataulu ja myös kaupunginhallituksen lupaama tämän vuoden luvattu toteutus laahaa kuitenkin pahasti jäljessä.

13. Kuluneella valtuustokaudella kunnissa on ollut vireillä kuntarakenteeseen liittyviä merkittäviä muutoksia. Miten nämä ehdotetut muutokset ja niistä käyty keskustelu ovat välittyneet valtuuston työskentelyyn?

- Heikentänyt yhteistyötä
- Jotenkin mennyt vielä vähän ohi täällä. Ihan selvää on, että täällä pitää keskustella pääkaupungin seudun kuntien yhdistämisestä.
- Helsingin valtuusto on käsitellyt joitakin kertoja asiaa. Yksimielisyys on sen verran suurta, ettei suurta kädenvääntöä ole syntynyt.
- Eivät ole hirveästi näkyneet Helsingissä, enemmän seudullisessa yhteistyössä.
- Keskusteluina. Toki myös yksi päätös, mutta Vantaa torppasi.
- ei juuri mitenkään
- Helsinki - Vantaa selvitys ja äänestykset. Metropoliselvitykset jne.
- Paljon puhetta, jolla ei ole ollut mitään merkitystä.
- Ja, påverkar rätt mycket i allmänna diskussioner
- Pääkaupunki näyttää jääneen odottamaan ympäruskuntien mielen muuttumista tai valtion puuttumista pysähtyneeseen tilaan. Valtuuston työskentelyssä se ei näy, puheen-
vuoroissa tuskin viitataan kuntauudistukseen.

- Huonosti. Valtuuston ei annettu edes päättää kaupungin lausunnosta tähän isoon muutoshankkeeseen.
- Helsingissä olemme vähän vaikeassa kulmassa koska Helsinkiin itseensä ei kohdistu ehdotuksia. Helsingillä sen sijaan olisi halukkuutta ja visioita metropoliyhteistyöstä joka voi toteutua vain ympäristökuntien suunnasta tulevalla vastaavalla visioinnilla ja aktiivisella halulla yhdistymisiin tai seutuhallinnon kehittämiseen. Valtuustokauden ainut konkreettinen päätös liittyi Vantaan ja Helsingin yhdistämisen selvityksen jatkamiseen minkä Vantaan valtuusto torjui ja selvitystyö keskeytettiin. Valtuustoryhmäsämme asia on ollut erittäin paoljon esillä nimenomaan asuntorakentamisen ongelmien näkökulmasta.
- Vain vähän Vantaa-Hki liitosselvitystä lukuunottamatta
- Aika vähän.
- Paljon turhaa puhetta.
- Riittävästi.
- ei mitenkään.
- Eivätpä ole juuri avanneet uusia näköaloja.
- Ne ovat ohjanneet työskentelyä ja ainakin metropolipolitiikan merkityksestä on mielestäni syntynyt varsin yksimielinen helsinkiläinen konsensus.
- olennaisesti
- Eivät vielä käytännössä kovin paljoa.
- En osaa sanoa
- hyvin
- Ja och arbetsbördan har ökat av detta.
- Eipäs-juupas-keskusteluna. Analyyttinen keskustelu ja tuloksiin tähtäävä ratkaisujen etsiminen puuttuvat.
- liikenne-asumis-keskusteluja lisää

14. Miten valtuustokauden strategiaohjelmassa asetetut kokonaistavoitteet ovat mielestänne toteutuneet?

- Miksi olette tätä mieltä?
- Ma-ohjelma jäänyt muiden varjoon
- Osa tavoitteista saavutettu, osaa ei. Tavoitteita oli strategiassa hyvin paljon ja osin eri mitallisia.
- Aika moni tavoite on toteunut ja strategia on vaikuttanut päätöksenteon painopisteisiin.
- Päätöksenteko on välillä tempoilevaa, valtuutettujen henkilökohtaisiin tavoitteisiin perustuvaa - strategia ei välttämättä velvoita mihinkään
- Asuntorakentamistavoitteiden toteuttamista valtuuston enemmistö näyttää odottavan markkinoilta eikä halua tehdä itse vaikuttavia päätöksiä.
- Keskeiset tavoitteet, kuten palvelujen kehittäminen asukkaiden tarpeista lähtien, on si- vuutettu taloushallinnon budjettiraameilla.
- Tälle valtuustokaudelle asetettu keskeinen tavoite terveyserojen kasvun pysäyttamisestä ja kääntämisestä laskuun ei ole onnistunut. Koska teveyserojen kaventamiseen tarvitaan sosiaalipoliittisia keinoja ei tälläkään alueella olla riittävästi saatu aikaan.
- Strategia parantunut, mutta priorisointia pitää tehdä enemmän.
- Vanhuksiin ja nuorisoon kohdistuvat tukitoimet ovat edistyneet mielestäni hyvin.
- Tavoitteet ok., saavutukset vaatimattomia. Kts. vuokra-asuntotuotanto.

- Paremminkin olisi voinut toteutua, mutta talouskriisin aikana tähän pystyttiin.
- Aloitteet nuijitaan mappi b.hen
- mm. lasten palveluita koskevat hyvät kirjaukset ja asukkaiden osallistaminen ovat jääneet kuolleksi kirjaimiksi.
- Strategia liian laaja
- Mycket gott har skett under perioden.
- Tavoitteet ovat keskenään varsin ristiriitaisia ja ryhmät ovat niistä ja varsinkin niiden tulkinnasta erimielisiä. Korulauseitakin on liikaa.

15. Millä tavalla saatte eri tietolähteistä tietoa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta? Saan tietoa

- tietoa on riittävästi
- Toimintakertomuksia ei pitäisi painaa ja lähettää, vaan julkaista sähköisinä.
- Kaupungin viestintä ei toimi. Pitäisi käyttää ulkopuolista apua.
- Hesari on erinomainen tiedonjakaja.
- Liian suuri järjestelmä, jotta siitä voisi saada perusteltua tietoa.

Tekijä(t) Tanja Lahti & Markus Laine		
Nimike PÄÄKAUPUNGIN ASIOISTA PÄÄTTÄMÄSSÄ Helsingin kaupunginvaltuuston 2009–2012 itsearviointikyselyn tulokset		
Julkaisija (virasto tai laitos) Helsingin kaupungin tietokeskus	Julkaisuaika 2013	Sivumäärä, liitteet 71 s., Liitteitä 2
Sarjan nimike Tutkimuskatsauksia - Helsingin kaupungin tietokeskus		Osanumero 2013:3
ISSN(verkossa) 1796-7236	ISBN(verkossa) 978-952-272-453-3	Kieli fin swe eng
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tässä raportissa kuvataan valtuustokaudella 2009–2012 toimineiden Helsingin kaupunginvaltuutettujen kokemuksia valtuutettuna työskentelystä ja valtuuston roolista kunnallispoliittisessa päätöksenteossa. Raportti perustuu Helsingin kaupungin tietokeskuksen touko–syyskuun 2012 aikana toteuttamaan itsearviointikyselyyn, joka lähetettiin Helsingin kaupunginvaltuuston 85 varsinaiselle jäsenelle ja 25 ensimmäiselle varavaltuutetulle. Kyselyn vastausprosentiksi tuli 52 %.</p> <p>Vastausten mukaan valtuutetut kokevat kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksella olevan parhaimmat vaikutusmahdollisuudet kaupungin päätöksenteossa. Myös valtuustoryhmien rooli kaupungin johtamisessa koetaan erittäin tärkeäksi. Yhteistyö niin valtuustoryhmissä ja niiden välillä kuin johtavien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoidenkin välillä nähtiin toimineen pääsääntöisesti hyvin. Sen sijaan hallintokuntien välisen yhteistyön valtuutetut kokivat toimivan huonosti. Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet koettiin aiempaankin heikommiksi – monien mielestä kansalaisten mielipiteitä tulisi kartoittaa enemmän ja mielipiteet tulisi huomioida valmistelussa paremmin.</p> <p>Valtuustolla nähtiin olevan parhaimmat vaikutusmahdollisuudet kaupungin visioon ja strategiaohjelmaan, kaavoitukseen ja talousarvioon. Moni tosin koki kaupungin strategian ohjaavan päätöksentekoa huonosti. Vaikutusmahdollisuudet koettiin huonoimmiksi seudullisessa yhteistyössä, erikoissairaanhoidon ohjauksessa ja elinkeinopolitiikan kehittämisessä.</p> <p>Onnistumisia valtuutetut kokivat erityisesti hyvinvointipalvelujen järjestämisessä, kaavoituksessa, demokratian edistämisessä, strategiassa sekä kaupungin taloudessa. Epäonnistumisia koettiin tapahtuneen asuntopolitiikassa, valtuustotyön organisoimisessa, liikennekysymyksissä, kaupungin tilojen käytössä ja toiminnan uudistamisessa sekä kuntauudistuksessa.</p> <p>Valtuutettujen edellytykset valtuustotyöskentelyyn olivat hyvät, vaikka yhä useampi valtuutettu, noin joka kolmas, piti edellytyksiään valtuutetun työhön ajankäytön osalta huonoina. Lisäksi monet valtuutetut kaipaisivat valmisteluprosessiin lisää läpinäkyvyyttä sekä mahdollisuutta vaikuttaa valmisteluun.</p> <p>Helsingin kokoisessa kaupungissa pienetkin asiat ovat helposti mittaluokaltaan suuria ja vaikuttavat monien ihmisten elämään. Valtuutetut ovat paljon vartijoina. Siksi valtuutettujen itsearviointi toimii myös peilinä kaupungin virkamiehille ja kaupunkilaisille: tällaisena kaupungin korkeimman päättävän elimen edustajat näkevät Helsingin kaupungin tilanteen.</p>		
Asiasanat valtuusto, valtuutettu, valtuustoryhmä, kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, viranhaltija, asukas, päätöksenteko, valmistelu, johtaminen, vaikuttaminen, vaikutusmahdollisuus, osallistuminen, kunnallispolitiikka, itsearviointi, strategiaohjelma, toimintakulttuuri, toimintatapa		
Hinta	Jakelu puh. 09 310 36293	
Myynti Tietokeskuksen kirjasto, Siltasaarenkatu 18–20 A, 00099 Helsingin kaupunki, puh. 09 310 36377		

PÄÄKAUPUNGIN ASIOISTA PÄÄTTÄMÄSSÄ

Helsingin kaupunginvaltuuston 2009–2012 itsearviointikyselyn tulokset

Valtuustokaudella 2009-2012 Helsingin kaupunginvaltuustossa käsiteltiin kaupungin sisäisten teemojen lisäksi monia kansainvälisen ja kansallisen tason merkittäviä asioita kuten maailmantalouden taantumien vaikutuksia ja kuntarakenneuudistusta.

Kaupunginvaltuustossa pohdintaa aiheuttivat muun muassa palveluverkkotarkastelu, uusien kaupunginosien rakentaminen, lasten ja nuorten hyvinvointi, kaupungin tasa-arvosuunnitelma, kulttuuristrategia sekä maailman designpääkaupunkivuosi 2012. Esillä oli myös syrjäytyneisiin nuoriin, maahanmuuttajiin, alueiden erilaistumiseen sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseen liittyviä asioita.

Tässä raportissa kuvataan valtuustokaudella 2009–2012 toimineiden valtuutettujen kokemuksia valtuutettuna työskentelystä ja kaupunginvaltuuston roolista kunnallispoliittisessa päätöksenteossa. Raportti perustuu Helsingin kaupungin tietokeskuksen touko-syyskuun 2012 aikana toteuttamaan itsearviointikyselyyn, joka lähetettiin Helsingin kaupunginvaltuuston 85 varsinaiselle jäsenelle ja 25 ensimmäiselle varavaltuutetulle. Valtuutettujen vaikuttamiskokemusten lisäksi raportissa kuvataan valtuutettujen kokemuksia sekä valmistelun ja päätöksenteon toimintakulttuurista ja tiedonsaannista että aikaansaannoksista ja kesken jääneistä asioista. Raportti sisältää myös vertailutietoa aiempiin vastaaviin tutkimuksiin.

Julkaisutilaukset

p. 09 310 36293

Internet

www.hel.fi/tietokeskus